

Nr. proiect

1343/15.11.2023

Faza:

Studii de fundamentare de oportunitate

Titlu:

„Elaborare plan urbanistic zonal – PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru – Lot 2 – Subzone centrale istorice”, Municipiul Miercurea Ciuc

VOLUMUL 1

Beneficiar:

MUNICIPIUL MIERCUREA CIUC

Proiectant:

SC TOTAL BUSINESS LAND SRL

ALBA IULIA, Brandusei 24, Birou 1, AB
ALBA IULIA, Traian 20, AB
BUCURESTI, Armindenului 2, sector 1
Tel: +40 318 600 316
Fax: +40 358 710 612
www.tblgrup.ro
Email: marius.todor@tblgrup.ro; office@tblgrup.ro
J1/125/11.02.2015
CUI 34090016
IBAN RO12BTRLRONCRT0PA4142201

Şef proiect:

Arh. Doina Harda

Exemplar:

1

MEMORIU GENERAL

TOTAL BUSINESS LAND

CUPRINS

1. INTRODUCERE	2
1.1. Date de recunoaștere a documentației	2
1.2. Scopul și obiectivele planului urbanistic pentru zona construită protejată	3
2. DELIMITAREA ZONEI CONSTRUITE PROTEJATE	8
2.1. Justificarea inițierii demersului de instituire a zonei construite protejate; cadrul legislativ-normativ	9
2.2. Studiul istoric general (stabilirea evenimentelor, faptelor și urmărilor acestora care au condus la configurarea actuală a localității, zonei, construcțiilor)	12
2.3. Definirea/delimitarea zonei construite protejate pe baza utilizării criteriilor de definire (stabilirea suprafeței de manifestare a criteriilor (istorice, urbanistice, funcționale, de vizibilitate etc.), decelarea calității diferitelor componente ale zonei, delimitarea zonei istorice protejate	26
2.4. Studiul istoric zonal cu precizarea valorii evenimentelor componente	33
2.5. Sinteza etapelor parcurse prin stabilirea atitudinii față de elementele componente ale zonei	35
3. STUDIUL URBANISTIC SPECIFIC PENTRU DOCUMENTATII URBANISTICE ZONALE CU CARACTERIZAREA SITUAȚIEI ZONEI ȘI A RELAȚIEI ZONĂ-LOCALITATE	42
3.1. Prezentarea studiilor și avizelor anterioare elaborării PUZCP	42
3.2. Analiza încadrării zonei în intravilanul orașului conform P.U.G.	46
3.3. Disfuncționalități și constrângeri existente (naturale, construite, proiectate etc.)	51
3.4. Sinteza ierarhizării valorice a fondului arhitectural-urbanistic în funcție de calitatea estetică-ambientală, funcțională și a potențialului socio-economic;	53
3.5. Precizarea limitei zonei construite protejate	53
4. ALTE STUDII DE FUNDAMENTARE CONȚINÂND PROPUNERI DE CONFIRMARE SAU DE MODIFICARE A PREVEDERILOR PUG ÎN LIMITELE ZONEI PROTEJATE	59
5. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ ZONALĂ	59
5.1. Propuneri privind atitudinea față de țesutul urban cu toate componentele sale (parcelar, tramă stradală, volume construite, spații libere) concretizată în: protejare, conservare, punere în valoare, demolare, completare, schimbări de utilizare	59
5.2. Propuneri privind rezolvări ale circulațiilor carosabile, staționărilor, circulațiilor pietonale (cu mențiunea că unul din obiectivele esențiale ale conservării calității zonelor protejate constă în menținerea nealterată a spațiilor străzilor, străduțelor, piațetelor, piețelor și pasajelor, ameliorarea circulației în astfel de zone fiind refăcută numai printr-o mai bună organizare generală a circulației)	61
5.3. Propuneri de racordări ale rețelelor tehnico-edilitare	62
5.4. Propuneri privind prevederile din regulament, diferențiate pe unități teritoriale de referință/ Subzone istorice de referință	63
5.5. Analize costuri-beneficii (sub aspect economic și social)	63
5.6. Propuneri de inițiere a unor planuri urbanistice de detaliu, programe și proiecte derivate și previziuni privind suportul implementării lor	63

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

- Denumirea obiectivului: **“Elaborare plan urbanistic zonal – PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru – Lot 2 – Subzone centrale istorice”**
- Beneficiar: Municipiul Miercurea Ciuc;
- Amplasament: Zona Centrală – Zona Construită Protejată 01 – Centru Miercurea Ciuc;
- Proiectant General: SC Total Business Land SRL;
- Colectiv de elaborare:

Sef Proiect: Arh. Doina Harda

- Urb. Monica-Ruxandra GUGIU
- Urb. Mihai IGNĂTESCU
- Urb. Oana Roxana PETRE
- Urb. Andrei-Vlad VĂCARU
- Urb. Victoria MATEI
- Urb. peis. Mihail Cristian RĂSCOL

- Data elaborării: martie 2024

1.2. Scopul și obiectivele planului urbanistic pentru zona construită protejată

Solicitări ale temei – program

Prin Planul Urbanistic Zonal se stabilesc, pe baza analizei contextului social, cultural, istoric, urbanistic și arhitectural, reguli referitoare la regimul de construire, funcțiunea zonei, înălțimea maximă admisă, coeficientul de utilizare a terenului (CUT), procentul de ocupare a terenului (POT), retragerea clădirilor față de aliniament și distanțele față de limitele laterale și posterioare ale parcelei, caracteristicile arhitecturale ale clădirilor și materialele admise. În perioada de la inițierea și până la aprobarea PUZ-CP, toate certificatele de urbanism și autorizațiile de construire eliberate vor conține condiții tehnice și economice conforme cu prevederile planului urbanistic general în vigoare al orașului, precum și precizări privind valabilitatea lor până la finalizarea și aprobarea PUZ-CP (dacă perioada respectivă este mai mică decât termenul legal de valabilitate al documentelor eliberate). În momentul începerii elaborării PUZ-CP, baza de date referitoare la situația existentă va include evidența tuturor certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire eliberate până la acea dată. Evidența documentelor va fi pusă la dispoziția ofertantului de către Serviciul Amenajarea Teritoriului și Urbanism și va fi atașată ca anexă la piesele scrise ale PUZ-CP.

Scopul general al proiectului

Scopul întocmirii PUZ-CP01 este instituirea zonelor protejate și formularea de măsuri necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național, reprezentativ pentru patrimoniul cultural local. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural construit sunt fundamentale pentru dezvoltarea economică, socială, culturală și afirmarea identității teritoriale.

Este necesară introducerea unei viziuni strategice asupra dezvoltării zonelor luate în considerare, având în vedere rolul lor creativ și întreprinzător. Astfel, la nivelul documentațiilor de amenajare a teritoriului și al planurilor urbanistice generale ale localităților, se formulează politici și concepte strategice de dezvoltare pentru teritorii sau organisme urbane integrate și se iau decizii complexe de planificare teritorială și urbană.

În ceea ce privește PUZ-ul pentru zona construită protejată, acesta trebuie să fie atât un instrument de control, cât și unul de dezvoltare. Ca instrument de control, PUZ-ul se va concretiza în planuri și regulamente, iar ca instrument de dezvoltare, PUZ-ul, conceput și ca plan strategic, va asigura derularea politicilor specifice până la transpunerea lor în programe și proiecte, precum și previzionarea suportului instituțional, financiar și uman.

În propunerea PUZ-CP01 se va reactualiza Studiul de fundamentare PUZ pentru reglementarea fatadelor din ansamblul urban str. Petofi Sandor - Marton Aron (fosta Gh. Cosbuc) monument istoric HR-II-a-B-12721 realizat în decembrie 2008, respectiv Studiul de fundamentare PUG Miercurea-Ciuc 2009 privind zone protejate cu valoare culturală deosebită.

Obiectivele generale ale proiectului:

Elaborarea documentației este necesară pentru reglementarea zonei centrale protejate din punct de vedere urbanistic.

Viabilizarea zonei se va realiza prin:

- Evidențierea rolului de catalizator al zonelor respective pentru dezvoltarea urbană, teritorială și regională;
- Asigurarea continuității fizice, funcționale și spirituale a cadrului construit din localități și stimularea interesului economic și cultural pentru utilizarea acestuia;
- Protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, a zonelor arheologice și a ansamblurilor

arhitecturale și urbanistice deosebite, precum și a contextului și caracteristicilor care conturează semnificația lor istorică.

Documentațiile și regulamentele vor avea în vedere:

- Stabilirea direcțiilor și priorităților de dezvoltare logică a zonelor luate în considerare, raportate la dezvoltările localităților în ansamblul lor;
- Reglementarea modului de utilizare a terenurilor cuprinse în perimetrele zonelor respective;
- Stabilirea condițiilor de realizare și conformare a construcțiilor și amenajărilor urbanistice pe ariile respective.

Realizarea propunerilor de dezvoltare reglementate prin PUZ-CP se face, după aprobarea documentației, în funcție de posibilități, din fondurile prevăzute din bugetele unităților teritorial-administrative de bază, în corelare cu fondurile alocate de la bugetul statului sau din bugetele unor persoane juridice sau fizice.

În zona de protecție se instituie servitutile de utilitate publică și reglementările de construire pentru:

- Păstrarea și ameliorarea cadrului natural al monumentului prin înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți de orice natură;
- Păstrarea și ameliorarea cadrului arhitectural-urbanistic al monumentului prin aprobarea și supravegherea construirii;
- Păstrarea și valorificarea potențialului arheologic.

Având în vedere faptul că obiectivele specifice menționate în cadrul caietului de sarcini au fost preluate în PUG 2012, o parte dintre acestea au fost implementate. În acest sens, au fost marcate obiectivele nerealizate, care se doresc a fi implementate prin prezenta documentație de urbanism.

Obiectivele principale

În conformitate cu certificatele de urbanism nr. 83, 82, 81 /16.02.2023 și în urma adreselor primite de la autoritățile avizatoare, obiectivele de utilitate publică propuse în zona sunt:

- Realizarea nodului rutier și reconfigurarea intersecției str. Brașovului și str. Patinoarului;
- Remodelarea străzii Kossuth Lajos ca arteră comercială majoră a orașului, conform PUG;
- Amenajare și reamenajare parcări în zona Universitatea Sapiențial- Liceul Catolic „Sfânta Maria”, zona străzii Patinoarului, zona străzii Eroilor, zona Pieței Cetății, conform PUG;
- Amenajarea traseelor verzi din zona, conform PUG;
- Reamenajare și remodelare a Pieței Gării, a intersecției str. Mihail Sadoveanu - str. Rebreanu, a intersecției str. Pieții - str. Mihai Eminescu, a intersecției str. George Coșbuc - str. Kossuth Lajos, str. Gal Sandor - str. Petöfi Sandor, str. Iancu de Hunedoara - str. Marton Aron, cu o componentă pietonală dominantă, conform PUG;
- Reabilitare și reamenajare a Pieței Libertății, str. Petöfi Sandor, Pieței Majlath Gusztav Karoly;
- Desființarea parcării din zona intersecției str. Gal Sandor - str. Petöfi Sandor;
- Relocare a Secției de Boli Nervoase și a Secției de ORL a Spitalului Municipal, conform PUG;
- Relocare a pieței agroalimentare conform PUG;
- Relocare penitenciar;

- Extindere a Muzeului Secuiesc al Ciucului;
- Modernizarea infrastructurii stradale și a rețelilor edilitare, inclusiv introducerea rețelilor subterane de cabluri;
- Reabilitarea clădirilor cu valoare de patrimoniu existente în zonă;
- Revitalizarea străzii Petöfi;
- Propuneri privind revitalizarea Parcului Central și străzilor adiacente.
- Realizarea nodului rutier și reconfigurarea intersecției str. Brașovului / str. Zold Peter în sensul analizării oportunității înființării unui sens giratoriu;
- Trotuarele, aleile pentru pietoni și piste de bicicliști vor fi proiectate cu respectarea standardelor și normativelor în vigoare;
- Se va avea în vedere înființarea unui număr suficient de locuri de parcare în apropierea zonelor în care, din cauza modernizării rețelei stradale, se impune desființarea unor parcaje;
- Având în vedere obiectivul stabilit privind "relocare piața agroalimentară", se va avea în vedere crearea unui număr suficient de locuri de parcare în zonă, precum și amenajarea intrării/ ieșirii din incinta pieței astfel încât sa se evite ambuteiajele;
- Realizarea sistemului de canalizare tip separativ – divizor.

Obiective specifice:

- Propuneri de modernizare a rețelei de străzi și a infrastructurii edilitare, inclusiv introducerea cablurilor aeriene existente în subteran;
- Evaluarea, în cadrul PUZCP, a posibilităților de extindere a rețelei de străzi și a piețelor pietonale;
- Introducerea de piste pentru bicicliști în profilele străzilor;
- Realizarea unui parcări publice multietajate în zona Pieței Libertății;
- Reorganizarea și reamenajarea pieței agroalimentare, str. Pietii;
- Reorganizarea și reamenajarea următoarelor spații publice, prin eficientizarea circulației auto și extinderea suprafețelor pietonale și verzi:
- Intersecția străzilor Brașov/ Mihail Sadoveanu/ Florilor (piața urbană aferentă gării)
- Intersecția străzilor Mihail Sadoveanu/ Liviu Rebreanu
- Revitalizarea Pieței Gării
- Reabilitarea parcului Elisabeta și extinderea plantărilor spre sud, în lungul fațadei paralele cu calea ferată;
- Reorganizarea unitară a rețelei de spații publice la nivelul întregii zone centrale;
- Propuneri pentru ocuparea parcelelor vacante, precum și pentru alte intervenții cu impact urbanistic sau arhitectural semnificativ.
- Remedierea lipsei totale a toaletelor publice din oraș;
- Se va reanaliza indiciile urbanistice aferente SZCP01 și spațiilor verzi și dotări de interes public.
- Cimitirul vechi - SZCP01.

- Se va acorda atenție ocrotirii copacilor sănătoși existenți în zonă, și introducerii acordului Direcției Floricole, spațiilor verzi, bazelor sportive, întreținerii, transportului și pieței pentru proiectele de amenajare.
- Respectarea cu strictețe a limitelor amplasamentului și zonelor funcționale prevăzute în documentație;
- Neafectarea, sub nicio formă, a activităților militare, terenurilor, construcțiilor sau instalațiilor, de orice fel, aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale.
- Pentru incintele asociate obiectivelor aflate în administrarea Serviciului Român de Informații se va utiliza simbolul OS - Zona cu destinație specială, conform definiției de la art. 5 lit.b) din Ordinul comun nr. 2.212/2018, fără a fi necesară înscrierea denumirii instituției noastre inclusiv în privința zonelor de protecție ale zonelor cu destinație specială.
- În etapa de avizare și aprobare a documentațiilor se impune obținerea unui punct de vedere din partea instituției noastre cu privire la prevederile acestora.

Având în vedere faptul că obiectivele sus menționate au fost stabilite în cadrul PUG aprobat în anul 2012, o mare parte dintre acestea au fost implementate. În cadrul PUZ-CP se vor lua în considerare spre obiectivele marcate prin culoare verde, ce vor face obiectul unor de investiții ulterioare.

Disfuncționalități existente din punct de vedere administrativ:

- Zonele protejate de suprafață extinsă generează un număr mare de solicitări pentru avizul Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, care chiar în condițiile Ordinului Ministerului Culturii 2797 /2017 impune o autorizare lentă și anevoioasă de către Comisia Zonală de Monumente Istorice;
- Este necesară identificarea prin PUZCP a cazurilor care necesită avizul Comisiei Zonale de Monumente Istorice și să se asigure o reglementare locală pentru restul solicitărilor.
- Documentația trebuie să impună reglementări privind POT, CUT, regimul de construire, amplasarea clădirilor noi față de aliniament, retragerile față de limitele laterale, frontale și posterioare, înălțimea maximă la cornișă, înălțimea totală maximă, modul de acoperire, pante admise la acoperișuri, cromatica aplicată și materialele de construcții, funcțiunile propuse, zonele verzi, accesul și parcările, împrejmuirile, rețelele edilitare.

Studiul de fundamentare analizează critic patrimoniul construit al municipiului și stabilește condițiile în care el poate fi valorificat. El va avea următoarea suită de rezultate minime anticipate:

- analiza critică a Listei Monumentelor Istorice, din care să rezulte propuneri pentru clasarea sau pentru declasarea unor obiecte de arhitectură sau a unor ansambluri. Autorii studiului vor acorda o atenție sporită clădirilor și ansamblurilor din perioada interbelică și din cea socialistă, inclusiv celor industriale;
- actualizarea Studiului Istoric General, conform legislației în vigoare, care va conține date legate de evoluția teritoriului și localității din punct de vedere istoric, cultural, demografic, economic, etnografic, urbanistic și arhitectural;
- actualizarea responsabilă a delimitării cadastrale a zonelor construite protejate;
- actualizarea sau delimitarea cadastrală responsabilă a zonelor de protecție ale monumentelor - inclusiv lista numerelor de carte funciară care sunt afectate;
- delimitarea cadastrală a zonelor de protecție arheologică;

- construcția tipologiilor patrimoniului construit valoros, după planimetrie, după funcțiune și după tipul structurii portante;
- proiectarea operațiunilor urbane necesare pentru valorificarea socială, economică, arhitecturală și urbanistică a patrimoniului construit, inclusiv a celui arheologic;
- fundamentarea unui set preliminar de categorii și de obiective definitorii pentru patrimoniul cultural al municipiului și a zonei metropolitane.

Pornind de la evoluția istorică a localității și a teritoriului său, studiul istoric va prezenta:

- identificarea și inventarierea elementelor de identitate arhitecturală din punct de vedere morfologic, stilistic, la scară și materialitate;
- identificarea ansamblurilor și zonelor cu valoare istorică, culturală și etnografică (arhitectural-urbanistică, peisagistică, memorială, etnografică, parcelară, trama stradală, spațiilor publice valoroase, piețe, grădini, parcuri de cartier) și modalitățile de utilizare ale acestora;
- delimitarea în coordonate stereo '70 a Zonelor de protecție a monumentelor istorice, Zonelor construite protejate;
- analiza caracteristicilor cartierelor din punct de vedere spațial, istoric, vocațional, social, memorie colectivă, nivelului de echipare a infrastructurii edilitare;
- evoluția fondului construit - coerența de ocupare, marcarea zonelor destructurate din punct de vedere al omogenității, identificarea zonelor eterogene cu valoare intrinsecă, inventarierea și evidențierea caracteristicilor principale relevante ale fondului construit existent în vederea enunțării sistemului de măsuri și prevederi care îl vizează.

Prin Studiul de fundamentare propus se urmărește:

- stabilirea limitelor edificabile pentru fiecare subzonă existentă sau care urmează să fie nou constituită;
- modernizarea, prevederea și evidențierea de circulații și accesuri pietonale și auto, parcaje necesare, sensuri giratorii, piste de biciclete, treceri de pietoni la nivel sau pasarele;
- stabilirea alinierii și aliniamentului construcțiilor;
- înălțimea minimă și maximă admisă, atât ca regim de înălțime, cât și ca exprimare în metri liniari;
- propunerea de noi posibilități de asigurare, eficientizarea traseelor de asigurare a utilităților și nivelului de echipare tehnic-edilitară;
- se va include reglementările PUG pentru zona în cauză spre a fi preluate și detaliate de PUZ;
- obiectivele de utilitate publică și dotările de interes public vor fi preluate în mod obligatoriu în PUZ, detaliate și reglementate.

Concluziile studiilor de fundamentare vor fi tratate, rezolvate în cadrul memoriului și pieselor desenate propuse.

2. DELIMITAREA ZONEI CONSTRUITE PROTEJATE

Zona de studiu aferentă Planului Urbanistic Zonal CP01 - Centru, are suprafața totală de aproximativ **86 ha**. Zona este compusă atât din terenuri aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice și/ sau juridice, cât și din terenuri care aparțin domeniului public al Statului Român sau al U.A.T. Municipiul Miercurea Ciuc, conform plansei de proprietate a terenurilor.

Zona studiată, ZCP01 – Centru, se află în intravilanul Municipiului Miercurea-Ciuc, în zona centrală. Aceasta este alcătuită din următoarele subdiviziuni:

- SZCP Centru_a - Centrul nou - SZCP01 a
- SZCP Centru_b - Strada Petofi Sandor - SZCP01 b
- SZCP Centru_c - Liceul Marton Aron - SZCP01 c
- SZCP Centru_d - Subzona administrativă - SZCP01 d
- SZCP Centru_e - Spații verzi și dotări de interes public + Cimitirul vechi - SZCP01 e
- SZCP Centru_f - Ansamblul de locuințe colective Patinoarului - SZCP01 f
- SZCP Centru_g - Strada Liviu Rebreanu - SZCP01 g
- SZCP Centru_h - Biserica Sf. Cruce - SZCP01 h

Zona istorică cuprinsă în cadrul ZCP01 - Centru, este diversă și cuprinde fragmente "trunchiate" din părțile istorice ale orașului, împreună cu intervenții socialiste de calitate urbane variate. Orașul-târg Miercurea Ciuc s-a dezvoltat pe două axe principale: una est-vest, reprezentată de strada Kossuth din trecut, un spațiu liniar cu o formă ușor bombată în mijloc, care găzduia piețele obișnuite săptămânale și cele anuale mai ample, cu caracter regional. Strada Kossuth Lajos își avea originea la biserica romano-catolică (construită abia în 1758, deoarece Miercurea aparținea de parohia Șumuleu), iar legătura sa cu cimitirul vechi se făcea printr-o prelungire spre sud-vest, zonă care era și târg de animale. Pe măsură ce se îndrepta spre est, strada-piață era extinsă cu alte deschideri alveolare, principala dintre acestea fiind târgul olarilor (astăzi piața agroalimentară centrală). La pârâul Șumuleu, strada traversa pe podul de piatră (Kőhid) și se intersecta cu strada Petőfi la faimosul "colț" (Sarok).

Perpendicular pe axa est-vest se afla cealaltă stradă importantă a localității: strada Petőfi actuală. De la "colț" spre sud, strada și-a dobândit aspectul actual treptat, începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea. Funcțiunile istorice principale ale străzii Petőfi erau comerciale, de cazare și locuire, precum și servicii speciale cum ar fi tipografiile din perioada interbelică. Odată cu pierderea caracterului cetății și construirea sediului administrativ al comitatului, care mai târziu a devenit primăria și palatul justiției, la începutul secolului al XX-lea, suprafețele de teren din partea sudică a străzii au fost intens ocupate, făcând legătura spre Jigodin. De-a lungul dezvoltării sale, s-au observat diverse modalități de ocupare a terenului, de la rural la urban. Unele loturi încă nu au atins un grad complet de urbanizare, rămânând cu aliniamente retrase sau discontinui. Spre nord, un edificiu important și urbanizator - gimnaziul confesional, cunoscut astăzi ca liceul Márton Áron - a fost construit între 1911-1913. Terenul a fost achiziționat de la satul vecin, Toplița. Prezența școlii a accelerat urbanizarea traseului nordic al axei nord-sud.

2.1. Justificarea inițierii demersului de instituire a zonei contruite protejate; cadrul legislativ-normativ

În 28 decembrie 1989, CFSN a dat Decretul nr. 12 – privind înființarea Ministerului Culturii, decret abrogat prin Legea 7/1998 – privind declararea ca abrogate a unor acte normative. Înainte de 1989, singura Listă de Monumente Istorice data din 1977, astăzi o mare parte dintre imobilele clasate în 1977 fiind distruse.

Până la adoptarea prin lege a unor reglementări speciale privind protejarea patrimoniului național, în anul 1992 s-a emis O.G. 27/1992 – privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național, aprobată prin Legea 11/1994 – privind unele ordonanțe ale Guvernului emise în baza legii 81/1992 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și autorizarea contractelor și garanțiilor unor credite externe.

Ordonanța 68/1994 – privind unele măsuri pentru protecția patrimoniului cultural național completează O.G. 27/1992 și a fost aprobată prin Legea 41/1995.

Legislația specifică astfel constituită a generat realizarea Lista Monumentelor Istorice din 1992, listă bazată pe cea din 1977.

Dezvoltarea politicilor administrative, a legislației generale, a problematicilor din teritoriu, precum și inițierea Planului de Amenajare a Teritoriului Național (P.A.T.N.) și a Planului de Amenajare a Teritoriului Județean Harghita (P.A.T.J.), a condus și la dezvoltarea legislației privind protejarea monumentelor istorice în general, aici incluzându-se și Zonele Construite Protejate prevăzute în P.U.G. Miercurea Ciuc în vigoare.

Scopul întocmirii PUZ-CP01 este instituirea zonelor protejate și formularea de măsuri necesare de protecție și conservare a valorilor de patrimoniu cultural național, reprezentativ pentru patrimoniul cultural local. Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural construit sunt fundamentale pentru dezvoltarea economică, socială, culturală și afirmarea identității teritoriale.

Realizarea PUZ-ului de *Zonă Centrală Protejată 01 – Centru – Lot 1 - Centru nou* din Municipiul Miercurea Ciuc, se va supune următoarelor strategii și priorități privind dezvoltarea durabilă, propuse la nivel european:

- **AGENDA 2030 pentru dezvoltarea durabilă;**
- **Noua Carta de la Leipzig (actualizată după contextul pandemic 2019);**
- **Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030;**
- **Cele 6 priorități ale Comisiei Europene pentru 2019-2024** – gradul de îndeplinire și cum se pretează pentru ZCP
- **Planul de redresare pentru Europa;**

Agenda 2030 este un program de acțiune globală pentru dezvoltarea durabilă post-2015 stabilit în cadrul Summitului ONU – Sesiunea 17 din 25 Sept 2015. Aceasta prevede 17 obiective de dezvoltare sustenabile și 169 ținte care au ca scop promovarea echilibrului între cele 3 dimensiuni ale dezvoltării durabile – economic, social și de mediu, în vederea eradicării sărăciei extreme, combaterii inegalităților și a injustiției și protejării planetei până în 2030.

1. **Fără sărăcie** – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context;
2. **Foamete „zero”** – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile;
3. **Sănătate și bunăstare** – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă;
4. **Educație de calitate** – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-

- a lungulvieții pentru toți;
5. **Egalitate de gen** – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor;
 6. **Apă curată și sanitație** – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți;
 7. **Energie curată și la prețuri accesibile** – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern;
 8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți;
 9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației;
 10. **Inegalități reduse** – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
 11. **Orașe și comunități durabile** – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile;
 12. **Consum și producție responsabile** – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile;
 13. **Acțiune climatică** – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor;
 14. **Viața acvatică** – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru dezvoltare durabilă.
 15. **Viața terestră** – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
 16. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
 17. **Parteneriate pentru realizarea obiectivelor** - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Dintre acestea, pentru ZCP01 – Lot 1, se urmăresc gradul de îndeplinire a obiectivelor din sfera protejării patrimoniului construit privind reducerea disparităților prin îmbunătățirea infrastructurii, suprastructurii și a accesului la servicii mai calitative, pentru ca zona centrală să fie deschisă tuturor, să fie sigură, rezilientă și atractivă (obiectivul 11 – **orașe și comunități durabile**), actorilor urbani implicați în zona centrală protejată să li se asigure bunăstarea, indiferent de vârstă, și o viață sănătoasă (obiectivul 3 privind **sănătatea și bunăstarea**), Energie curată și la prețuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern; 8. **Muncă decentă și creștere economică** – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți; 9. **Industrie, inovație și infrastructură** – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației; 1. **Pace, justiție și instituții eficiente** – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.

Actele legislative utilizate ca surse de documentare:

- *Legea nr. 287/2009 - Codul Civil;*
- *Legea nr. 350/06.07.2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul cu completările și modificările ulterioare;*
- *ORDIN nr. 562 din 20 octombrie 2003 pentru aprobarea Reglementării tehnice "METODOLOGIA DE*

ELABORARE ȘI CONȚINUTUL-CADRU AL DOCUMENTAȚIILOR DE URBANISM PENTRU ZONE CONSTRUITE PROTEJATE (PUZ)”

- *Legea 182/2000 republicata privind protejarea patrimoniului cultural național mobil.*
- *HG 886/2008 privind aprobarea Normelor de clasare a bunurilor culturale mobile.*
- *Ordonanța 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic.*
- *Legea 311/2003 a muzeelor și colecțiilor publice.*
- *Ordinul nr. 536 din 23 iunie 1997 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației, cu completările și modificările ulterioare actualizat;*
- *Ordinul nr. 49 din 27 ianuarie 1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea și realizarea străzilor în localitățile urbane, cu completările și modificările ulterioare actualizat;*
- *Legea nr.33/1994 privind expropriere a pentru cauză de utilitate publică;*
- *Legea nr. 82/1998 pentru aprobarea O.G. nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor;*
- *Legea nr. 54/1998 privind circulația juridică a terenurilor;*
- *Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară;*
- *Legea nr.213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia;*
- *Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din intravilanul localităților.*

Lista documentelor strategice la nivel județean și local care au stat la baza documentației:

- *Plan Urbanistic General al Mun. Miercurea Ciuc - în vigoare*
- *Actualizare Plan Urbanistic General al Mun. Miercurea Ciuc - în curs de elaborare (2024)*
- *Planul de Amenajare a Teritoriului Județean Harghita - 2023*
- *Strategia integrată de turism a Județului Harghita – 2020 - 2027*
- *Strategia culturală a județului Harghita 2021-2030*
- *Strategia de protecția monumentelor istorice din județul Harghita 2013-2023*
- *Strategia Intergată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Miercurea Ciuc - 2021- 2030 aprobat prin Hotărârea nr.2/2023;*
- *Planul de Mobilitate Urbană Durabilă (PMUD) al Municipiului Miercurea Ciuc precum și a zonei Urbane Funcționale aferente - 2021- 2030, aprobat prin Hotărârea nr.3/2023;*

Alte proiecte elaborate anterior P.U.Z.:

- *Studiu de fundamentare P.U.Z. Ansamblul urban str. Petőfi s. - Márton A. (Gh.Coșbuc)*
- *P.U.Z. Piata Majlath Gusztav Karoly*
- *P.U.Z. Construire tribună ș complex sportiv la Stadionul Municipal*

Lista studiilor de fundamentare întocmite concomitent cu PUZ:

- *Studiu topografic*
- *Studiu geotehnic și hidrogeotehnic*
- *Studiu istoric*
- *Studiu peisagistic*
- *Studiu privind starea mediului înconjurător și de protecția mediului respectiv de impact asupra mediului înconjurător*
- *Studii de fundamentare/oportunitate: Accesibilitate și căi de comunicații, Demografie și socio-economie, Utilități publice și tehnologice - echiparea tehnico-edilitară*

2.2. Studiul istoric general (stabilirea evenimentelor, faptelor și urmărilor acestora care au condus la configurarea actuală a localității, zonei, construcțiilor)

Studiul istoric aferent PUZ CP01 - Centru preia informațiile conform studiilor elaborate anterior și anume **Studiul istoric de fundamentare aferent P.U.G. Miercurea Ciuc** - în vigoare (2008), **Studiul istoric și arheologic de fundamentare în vederea Actualizării P.U.G. Miercurea Ciuc** - în curs de elaborare (2024).

Scopul studiului a constat în integrarea sa în proiectul “*Elaborare plan urbanistic zonal – PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru*”, Municipiul Miercurea Ciuc, cu obiectivul de a identifica și propune zone de regenerare urbană, reconfigurarea unor piațete dar și cu scopul de a dezvolta metode, mijloace de protecție pentru construcții, ansambluri, spații publice.

Conform Listei Monumentelor Istorice din 2015, județul Harghita, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113bis/15.II.2016, Listei siturilor arheologice înscrise în Repertoriul Arheologic Național (RAN) și a Repertoriului arheologic al Județului Harghita, pe teritoriul administrativ al municipiului Miercurea Ciuc, s-au reperat următoarele monumente istorice și situri arheologice:

- 62 situri/monumente clasate LMI
- 23 situri/monumente clasate RAN
- 30 prezențe arheologice notificate de literatura de specialitate

În acord cu cerințele legale, în vederea elaborării PUG al municipiului Miercurea Ciuc (jud. Harghita), în anul 2023 au fost întreprinse cercetări neinvazive, anume observații în teren și măsurători topografice în vederea delimitării siturilor mai sus menționate, dar și a celor amintite în literatura de specialitate, precum și în vederea delimitării zonelor de protecție din jurul siturilor. În acest mod distingem trei categorii de situri ordonate pe următoarele criterii:

- A. situri sau monumente protejate în Lista monumentelor Istorice (LMI)
- B. situri înscrise în Repertoriul Arheologic Național (RAN);
- C. alte situri cunoscute în literatura de specialitate.

A. Lista Monumentelor Istorice (LMI 2015)

Conform **Listei Monumentelor Istorice din 2015 (LMI 2015)**, județul Harghita, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113bis/15.II.2016, în **municipiul Miercurea Ciuc** sunt **62 de monumente** istorice formate din:

1. Ansambluri - 7 **obiective**, din care 3 obiective de interes național: A
2. Monumente:
 - a. imobile construcții cu valoare arhitecturală: II - **38 obiective**, din care 14 obiective de interes național: A
 - b. de for public (obiecte de artă): IV - **1 obiectiv**
 - c. imobile construcții memoriale: IV - 1 obiectiv

Sinteza evoluției istorice a teritoriului studiat

Prima atestare a localității **Șumuleu Ciuc** datează din 1332 - 1337 cu numele de *Sumlov*. De parohia romano-catolică din Șumuleu aparține orașul Miercurea Ciuc (până în 1752), Toplița Ciuc (până în 1908), Cioboteni, Vardotfalva, și Șoimeni. Numele localității derivă din cuvântul „som” (ungurește) – „corn” (românește). Aflându-se la intersecția drumurilor comerciale care lega Moldova de Transilvania prin pasul Ghimeș și drumul dinspre Brașov, oferind o dezvoltare aparte, devine centrul administrativ și religios al scaunelor secuiești Ciuc, Gheorgheni și Cașin. Datorită acestui fapt s-au stabilit aici călugării franciscani la sfârșitul secolului XIV începutul

secolului XV. Acest rang de centru administrativ și comercial al zonei a fost diminuat odată cu înfăptuirea orașului Miercurea Ciuc, dar rămânând în continuare centrul religios al zonei. În listele de taxe (1567, 1576), listele militare (1602, 1614, 1619, 1642) și în hărți militare (1768) nu apare denumirea de Șumuleu, doar separat Vardotfalva și Csobotfalva. Această evoluție se poate urmări prin hărțile militare, cum numele de Șumuleu este atribuit localității Vardotfalva și o parte din Cioboteni. În Prima ridicare topografică (realizată între 1766-1773) nu apare denumirea de Șumuleu (**Fig.**), în a doua ridicare topografică (realizată între 1806-1869) apare la hotarul localităților susnumite (**Fig.**), iar în cea de a treia ridicare topografică (realizată între 1869-1887) hartă apare ca numele lui *Vardotfalva* (Șumuleu – Vardotfalva) (**Fig.**). Comuna s-a format ca urmare a unirii satelor Vardotfalva, Șumuleu în 1850, și Cioboteni în 1941. Până 1876 a fost reședința executivă a Scaunelor Ciuc, Gheorgheni și Cașin. Șumuleu Ciuc (magh. Csíksomlyó, germ. Schomlenberg) a fost până în 1959 o comună formată din trei sate din județul Harghita. Din anul 1959 a devenit un cartier al orașului Miercurea Ciuc¹. Caracterul deschis al țesutului este valabil, mai puțin reprezentativitatea, care imediat la nord de conacul Fodor, se stinge. Amplasarea clădirilor anexe agrozootehnice este caracteristică funcționalismului industrial. Versantul dealului bisericii a rămas o zonă intactă, verde cu funcțiunea de grădină-fâneață. Zona asigură trecerea de la ocuparea de tip industrial, periurban către grădina cimitirului, respectiv incinta bisericii.

Din punct de vedere administrativ localitatea **Șumuleu Ciuc** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chÿk* (1575); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyeŕgyo et Kászon* (1827); Scaunul Ciuc, Scaun Filial Ciucul de Sus (*Felcsik*) (1839); *Somlyó + Várdotfalva* (1850); a fost inclus în districtul militar Odorheiu Secuiesc, cercul Miercurea Ciuc, subcercul Frumoasa (1850-1854); Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc (1854-1860); așezarea este arondată la localitatea Várdotfalva (1857); Scaunul Ciuc, plasa Centrală (1873); arondată la localitatea Várdotfalva (1877); Comitatul Ciuc, plasa Centrală (1877); Comitatul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1880); Comitatul Ciuc, plasa Frumoasa (1882); Comitatul Ciuc, plasa Ciucul de Sus (*Felcsik*) (1890-1918); județul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1919-1925); județul Ciuc, plasa Centrală (1925-1940); în anul 1941 Vardotfalău s-a unit cu Cioboteni sub numele de Șumuleu; județul Ciuc, plasa Miercurea-Ciuc (1945-1950); 1950-1952 Regiunea Stalin r. Ciuc; Șumuleu aparține de centrul Miercurea (Decr. 1952); 1952-1956 Regiunea Autonomă Maghiară, raion Ciuc. Șumuleu arondată la localitatea Miercurea Ciuc (1956). În anul 1959 Șumuleul a devenit cartier al orașului Miercurea Ciuc, în partea de nord-est a acestuia².

Din punct de vedere administrativ **Jigodin** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chijk* (1567); *Sedis Chÿk* (1576); *Sedis Czik* (1602); *Csik Szek, Al-Csik, Sedis Chik* (1614); Scaunul Ciuc (1721); Comitatul Odorhei (1785-1790); *Sedes Siculic. Csik, In Circulo Inferiori, Processu Csik Inferiori* (1800, 1817); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyeŕgyo et Kászon* (1827); Scaunul Ciuc (1839); 1850-1854 Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc; Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Cozmeni (1854-1860); Scaunul Ciuc, plasa Centrală (1873, 1877); Comitatul Ciuc, plasa Sânmartin (1882); Comitatul Ciuc, plasa Cașinu Mic (1890-1893); Comitatul Ciuc, plasa Ciucul de Sus (1893. nov. 10.-1918); jud. Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1919-1925); jud. Ciuc, plasa Centrală (1925-1930). Din anul 1930 a devenit un cartier al orașului Miercurea Ciuc, în partea de sud a acestuia, așezat pe malul pârâului Fitód. Jigodin comună suburbană Miercurea Ciuc (1930); Jigodin + Jigodin-Băi (1940-1944); Jigodinu Miercurea Ciuc (1956); Jigodin (împărțirea administrativă din 1960). O parte a vechiului sat a devenit stațiune balneară (Jigodin Băi)³.

¹ <http://www.anpm.ro/documents/21215/42009622/stufund-PUZ+KOskenzen.pdf/f1f8bc66-4779-4f7a-bdce-489bf8b05c38> (27.11.2023).

² Szabó 2003, p. 1004.

³ Szabó 2003, p. 549.

Jigodin-Băi (magh. Zsögödfürdő); arondată la Jigodin în anii 1913, 1944; arondată la Miercurea Ciuc în 1956; localitatea aparține de Miercurea Ciuc din 1960⁴.

Din punct de vedere administrativ **Toplița Ciuc** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chijk* (1567); *Sedis Chyk* (1576); *Sedis Czik* (1602); *Csik Szek, Fel-Csik* (1614); *Fel-Csik szék* (1721); ținutul de graniță Comitatul Odorhei (1785-1790); Regimentul secuiesc de grăniceri pedestrași I, detașament militar 5 Toplița-Ciuc (1764-1851); Regimentul secuiesc de cavalerie grăniceri (1764-1851); Comitatul Odorhei (1785-1790); *Sedes Siculic. Csik, In Circulo Superiori, Processu Csik Superiori* (1800, 1817); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyergyó et Kászón* (1827); Ciucul de Sus, (*Alcsík*) (1854-1860); Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc (1854-1860); *Taplocza, Taplocza (Csik-) + Erdőalji telep* (1893); Csütörtökfalva + Taploca (1891); Csiktaloca + Erdőalja + Ligat + Tolvajoshágó (1910); *Toplița, Csiktáplocza* (1909); Jud. Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1919-1925); Jud. Ciuc, plasa Centrală (1925-1940); Comitatul Ciuc., plasa Miercurea Ciuc (1940-1944); Csiktaploca + Csiba + Erdőalja + Hargita (1940-1944); Jud. Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1945-1950); Regiunea Stalin, raion Ciuc (1950-1952); Regiunea Autonomă Maghiară, raion Ciuc (1952-1956). Toplița-Ciuc aparține de centrul Miercurea Ciuc (Decr. 1952); Toplița-Ciuc așezare arondată la localitatea Miercurea Ciuc (1956). În anul 1959 a devenit cartier al orașului Miercurea Ciuc⁵.

Din punct de vedere administrativ **Vardotfalău** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chijk* (1567); *Sedis Czik* (1602); *Csik Szek, Fel-Csik, Sedis Chik, Felchik* (1614); Scaunul Ciucul de Sus (1721); Regimentul secuiesc de grăniceri pedestrași I, detașament militar 5 Toplița-Ciuc (1764-1851); *Sedes Siculic. Csik, In Circulo Superiori, Processu Csik Superiori* (1800, 1817); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyergyó et Kászón* (1827); Scaunul Ciuc (1839, 1850); *Várdotfalva + Șumuleu* (1850); Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc (1854-1860); Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc (1854-1860); *Vardotfalva, Vardotfalău + Franziskaner Kloster Csik-Somlyó* (1857); Scaunul Ciuc, plasa Centrală (1873, 1877); Comitatul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1880); Comitatul Ciuc, plasa Frumoasa (1882); Comitatul Ciuc, plasa Ciucul de Sus (1890-1918); Jud. Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1919-1925); Jud. Ciuc, plasa Centrală (1925-1940). S-a unit cu în 1850, și Cioboteni în 1941 cu denumirea de Șumuleu⁶.

Din punct de vedere administrativ **Miercurea Ciuc** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chijk* (1567); *Sedis Chyk* (1576); *Sedis Czik* (1602). Comandamentul Regimentului secuiesc de grăniceri pedestrași I, compania 5, detașamentul militar Toplița (1764-1851) I; Comitatul Odorheiu (1785-1790); *Sedes Siculic. Csik, In Circulo Inferiori, Processu Csik Inferiori* (1800, 1817); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyergyó et Kászón* (1827); Scaun Filial, Scaunul Ciuc (1839).

După revoluția de la 1848-49 Miercurea Ciuc a fost inclus în districtul militar Odorheiu Secuiesc, cercul Miercurea Ciuc, subcercul Frumoasa (1850-1854); Ciucul de Sus, (*Alcsík*) (1854-1860); Prefectura Odorheiu Secuiesc, plasa Miercurea Ciuc (1854-1860); Miercurea Ciuc + Csikmartonfalva (1866); oraș cu consiliu local organizat (1870); Scaunul Ciuc (1873); încetarea autorității legislative a orașului, fiind inclus în Comitatul Ciuc (1876); Comitatul Ciuc, Miercurea Ciuc, oraș cu consiliu local organizat (1877-1894); Miercurea Ciuc + Csütörtökfalva, aparținut inițial la Toplița (1893); în perioada 1894.01.1.-1918. 11.26 Comitatul Ciuc, plasa Ciucul de Sus (*Felcsík*); oraș cu magistratură (1909); oraș cu consiliu local organizat (1913).

După unirea de la 1918 a fost inclus în județul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1919-1925); județul Ciuc, oraș (1925-1938); 1930 Miercurea Ciuc + Jigodin; Ținutul Mureș, județul Ciuc, oraș (1938-1940); Comitatul Ciuc, plasa

⁴ Szabó 2003, p. 549.

⁵ Szabó 2003, p. 1049.

⁶ Szabó 2003, p. 1109.

Miercurea Ciuc, târg, Miercurea Ciuc + Bálintdemeteri + Cigánytelep + Erdőalja + Kerekbükktanya + Kormositanya + Zsögödfürdő (1940 sept. 13-1944 sept.); Administrația Militară Sovietică (1944.11.14-1945.03.13).

După al doilea război mondial orașul a revenit la județul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1945-1950); Regiunea Stalin, raion Ciuc (1950-1952); Regiunea Autonomă Maghiară, oraș raional Ciuc (1952-1960); Regiunea Mureș Autonomă Maghiară, raion Ciuc (1960-1968); Miercurea Ciuc oraș (1968); Municipiul Miercurea Ciuc (1972)⁷.

Din punct de vedere administrativ **Cioboteni** a aparținut de Scaunul Ciuc: *Sedis Chijk* (1567); *Sedis Chÿk* (1576); *Sedes Siculic. Csik, In Circulo Superiori, Processu Csik Superiori* (1800, 1817); *In Sede Siculicali Csik Superiori et Inferiori, Gyeérigo et Kászon* (1827); Scaunul Ciuc (1839); districtul militar Odorheiu Secuiesc, cercul Miercurea Ciuc, subcercul Frumoasa (1850-1854); cercul Miercurea Ciuc, subcercul Frumoasa (1854-1860); Scaunul Ciuc, plasa Centrală (1873, 1877); Comitatul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1880); Comitatul Ciuc, plasa Frumoasa (1882); Comitatul Ciuc, plasa Ciucul de Sus (1890-1918); 1919-1925 Jud. Ciuc, plasa Miercurea Ciuc; 1925-1930 Jud. Ciuc, plasa Centrală; 1930-1940 Jud. Ciuc, plasa Frumoasa. S-a unit cu în 1850, și Cioboteni în 1941 cu denumirea de Șumuleu; Cioboteni așezare arondată la Miercurea Ciuc (1956).

Morfologia urbană din zona satului Cioboteni prezintă o trecere dintre combinația țesutului de structură înșiruită / areolară, adunată și un urbanism deschis reprezentativ, cu clădiri monumente majoritar baroce, amplasate distanțat pe domeniul franciscan.

Ciba (Țiba, Cib, magh. Csiba, Csibatelep) este populată de ceangăi veniți din Ghimeș din Valea Ugra (magh. Ugrapataka) și Valea Raico (magh. Rajkópataka); Ciba arondată la Toplița Ciuc (1944); județul Ciuc, plasa Miercurea Ciuc (1945-1950); Ciba sat aparținând de Miercurea Ciuc (1952); Csiba, Ciba arondată la Miercurea Ciuc (1956); Regiunea Autonomă Maghiară r. Ciuc (1956-1960); Regiunea Mureș Autonomă Maghiară, raion Ciuc (1960-1968).

Locuirea umană pe teritoriul orașului Miercurea Ciuc poate fi dovedită printr-o serie de descoperiri din perioada **Neolitică** atribuite unor locuiri: la Miercurea Ciuc - Fodorkert⁸ și Miercurea Ciuc - Șumudeu, Miercurea Ciuc - Șumuleu⁹, Miercurea Ciuc - Liceu¹⁰, Miercurea Ciuc - dealul Nagy¹¹, Miercurea Ciuc - Băi¹² și Miercurea Ciuc - Toszeg telek¹³. În livada lui Ștefan Cseh s-au descoperit fragmente ceramice neolitice¹⁴. De pe teritoriul orașului Miercurea Ciuc, fără alte precizări, se semnalează așchii de piatră, neolitice¹⁵.

La Miercurea Ciuc - Poligon a fost semnalată o locuire din **Epoca Eneolitică**¹⁶. Pe dealul de lângă Poligon, la cota 683 m, I. Marțian a identificat urmele unei așezări preistorice unde în 1901 acesta a săpat un tumul de dimensiuni medii în care a descoperit fragmente de urnă¹⁷. La Miercurea Ciuc - Șuta, la E de oraș, lângă Pădurea Șuta este o așezare eneolitică¹⁸.

Atestarea prezenței umane în **perioada finală a Eneoliticului**, denumită și **perioada de tranziție spre Epoca Bronzului**, poate fi dovedită de existența unei așezări cu caracteristicile culturii Coțofeni pe teritoriul orașului

⁷ Szabó 2003, p. 636.

⁸ Roska 1942, p. 61, nr. 67; Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

⁹ Roska 1942, p. 61, nr. 67; Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

¹⁰ Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

¹¹ Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

¹² Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 3 (408).

¹³ Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

¹⁴ Rep. Arh. 2000, p. 149, XXVI b, nr. 1 (406).

¹⁵ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 9a (414).

¹⁶ Roska 1942, p. 61, nr. 67; Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

¹⁷ Marțian 1903, p. 283.

¹⁸ Roska 1942, p. 61, nr. 67; Maxim 1999, p. 169, nr. 625.

Miercurea Ciuc, fără alte precizări¹⁹.

Zona este locuită și în **Epoca bronzului**, drept mărturie fiind așezările din punctele Culmea Muntelui, Dealul Pulberăriei și Băile Miercurea Ciuc unde s-au descoperit vestigiile ale culturii Jigodin²⁰ din Epoca bronzului timpuriu. În capătul satului Jigodin - Băi, pe dealul numit Coasta Stejarului, cercetările lui Z. Székely din 1954 au constatat existența unei așezări din epoca bronzului timpuriu, atribuite culturii Jigodin²¹. Pe platoul dealului "Czáka" aflat la marginea estică a orașului se află o așezare de tip Coțofeni și Wietenberg²². Din zona cartierului Șumuleu provine un topor cu disc de bronz de tip Drajna, Bronz mijlociu (MSC, nr. inv. 2177)²³.

De pe teritoriul vechiul sat Toplița, contopit cu Miercurea Ciuc, se semnalează: un topor de aramă de tip Baniabic²⁴ din Epoca bronzului timpuriu; un fragment de sabie de bronz datat în Hallstatt A1 (MSC, nr. inv. 371)²⁵ și un celt ornamentat cu nervuri verticale și orizontale ce poate fi încadrat în Hallstatt B, care a făcut parte din Colecția Liceului romano-catolic²⁶ (MSC, nr. inv. 291)²⁷.

În urma cercetărilor din 1996 efectuate de Viorica Crișan în situl arheologic de la Miercurea Ciuc - Piscul Cetățuiei (Kisvártető, Cetățuia, Jigodin III) au fost descoperite câteva fragmente din epoca bronzului mijlociu, cultura Wietenberg²⁸ ce indică că platoul Cetățuiei a fost locuit în epoca bronzului²⁹.

În Situl arheologic de la Miercurea Ciuc - piscul Șumuleu Mic au fost descoperite câteva fragmente de vase aparținând epocii bronzului³⁰.

Săpăturile arheologice de la Miercurea Ciuc - Ciuboteni au scos la iveală materiale ceramice din perioada mijlocie a epocii bronzului aparținând culturii Wietenberg faza a II-a³¹.

La est de oraș pe pantele dealului Șuta, au fost identificate așezări de caracter Noua, Wietenberg, și a fost descoperit întâmplător un depozit de bronzuri format din patru celuri de tip transilvănean, o seceră cu cârlig și un vârf de lance. Piese se încadrează în Br. D (MSC, nr. inv. 279-281, 2174, 2175, 278, 277)³².

La Jigodin - Băi, într-un loc neprecizat, de pe malul drept al Oltului, s-au găsit fragmente ceramice din epoca bronzului³³. La Jigodin - Băi pe locul numit Capătul Digului se semnalează o așezare aparținând culturilor Wietenberg și Noua I³⁴. La Jigodin - Băi, în curtea Galeriei și în fața casei natale a lui Nagy Imre s-au descoperit fragmente ceramice aparținând culturilor Wietenberg și Noua³⁵.

În centrul cartierului Jigodin s-a descoperit un mormânt de înhumare în cistă de piatră, ce avea ca inventar cinci vase de lut și datează de la sfârșitul epocii bronzului (cultura Noua). Mormântul aparține unei mari așezări

¹⁹ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 9b (415).

²⁰ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 6 (397).

²¹ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 4 (395).

²² Jánovits 1999, p. 122, nr. 7, Pl. IV/1-5; Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 13 (420).

²³ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 6 (411).

²⁴ Finály 1876, p. 181, nr. 10; Roska 1942, p. 61, nr. 69.

²⁵ Crișan 1994, p. 245, nr. 21, pl. 2/4.

²⁶ Crișan 1994, p. 246, nr. 4, pl. 9/1.

²⁷ Popescu 1944, p. 33; Ferenczi 1957, p. 51; Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 5 (410).

²⁸ Rep. Arh. 2000, p. 146-148, XXVI a, nr. 10 (401).

²⁹ <http://cronica.cimec.ro/detalii.asp?k=412&d=Miercurea-Ciuc-Harghita-Jigodin-III-1996> (20.11.2023).

³⁰ Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 15 (422).

³¹ <http://cronica.cimec.ro/detalii.asp?k=3439&d=Miercurea-Ciuc-Harghita-Ciuboteni-2005> (22.11.2023); Buzea 2006.

³² Rep. Arh. 2000, p. 149, XXVI b, nr. 2 (407).

³³ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 1 (391).

³⁴ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 3 (394).

³⁵ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 5 (396).

situate pe a doua terasă a Oltului³⁶.

La Miercurea Ciuc - Casa Inginerilor, fără alte amănunte asupra datei și condițiilor descoperirii, s-a semnalat un vas cu toartă supraînălțată, un element de inventar funerar legat de existența unei eventuale necropole Noua pe locul respectiv (MSC, nr. inv. 83)³⁷.

Săpăturile arheologice din situl arheologic de la Miercurea Ciuc - Ciuboteni au scos la iveală fragmente ceramice aparținând **Primei vârste a fierului** ornamentată cu caneluri³⁸. La Jigodin - Băi pe locul numit Capătul Digului se semnalează urme de locuire din prima epocă a fierului³⁹. La Piscul Cetățuui (Kisvártető), Cetățuia, Jigodin III într-o groapă săpată de căutătorii de comori s-au găsit fragmente ceramice din Hallstatt târziu⁴⁰. La est de oraș pe pantele dealului Șuta, a fost identificată o așezare de caracter Hallstatt⁴¹. Dintr-un punct neprecizat din jurul satului Jigodin - Băi, provin o fibulă de bronz cu arc simplu, datând din prima epocă a fierului (colecția L. Mauthner)⁴² și cești-opaiț dacice (Muzeul de Istorie Brașov și MNS) care provin foarte probabil din cetățile dacice existente pe teritoriul acestei localități⁴³.

Pentru a **Doua Epocă a Fierului – Latene** sunt amintite câteva descoperiri precum cele de la: La Jigodin - Codor au fost descoperite 19 monede de argint: o tetradrahmă Maroneia, una Macedonia Prima și 15 thasiene, datate la sfârșitul sec. II - începutul sec. I î. d Hr⁴⁴.

Pentru perioada geto-dacică, zona a aparținut cel mai probabil unor uniuni de triburi cu centrul de putere în zona Jigodin. Pe baza stratigrafiei și a materialelor descoperite, cetatea dacică Jigodin I și-a început existența în sec. I î. de Hr. și a fost mai intens folosită în sec. I d. Hr., fiind abandonată la cucerirea romană sau imediat după aceasta⁴⁵.

Materialele descoperite la Dealul Cetății, Jigodin II de Al. Ferenczi și M. Macrea sunt în exclusivitate de factură dacică și se compun din zgură de fier, lipitură cu urme de bârne, cute, fusaiole, unelte de fier și fragmente de vase modelate cu mâna (cești și borcane ornamentate cu brâuri alveolare sau crestate, linii în val, simple sau în benzi, motivul șarpelui etc.) și roata (fragmente de fructiere, străchini, strecurătoare, vase de provizii). Datorită lipsei cercetărilor sistematice, data construirii cetății nu poate fi stabilită cu exactitate (foarte posibil la sfârșitul sec. II î. de Hr.), dar a funcționat cu siguranță în sec. I î. de Hr. - I d. Hr. Foarte posibil ca zidurile păstrate la Jigodin II să fie dacice. Cetatea a fost distrusă de un puternic incendiu. ⁴⁶

Piscul Cetățuui (Kisvártető), Cetățuia, Jigodin III se află la cca. 3 km spre nord de punctul precedent, în apropierea orașului Miercurea Ciuc. Pe laturile de nord-vest, vest, sud și est fortificația s-a păstrat foarte bine. Aceasta constă dintr-un zid de piatră legat cu pământ, ușor aplatizat spre sud-est și est. Valul a continuat probabil și pe latura nordică, prăbușită astăzi cu o parte din platou. Lungimea totală a marginilor platoului este de cca. 290 m, iar a fortificației păstrate, de cca. 180 m. Ceramica descoperită în interiorul cetății este de caracter dacic, din a doua epocă a fierului. În timpul cercetărilor arheologice efectuate de M. Macrea și Z. Székely (1950) s-au descoperit fragmente de vase de factură dacică, două obiecte de bronz, o piesă de fier. În epoca dacică existau

³⁶ Rep. Arh. 2000, p. 144, XXVI a, nr. 7 (398).

³⁷ Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 16 (423).

³⁸ <http://cronica.cimec.ro/detalii.asp?k=3439&d=Miercurea-Ciuc-Harghita-Ciuboteni-2005> (22.11.2023); Buzea 2006.

³⁹ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 3 (394).

⁴⁰ Rep. Arh. 2000, p. 146-148, XXVI a, nr. 10 (401).

⁴¹ Rep. Arh. 2000, p. 149, XXVI b, nr. 2 (407).

⁴² Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 2a (392).

⁴³ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 2b (393).

⁴⁴ Rep. Arh. 2000, p. 148, XXVI a, nr. 11 (402).

⁴⁵ Rep. Arh. 2000, p. 144-146, XXVI a, nr. 8 (399).

⁴⁶ Rep. Arh. 2000, p. 146, XXVI a, nr. 9 (400).

două nivele de locuire. Din nivelul I (sec. III-II î. de Hr.), când s-a construit o fortificație de lemn (palisadă), se remarcă fragmente de vase, precum și o locuință adâncită decopertată parțial. În interiorul acesteia s-a descoperit o vatră de foc. În sec. I î. de Hr. - I d. Hr. s-a ridicat zidul de piatră. În cel de-al doilea nivel s-au cercetat parțial 2 locuințe de suprafață, dacice (apărute sub cele romane). Ambele locuințe datează din sec. I î. de Hr. - I d. Hr. Cetatea a funcționat până la cucerirea romană⁴⁷.

La Răchitiș, pe malul drept al Oltului, în apropierea cetății Jigodin III, au fost culese fragmente de vase dacice din sec. I î. de Hr. - I d. Hr.⁴⁸.

La Izvorul Căprioarei, pe malul drept al Oltului, la circa 500 m sud-vest de acesta, pe o terasă joasă, între cetățile Jigodin I și III, au fost culese de V. Crișan, I. Ferenczi, de pe o suprafață de cca. 0,15 ha, fragmente de vase modelate cu mâna și roată de factură dacică (sec. I î. d Hr. - I d. Hr.)⁴⁹.

În punctul Miercurea Ciuc - Băi se află probabil o așezare de epocă dacică⁵⁰. La Miercurea Ciuc - Cioboteni - Grădina Fodor (Fodor-kert), în partea vestică a cimitirului bisericii Sf. Petru și Paul din localitate, au fost culese fragmente de vase modelate cu mâna și roata de factură dacică (sec. I î. de Hr. - I d. Hr.). Pe lângă materialul ceramic s-au găsit multe bucăți de zgură de fier, dovedind o intensă activitate metalurgică în zonă⁵¹. De pe teritoriul orașului Miercurea Ciuc, fără alte precizări, se semnalează un fragment ceramic dacic (MNS)⁵².

Cucerirea romană include și teritoriul actualului oraș Miercurea Ciuc în provincia Dacia Superior, mai apoi în Dacia Apulensis. La Piscul Cetățuii (Kisvártető), Cetățuia, Jigodin III în timpul cercetărilor arheologice efectuate de M. Macrea și Z. Székely (1950) s-au descoperit ceramică din **Epoca romană**, precum și monede imperiale romane de la Antoninus Pius (138-161), Crispina (a. 177-182), Geta (a. 203-212), Caracalla (198-217), Elagabalus (a. 218-222) și 2 denari de la Severus Alexander, anii 222 și 228-231. În sec. III d. Hr. romanii au amenajat aici probabil un punct de observație⁵³.

Máté József din Miercurea Ciuc a donat 4 monede romane de la Philippus Arabs, Constantius, Valentinianus, Maximianus; (MNS, nr. inv. 10750-3)⁵⁴.

Perioada primelor migrații a lăsat urme pe teritoriul orașului Miercurea Ciuc în punctul Cioboteni - Grădina Fodor (Fodor-kert), în partea vestică a cimitirului bisericii Sf. Petru și Paul unde sunt semnalate fragmente de vase din sec. IV⁵⁵. La Jigodin - Băi, în curtea Galeriei și în fața casei natale a lui Nagy Imre s-au găsit fragmente ceramice de tip Ciurelu din sec. IV-VI⁵⁶.

La Miercurea Ciuc - Cioboteni - Grădina Fodor (Fodor-kert), în partea vestică a cimitirului bisericii Sf. Petru și Paul sunt semnalate fragmente de vase din sec. VII-VIII, din **Evul mediu timpuriu** și două morminte de incinerare premedievale (?)⁵⁷.

În Situl arheologic de la Miercurea Ciuc - piscul Șumuleul Mic au fost descoperite câteva fragmente de vase aparținând evului mediu⁵⁸.

⁴⁷ Rep. Arh. 2000, p. 146-148, XXVI a, nr. 10 (401).

⁴⁸ Rep. Arh. 2000, p. 148, XXVI a, nr. 12 (403).

⁴⁹ Rep. Arh. 2000, p. 149, XXVI a, nr. 15 (405).

⁵⁰ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 3 (408).

⁵¹ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 7 (412).

⁵² Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 9d (417).

⁵³ Rep. Arh. 2000, p. 146-148, XXVI a, nr. 10 (401).

⁵⁴ Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 11 (418).

⁵⁵ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 7 (412).

⁵⁶ Rep. Arh. 2000, p. 143, XXVI a, nr. 5 (396).

⁵⁷ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 7 (412).

⁵⁸ Rep. Arh. 2000, p. 151, XXVI b, nr. 15 (422).

Nu există date exacte despre dezvoltarea așezării și momentul înființării acesteia. Cu toate acestea, orașul a fost creat pe o zonă mică, separată de granița dintre Toplița Ciuc și Jigodin, iar istoricul János Szöcs, îl numește „oraș-târg cu o stradă”. Se poate presupune că fondatorii orașului Miercurea Ciuc au fost meșteri care au venit inițial aici pentru a ține târgul, apoi mai târziu s-au așezat se ei⁵⁹.

În **Evul Mediu** depresiunea Ciucului este organizată ca zonă de graniță (magh. *gyepűelve*) prin amplasarea de obstacole amenajate în teren pentru protecția triburilor maghiare stabilite în Bazinul Carpatic în urma descălecatului din **895-96** și ulterior a Regatului Maghiar format în **1000**, momentul încoronării lui Sfântul Ștefan ca rege, consfințind astfel victoria acestuia asupra unchiului său Gyula, care controla zonele din sud-estul Bazinului Carpatic. La intrarea în zonă se găseau cele două fortificații pe vârfurile de munte, construite probabil în secolul al XI-lea. Cetatea Három s-a ridicat la începutul secolului al XII-lea și era parte a liniei defensive de la granița de est a Regatului Ungariei, și era la est de vârful Három de astăzi, de 1079 m înălțime. Urmele zidurilor de apărare, din pietre brute de mari dimensiuni, zidite cu mortar, se pot vedea și astăzi sub forma liniei de șanțuri acoperite. Descoperirile arheologice indică faptul că acest zid medieval a folosit șanțuri de apărare mai vechi. Nu au fost identificate însă șanțuri din evul mediu⁶⁰.

Fortificația medievală de la Miercurea Ciuc - Cetatea de sare (Sóvár) se află în cartierul Șumuleu, pe muntele Șumuleu Mare⁶¹. În necropola medievală de la Miercurea Ciuc - Cioboteni - Dealul lui Adam și Eva (Ádám és Eva dombja) situată pe partea de E a bisericii Sf. Pavel, în exteriorul zidului bisericii cu ocazia săpării unei gropi de canalizare, s-au găsit oase umane, cuie de sicriu și două ace de bronz, oxidate. Acele de păr au la capăt un buton în formă de cerc cu mici proeminențe⁶².

La Piscul Cetățuii (Kisvártető), Cetățuia, Jigodin III într-o groapă săpată de căutătorii de comori s-au găsit fragmente ceramice din evul mediu⁶³.

În partea estică a cartierului Jigodin, la Cariera de nisip, cu ocazia unei săpături de salvare efectuate de P. János în anul 1960, s-a descoperit zgură de fier și fragmente ceramice din sec. XI-XII. Tot aici s-au găsit un prâsnel, un pinten și o strachină din aceeași vreme (MSC)⁶⁴.

În secolele XII – XIII sunt așezați secuii în estul Transilvaniei. Formele de organizare teritorială, administrativă, militară și juridică a secuilor sunt „scaunele secuiești”, care beneficiază de o largă autonomie locală, organul conducător fiind „Adunarea generală a tuturor bărbaților purtători de arme”, conductorii militari fiind căpitani.

Biserica romano-catolică din satul Șumuleu are un portal romanice de sec. XIII⁶⁵.

În anul **1241** are loc invazia tătară în zona Ciuc.

Din anul **1324** provine prima atestare documentară a Ciucului.

Prima localitate din zonă este Șumuleu Ciuc (magh. Csíksomlyó), amintit în zecimile papale din anii **1333** când preotul Paul (*Paulus sac. de Sumlov*) a plătit 10 banale vechi și **1334** *Nicolaus de Sumlov* a plătit 2 banale vechi ca dijmă⁶⁶.

⁵⁹ Vofkori 2007, p. 23.

⁶⁰ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 48.

⁶¹ <http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=miercurea-ciuc-municipiul-miercurea-ciuc-harghita-fortificatia-medievala-de-la-miercurea-ciuc-cetatea-de-sare-cod-sit-ran-83339.04> (20.11.2023).

⁶² Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 8 (413).

⁶³ Rep. Arh. 2000, p. 146-148, XXVI a, nr. 10 (401).

⁶⁴ Rep. Arh. 2000, p. 148, XXVI a, nr. 13 (404).

⁶⁵ Rep. Arh. 2000, p. 150, XXVI b, nr. 6 (411).

⁶⁶ Léstyán 1996, p. 190.

Prima biserică cu hramul „Sfântul Petru și Pavel” a fost construită în secolul al XII-lea după cum rezultă din cercetările arheologice preventive efectuate în perioada 2003 – 2005. De parohia romano-catolică din Șumuleu aparține orașul Miercurea Ciuc (până în 1752), Toplița Ciuc (până în 1908), Cioboteni, Vardotfalva și Șoimeni. Numele localității derivă din cuvântul „som” (ungurește), „corn” (românește). Aflându-se la intersecția drumurilor comerciale care lega Moldova de Transilvania prin pasul Ghimeș și drumul dinspre Brașov, oferind o dezvoltare aparte, devine centrul administrativ și religios al scaunelor secuiești Ciuc, Gheorgheni și Cașin. Datorită acestui fapt au stabilit aici călugării franciscani la sfârșitul secolului XIV începutul secolului XV. Acest rang de centru administrativ și comercial al zonei a fost diminuat odată cu înfăptuirea orașului Miercurea Ciuc, dar rămânând în continuare centrul religios al zonei⁶⁷.

Temelia târgului, nucleul așezării, poate fi datată într-o perioadă anterioară primei atestări documentare a municipiului Miercurea Ciuc, la începutul anilor **1400**. Prima referire indirectă la *Szereda* poate fi găsită în cartea de privilegii acordată localității Târgu Secuiesc (*Totjavásárhely*) de Sigismund de Luxemburg în **1427**, conform căreia, din grija regelui, există o așezare înzestrată cu privilegii în fiecare scaun secuiesc, iar cu siguranță în Scaunul Ciuc acesta nu putea fi decât *Szereda*. Micul oraș-târg era subordonat scaunului Ciuc în ceea ce privește administrația publică și justiția⁶⁸.

Caracterul localității se definește pe de o parte prin poziția sa geografică, ca loc de târg, pe de altă parte prin activitatea religioasă susținută de franciscani la Șumuleu, ca loc de pelerinaj menționat în **1444**, în hrisovul papal care aproba construirea bisericii franciscane și nu în ultimul rând prin prezența izvoarelor și băilor de apă minerală ce se găsesc în abundență în această fostă regiune vulcanică.

Toplița Ciuc (Toplița, Toploța; Csíktaploca, Taploca, Tapolca) a fost atestată documentar prima dată în anul **1500** sub diferite denumiri *Taplozza*, *Taplocca*, *Taplocza*.

Prima atestare documentară a localității **Vardotfalău** (*poss. Vardotfalwa*) provine din **1519**.

Prima atestare a numelui de **Miercurea Ciuc**, singurul oraș-târg din Bazinul Ciuc, apare târziu în documentele scrise, abia în 1558, deși originea așezării se poate data mult mai devreme de această dată⁶⁹. Numele orașului Miercurea Ciuc în această formă s-a folosit prima dată în **1558**; prima parte a denumirii provine din târgurile săptămânale în zilele de miercuri. Este amintit în 1558 ca „*Oppidium Mercurium*”. Scrisoarea de privilegii eliberată de regina Ungariei, Izabela, mama principelui Transilvaniei János Zsigmond, datând din 5 august **1558**, scutește locuitorii orașului de biruri în afara celor convenite Porții Otomane: „*Să nu îndrăzniți să cereți cetățenilor orașului Miercurea Ciuc plata niciunor taxe și impozite, ci sunteți obligați să apărați privilegiile date mai sus, și să nu procedați altfel.*”⁷⁰. Acest privilegiu i-a fost întărit ulterior de mai multe ori. Miercurea Ciuc este unicul oraș și loc de târg istoric în Depresiunea Ciucului care nu a evoluat la acest rang prin dezvoltarea unui sat ci a primit din pornire această calitate.

Deși situat într-un loc mlăștinos la întâlnirea celor două trasee importante nord-sud și est-vest, fapt care îi determină trama stradală simplă în formă de „T” și implicit evoluția urbanistică lentă, Miercurea devine un loc de târg renumit în regiune. Aici s-au ținut în trecut 4 târguri anuale ample (în februarie - de carnaval, primăvara - cu o săptămână și jumătate înainte de Rusalii, la începutul verii - pe ziua Margaretei și de Sf. Mihail, în septembrie) respectiv cele ordinare săptămânale în ziua de miercuri⁷¹.

⁶⁷ <http://www.anpm.ro/documents/21215/42009622/stufund-PUZ+KOskenzen.pdf/f1f8bc66-4779-4f7a-bdce-489bf8b05c38> (27.11.2023).

⁶⁸ Vofkori 2007, p. 23.

⁶⁹ Weisz 2007, p. 76.

⁷⁰ Vofkori 2007, p. 23.

⁷¹ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 49.

Primele secole de existență ca și loc de târg se termină în **1526** odată cu bătălia de la Mohács, momentul căderii Regatului Ungariei. Cele două secole ale **Principatului Transilvaniei**, entitate statală autonomă sub suzeranitate otomană (**1541-1688**) înseamnă o perioadă istorică de relativă pace și dezvoltare economică constantă a scaunelor secuiești și a târgului Miercurea Ciuc, întreruptă de incursiunile periodice ale turcilor și tătarilor.

În primul sfert al secolului al XVI-lea pătrundeau în Transilvania primele idei religioase reformiste, atrăgând concomitent și influențele umanismului occidental, care vor găsi în Ardeal un teren fertil. Scaunul Ciucului rămâne însă fidel Bisericii Romano-Catolice.

Jigodin a fost atestat pentru prima dată într-un document din **1539** (*Benedicti czako de Sijked*). Ulterior Jigodin este menționat într-un document din **1567** alături de Martonfalva (*Seógeód cum Marthon ffalwa*). În același an a fost atestată pentru prima oară în documente Cioboteni (*Chijobot*).

Întinderea orașului, precum și numărul locuitorilor săi, nu a fost niciodată cu adevărat mare. În recensământul din **1567**, orașelul privilegiat „*oppidum Zereda*” număra 16 porți, în timp ce vecinii săi Jigodin avea 20 de porți și Toplița Ciuc 40, rămânând mereu în urmă față de satele vecine mai dens populate. În fruntea orașului au stat un judecător și 12 jurați. În **1602**, Gheorghe Basta a făcut ca 18 secui liberi din oraș să jure credință regelui⁷².

Administrația scaunului Ciuc își avea inițial sediul la Șumuleu Ciuc. După ce căpitanul Francisc Mikó a construit Castelul Mikó din Miercurea Ciuc, centrul politic scăunel s-a mutat la Miercurea Ciuc.

Construirea cetății Mikó începe la 26 aprilie **1623** din ordinul lui Hidvégi Mikó Ferenc (1585-1635), consilier al principelui Bethlen Gábor, diplomat, cronicar, căpitan al scaunului Ciuc.

La Șumuleu din anul **1630** a funcționat un gimnaziu franciscan, iar din anul **1676** tipografia monahului franciscan Johannes Kájoni.

În conscripția din **1643** figurează 44 capi de familii, 108 persoane, 25 nume de familii.

Primele comunități profesionale s-au format după anul **1649**, breasla cizmarilor fiind consemnată în scrisoarea de privilegii emisă de Gheorghe Rákóczi al II-lea la 4 noiembrie 1649.

În anul **1661** trupele turco-tătare conduse de Ali, pașă de Timișoara devastează Ciucul ca pedeapsă pentru participarea la expediția militară împotriva Poloniei condusă de Rákóczi György al II-lea fără acordul Porții. Despre atacul împotriva orașului ne informează vestitul călător și istoriograf turc Evlia Cselebi, ca martor ocular al evenimentelor, iar Kájoni consemnează: „*Păgânii ... au jefuit tot Ciucul*”.

În anii 1650, 1665, 1677 și 1707 în Miercurea-Ciuc s-au ținut sfaturile generale ale scaunului Ciucului, prilej de comunicare a hotărârilor, constituțiilor acesteia.

Decăderea principatului transilvănean din timpul dominației principilor din familia Rákóczi și-a continuat cursul în timpul domniei lui Mihai Apafi a cărui domnie s-a prelungit până în anul 1690.

În **1691** apare „*Diploma Leopoldinum*” și Transilvania treptat ajunge sub dominația Imperiului Habsburgic, deciziile importante pentru aceste teritorii fiind luate la Viena sau de către cancelaria Guvernatorului austriac al provinciei (gubernium) din Sibiu.

Până la sfârșitul secolului, austriei au preluat stăpânirea Transilvaniei și au efectuat un studiu precis al teritoriilor ocupate. Cele mai importante orașe au fost surprinse și iconografic. Odorheiu Secuiesc era printre cele 16 orașe transilvănene pe care le considerau cele mai importante, dar Miercurea Ciuc nu se afla printre ele. Poate din cauza dimensiunilor mici a orașului nu a fost reprezentată. O hartă a orașului a fost realizată pe baza secțiunile originale ale hărților păstrate în Arhivele Militare din Viena de inginerul Zita Mihály⁷³.

⁷² Vofkori 2007, p. 23.

⁷³ Vofkori 2007, p. 26-27.

În ședința din **1707** s-a hotărât trimiterea, împreună cu vecinii din Trei Scaune (act. jud. Covasna) a unui sol comun la principele Rákóczi Ferenc II, conducătorul luptei antihabsburgice. În **1711** trupele principelui depun armele lângă Carei, principele pleacă în exil, la curtea otomană. Prin pacea de la Satu Mare, Transilvania devine de facto parte a Imperiului Habsburgic.

Cetatea Mikó este reconstruită în forma actuală între anii **1714–1716** sub conducerea generalului imperial Steinwille⁷⁴, așa cum atestă și inscripția în piatră așezată deasupra porții de intrare a cetății.

Conform recensământului din **1721** în oraș au existat 49 gospodării și în jur de 250 suflete, în **1755**, în timpul construirii bisericii romano-catolice acest număr ridicându-se la 450.

Prima hartă a orașului-târg Miercurea Ciuc și a împrejurimilor sale a fost realizată în 1750, când inginerii militari însărcinați cu topografierea și cartografierea au ajuns în regiunea Ciuc. Hărțile originale și cele copiate arată: drumurile, pârâul Somlyó, castelul, localitățile Jigodin și Toplița-Ciuc învecinate la sud și nord. Pe această primă hartă, se regăsesc 34 de clădiri de locuit și 54 de clădiri agricole, iar reprezentarea dovedește cu fidelitate că cu două secole și jumătate mai devreme orașul era format dintr-o singură stradă. Harta oferă, de asemenea, informații despre evoluției timpurii teritoriului Ciuc⁷⁵.

Săpăturile arheologice din situl arheologic de la Miercurea Ciuc - Ciuboteni au scos la iveală urmele unor clădiri din piatră distruse fragmente de ceramică și cahle datând din secolele XVII-XVIII⁷⁶.

În **1764** scaunul Ciuc este militarizat și apoi inclus în teritoriul grăniceresc, moment marcat prin Siculicidium, „măcelul” de la Siculeni când sute de secui protestatari sunt uciși de soldați austrieci.

Prima instituție de învățământ din oraș a fost înființată în anul **1751**, an din care datează și prima foaie matricolă.

Teleki József, în jurnalul său de călătorie menționează că în Miercurea Ciuc în anul **1799** erau 83 de case: „*Miercurea Ciuc separă partea inferioară de cea superioară a depresiunii Ciucului. Orașul este locuit de secui, soldați. Miercurea Ciuc este de dimensiuni mici, conține doar 83 de case, însă are patru târguri anuale bune. Sa stabilit aici meșteri, meșteșugari pricepuți(...)*”.

În **1819** se construiește primul drum pavat între Miercurea Ciuc și Odorhei, necesar îmbunătățirii circulației Poștei Imperiale.

Între anii 1825-1844 a fost construit un nou sediu al Scaunului Ciuc, în Șumuleu Ciuc. Clădirea respectivă a servit drept sediu scaunal până la desființarea scaunelor în anul 1876.

În **1848**, la adunarea de la Lutița (scaunul Odorhei), scaunele secuiești decid participarea la revoluția maghiară, în timp ce comunitățile de sași și de români din Transilvania se opun autorităților revoluționare maghiare. Bem, generalul polonez al revoluției pașoptiste maghiare numește în fruntea trupelor din Secuime pe Gál Sándor, cu reședința în cetatea Mikó. Acesta trimite în tabăra revoluționară mai multe batalioane formate aici. În anul **1849** vizitează orașul și poetul revoluției, Petőfi Sándor, care în scrisoarea trimisă soției sale, Júlia, scrie: "*Împrejurimile Miercurea-Ciucului și a Târgului Secuiesc sunt minunate*".

Primul ziar local apare în fervoarea revoluției, în anul **1849**.

Revoluția maghiară este înfrântă și armata revoluționară maghiară depune armele la Șiria, lângă Arad la 13 August 1849. După înfrângerea revoluției pașoptiste cetatea Mikó servește drept închisoare pentru revoluționarii condamnați.

În **1851** este înființat spitalul.

⁷⁴ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 51.

⁷⁵ Vofkori 2007, p. 26-27.

⁷⁶ <http://cronica.cimec.ro/detalii.asp?k=3439&d=Miercurea-Ciuc-Harghita-Ciuboteni-2005> (22.11.2023); Buzea 2006.

La mijlocul secolului al XIX-lea, Miercurea Ciuc arăta încă ca un sat, casele sale din bârne și rețeaua de străzi erau cu mult în urmă peisajului urban din acea vreme. Transformarea în oraș, urbanizarea a fost de fapt un proces foarte lung⁷⁷.

Conform statisticii din **1850** în Miercurea Ciuc s-au numărat 229 de case cu 961 de locuitori. În pofida creșterii numărului de locuitor⁷⁸, marele etnograf-fotograf din Secuime, Orbán Balázs consemna: „*Miercurea este o localitate atât de mică, încât în jur, în scaunul Ciuc mai găsești nenumărate sate cu aspect mai urban. Tot orașul se compune din două străzi care formează o intersecție în T, iar cetatea se găsește la capătul sudic al străzii care străbate orașul de la nord la sud...*”⁷⁹. Aceste cuvinte nu prea măgulitoare exprimă evoluția lentă a orașului Miercurea Ciuc⁸⁰. Similar celor scrise de Orbán Balázs, în „*Descrierea generală și detaliată a zonei Cașin, Gheorgheni și Ciucului*”, editat în **1853** la Cluj autorul, Benkő József considera construcțiile din oraș mici: „*În privința construcțiilor, sunt doar două case din piatră în Miercurea Ciuc, toate celelalte sunt din lemn. La Martonfalva se găsește și o cetate pe lângă cele șase clădiri publice moderne, de care a amintit și manuscrisul lui Losteiner Leonhard din 1777, articolul 1. din partea a 4-a, scris în latină și tradus de mine în maghiară : » În tot Ciucul nu există decât un singur oraș, Miercurea, pe o fâșie îngustă de teren, între terenurile agricole ce țin de Toplița Ciuc și Jigodin. În oraș este cetatea Mikó, construită în 1620 de Mikó Ferenc, căpitanul scaunelor Ciuc, Gheorghieni și Cașin«[...], în 1661 fusese distrusă de tătari și turci, iar în 1714 reconstruită de către generalul Stephan Steinville în timpul domniei împăratului Carol al V-lea.*”⁸¹.

În urma înfrângerilor suferite de Austria în **1859** și **1866** se inițiază procesul de reconciliere între curtea imperială de la Viena și națiunea politică maghiară, astfel ia ființă Imperiul Austro-Ungar în 1867. Prin reorganizarea administrativă, în anul **1878** Miercurea Ciuc a devenit reședința comitatului Ciuc. Până la sfârșitul secolului al XIX-lea orașul Miercurea Ciuc avea un rol mai puțin însemnat. De atunci însă, rolul său public a crescut din ce în ce mai mult.

Calea ferată dată în folosință la 5 aprilie **1897** a adus schimbări radicale în dezvoltarea orașului, iar în urma apariției diverselor unități industriale s-a modificat treptat și aspectul specific al târgului de odinioară. Se înființează unități industriale de prelucrare a lemnului, de industrie ușoară și de construcții de mașini. Clădirile construite pe la sfârșitul secolului al XIX-lea îi asigură un caracter urbanizat, burghez, acesta putând fi observat pe strada pietonală Petőfi Sándor.

În anul **1888** se reconstruiește spitalul, în **1898** se termină construcția clădirii Primăriei⁸².

În **1911** clădirea actualului Liceul Márton Áron în care se mută școala medie înființată la Șumuleu în anul 1630.

Începând de la mijlocul secolului al XIX-lea au fost anexate orașului: Martonfalva, Csütörtökfalva (**1891**), iar în **1920** Jigodin.

Înainte de primul război mondial, societatea de căi ferate maghiare (MAV) construiește tronsonul de cale ferată dintre Miercurea Ciuc și Deda.

Primul război mondial a afectat profund municipiul Miercurea Ciuc în **1916** are loc incendierea orașului de către trupele armatei Regatului Românesc, acțiune care a dus la distrugerea a circa 80% din suprafața sa.

După încheierea primului război mondial Imperiul Austro-Ungar se destramă și Transilvania devine parte a

⁷⁷ Vofkori 2007, p. 34.

⁷⁸ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 52.

⁷⁹ Vofkori 2007, p. 30.

⁸⁰ Weisz 2007, p. 76.

⁸¹ Vofkori 2007, p. 35.

⁸² PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 53.

României Mari⁸³. Recuperarea după război a fost lentă în Miercurea Ciuc. Curățarea ruinelor, restaurarea și construcția reală au progresat greu din lipsă de fonduri⁸⁴.

Anii interbelici aduc prosperitate – apare ca element central parcul pe locul mlaștinii *Vizellő rét* sistematizat.

În **1924**, Ion I. C. Brătianu, primul ministru al României face o vizită la Miercurea Ciuc, despre care a relatat și ziarul local: „S-au întreprins măsuri speciale pentru asigurarea, sporirea solemnității momentului. Vizita primului ministru are legătură cu intenția de studiere a situației secuilor. Primul ministru va fi oaspetele orașului pentru câteva ore, iar după recepția generoasă ce va avea loc în Grădina Mihai Viteazu (fosta grădină Kossuth) își va continua vizita în Secuime.”

Anii **1930** au fost o perioadă semnificativă în istoria orașului. Locuitorii din Miercurea Ciuc șterseseră urmele pierderilor cauzate de Primul Război Mondial, imaginea orașului a început să se schimbe, noile clădiri din cărămidă și piatră dădeau prestigiu așezării chiar și prin simpla lor înfățișare⁸⁵.

În **1941** Șumuleu s-a format ca urmare a unirii satelor Vardotfalva și Cioboteni.

În timpul celui de-al doilea război mondial, frontul care a trecut și prin Miercurea Ciuc nu a provocat pierderi materiale deosebite⁸⁶.

Începând cu **1945** treptat se reinstalează administrația românească, proces consfințit prin pacea de la Paris din 1947. Se instalează regimul comunist și Miercurea Ciuc devine centru raional în noua structură politico-administrativă a țării, în cadrul Regiunii Autonome Maghiare. Ultimele dintre satele limitrofe, Șumuleu și Toplița-Ciuc se contopesc în localitate în **1959**.

În **1968** Miercurea Ciuc devine reședința județului Harghita.

În **epoca ceaușistă** nucleul istoric primește lovitura de grație: orașul devine un model al urbanismului socialist grandios, pierzând caracterul său organic⁸⁷. Întocmai locul târgurilor, strada Kossuth cu planimetria ușor bombată, caracteristic târgurilor, a fost sacrificată în detrimentul unor spații convenționale supradimensionate, destinate defilărilor și adunărilor socialiste. Au avut de suferit cu această ocazie țesutul urban istoric semi încheșat și anumite fronturi stradale comerciale istorice, fântâni de apă minerală și un mic parc. Aspecte pozitive aduse ca aport de perioada socialistă sunt puține, totuși purtătoare de caracter: piața urban peisajeră flancată de cinematograful și magazinul central, zona hotelului și a patinoarului realizate în anii **1970**, moment în care orașul devine reședința județului Harghita. Similar, noile dotări comerciale- ca magazinul central sau blocul Femina au distrus punctual, local scara urbană caracteristică zonei istorice prin unica stradă rămasă aproape intactă, actuala stradă Petőfi.

Orașul de astăzi este un conglomerat de sate învecinate, ale căror amprente se văd și în prezent. Nucleul orașului este format din zona (urma) celor 2 străzi perpendiculare, prima fiind legătura nord-sudică ce traversează depresiunea Ciucului dinspre Gheorghieni spre Sf. Gheorghe, cealaltă fiind legătura spre Odorhei prin pasul Tolvajos din masivul Harghitei.

Primele sate contopite cu orașul sunt Martonfalva și Csütörtökfalva (Joița). Martonfalva s-a situat la sud de oraș, fiind o așezare formată în jurul cetății Mikó, creând legătura orașului la sud, spre Jigodin. Csütörtökfalva (cvartal al Topliței) făcea legătura spre Várdotfalva, Șumuleu și Toplița. Ultimele trei sate s-au unit cu orașul în secolul XX. Jigodin în 1930, Toplița și Șumuleu în anii '50 ai secolului trecut. Detașat de limita propriu-zisă se găsesc zone urbane cu caracter de sate de vacanță la poalele munților Harghita: Szecseny, Ciba, Subpădure, Băile

⁸³ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 54.

⁸⁴ Vofkori 2007, p. 33.

⁸⁵ Vofkori 2007, p. 34.

⁸⁶ Vofkori 2007, p. 34.

⁸⁷ PUG Miercurea Ciuc 2012, Memoriu General, p. 55.

Jigodin; mai departe, situat pe munte se află Băile Harghita, fostă colonie minieră, azi centru al sporturilor de iarnă.

Morfologic structura orașului este atipică, nu are piață centrală istorică (patrulateră, sau triunghiulară ca la Gheorghieni sau Odorheiu Secuiesc) cum era obișnuit în cazul orașelor secuiești. Acest fapt este explicabil prin condițiile geotehnice improprie pentru o dezvoltare tentaculară. Piața s-a dezvoltat în primul rând pe axa vestică a „T“-ului, strada Kossuth-Harghita, zis și „Városköze“ (centrul orașului) dar au existat locuri separate pentru oboruri la extremitatea vestică, lângă cimitirul catolic vechi și actuala gară CFR.

Strada principală a fost flancată de case de piatră la sfârșitul sec.20 pe latura nordică. Vizavi, spre sud frontul stradal, rămas în urmă, este compus din case mai modeste din lemn, ocuparea loturilor fiind de tip rural. Piața propriu-zisă s-a definit în principiu pe traseul dintre biserica catolică, construită în 1758 și intersecția numită „sarok“ (colțul) cu cealaltă stradă principală denumită în trecut strada Petőfi. Au mai existat străzi secundare, pornind de la biserică, spre sud-vest strada cimitirului, spre Băile Miercurea Ciuc, str. Borvív, spre est str. Gálovics, legând Joița de biserica catolică și str. Evreiască. Spațiul din fața cetății a fost denumit piața Cetății, strada de legătură spre Jigodin se chema în trecut calea Jigodinului. Strada Elisabeta trecea în fața spitalului construit adiacent cetății.

Trama stradală în continuarea zonei centrale, reprezintă clar amprenta satelor contopite Toplița, Jigodin, Șumuleu. Anumite zone neconstruite în trecut au fost ocupate treptat de cartiere socialiste: cartierul Patinoarului, cartierul Tudor Valdimirescu pe terasa Oltului deasupra orașului, în continuare spre sud zona spitalului județean amplasat izolat pe colina Nagy Laji, spre nord-est cartierul Spicului ce face legătura spre Joița, spre nord cartierul de-a lungul bulevardului Timișoarei (poreclit „cartierul țânțarului”, din cauza umezelii ridicate la subsolul tehnic al blocurilor de locuințe) Unele dintre aceste intervenții creează azi o atmosferă plăcută (Patinoarului, Tudor) datorită în primul rând elementului vegetal, a proporțiilor convenabile între construit și ambient. Intervenția majoră din 1980 a desfigurat complet centrul de odinioară, aducând o notă de înstrăinare în domeniul psiho-social urban.

Mai trebuie amintite cele două zone majore de dezvoltare industrială. Platforma industrială de vest ocupă practic zona dintre calea ferată și extremitatea vestică a orașului. Cea estică constă din secția ulterior înființată a fabricii de tractoare. Aceste platforme mari au adus transformări inevitabile în structura urbană. Ca investiții pe terenuri libere, au influențat contextul istoric al localității cu cadrul natural.

Intervențiile în structura urbană de la începutul anilor 1970 au fost mai reținute, păstrând oarecum scara orașelului însă cele de mai târziu, între anii 1980-89 în schimb au dezrădăcinat centrul vechiului oraș.

După 1989 marile dezvoltări infrastructurale s-au oprit, a urmat abandonarea și devalorizarea rapidă a zonelor industriale pe de o parte, o zonă centrală considerabil de mare a rămas neterminată, distrusă, neînlocuită cu fond construit nou pe de altă parte. Axele urbane voit forțate cum au fost calea Griviței Roșii, sau actualul bulevard al Timișoarei, respectiv bulevardul Florilor (azi strada Kossuth Lajos) și-au pierdut importanța în țesutul urban, nematerializată nici în anii 80. Ele sunt astăzi de neinterpretat, nefăcând legături corecte, organice în structură. Atât B-dul Timișoarei cât și B-dul Kossuth se termină sau se dizolvă brusc, finalitatea fără sens contrastând cu amploarea deschiderii lor. Piața centrală pentru adunări socialiste, după ce și-a pierdut funcționalitatea inițială, se prezintă ca un loc străin în structura urbană. Pentru restul structurii spațiilor urbane putem afirma că unele și-au păstrat valoarea, altele în schimb au suferit o uzură fizică și morală considerabilă. De la această dată s-a intensificat industrializarea forțată a orașului, ducând la modificări semnificative în structura populației orașului. Conform datelor recensământului din 7 ianuarie 1992 populația orașului a fost de 46029 persoane. În prezent orașul numără cca. 42000 de suflete.

Ultimul deceniu de dezvoltare urbană se prezintă majoritar într-o expansiune extensivă a cadrului locuit, a zonelor rezidențiale, lipsa ideii de restructurare urbană în majoritatea cazurilor, lipsa refuncționalizării zonelor industriale abandonate. Se ocupă acele tarlauri – fânațuri care au rămas intacte de-a lungul secolelor. Sunt în curs

de completare cezurile istorice dintre diferitele cvartaluri ale satelor limitrofe. Direcțiile principale ale acestor presiuni imobiliare sunt zone din nordul municipiului, legând Toplița cu Miercurea, zona est-nord-estică spre Leliceni, Șumuleu, respectiv Păuleni Ciuc.

2.3. Definirea/delimitarea zonei construite protejate pe baza utilizării criteriilor de definire (stabilirea suprafeței de manifestare a criteriilor (istorice, urbanistice, funcționale, de vizibilitate etc.), decelarea calității diferitelor componente ale zonei, delimitarea zonei istorice protejate

a. Descrierea metodei de definire a zonelor istorice de referință

În cadrul Metodologiei privind cadrul conținut al studiilor istorice de fundamentare a documentațiilor de urbanism zona istorică de referință este definită astfel: „Zona din teritoriul administrativ care se definește și delimitează prin studiul istoric general și care prezintă caracteristici coerente din punct de vedere urbanistic, arhitectural și istoric care vor fi preluate în modul de dezvoltare viitor al teritoriului.”

Având în vedere scara studiului, arealul redus de analiză și dorința de detaliere a zonei construite protejate aferentă centrului municipiului Miercurea Ciuc, au fost determinate subzone istorice de referință.

Astfel, pentru definirea Subzonelor Istorice de Referință, numite în corpul textului și cu abrevierea **SIR**, s-au parcurs următorii pași:

- Identificarea planurilor istorice care cuprind teritoriul unității administrative analizată prin Studiul Istoric General;
- Geo-referențierea și scalarea planurilor la aceeași scară;
- Suprapunerea planurilor și identificarea etapelor de evoluție ale teritoriului analizat;
- Identificarea etapelor majore în dezvoltarea teritoriului (de exemplu: vatra satului, zona centrală, extinderi majore din diferite etape de dezvoltare, extinderi recente, etc.);
- În cazul în care există, suprapunerea peste planurile de evoluție a zonelor protejate, a monumentelor și a zonelor acestora de protecție;
- Identificarea elementelor valoroase din teritoriu și constatarea, dacă este cazul, a zonelor în care acestea sunt concentrate (elemente cu zone cu valoare de arhitectură, memorială, ambientală, culturală, sau alte elemente tradiționale specifice zonei etc.);
- Analizarea caracteristicilor morfologice ale teritoriului supus studiului;
- Corelarea perioadelor de evoluție istorică cu morfologia actuală a zonelor;
- Gruparea zonelor provenind din aceleași perioade de evoluție istorică având în același timp și caracteristici morfologice similare și scalarea acestora în raport cu valoarea acestora.

b. Criterii de definire/delimitare a subzonelor istorice de referință

Criteriile de definire și delimitare a subzonelor istorice de referință derivă din natura, tipologia, gruparea valorilor conținute de către acestea și reprezintă un factor fundamental în procesul de determinare și delimitare a SIR. Acestea pot varia în funcție de specificul teritoriului, însă în cazul orașului Miercurea Ciuc au fost avute în vedere următoarele criterii principale:

- Importanța istorică a zonei (vatra localității, zonă protejată, zone de protecție aferente monumentelor).

- Densitatea elementelor cu valoare fie arhitecturală, fie ambientală, sau memorială;
- Tipologia parcelarului;
- Caracteristicile tramei stradale;
- Raportul clădirilor față de trama stradală;
- Caracterul funcțional;
- Tipologia de construire;
- Mod de ocupare a parcelei;
- Fragmentarea teritoriului;
- Valoarea ambientală a zonei;
- Imagine unitară, coerentă.

c. Delimitarea subzonelor istorice de referință

În cazul prezentului Studiu Istoric Zonal pentru zona centrală a municipiului Miercurea Ciuc, în conturarea subzonelor istorice de referință s-au avut în vedere aspectele specifice întregii zone.

În primul rând a fost identificată limita Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 și a monumentelor istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015, pentru care au fost create subzone istorice de referință propriu-zise. Similar, au fost identificate limitele terenurilor ocupate cu clădiri cu valoare ambientală mare ce urmează a fi propuse spre clasare pentru care de asemenea au fost propuse subzone istorice de referință.

În al treilea rând, din suprapunerile teritoriilor tuturor etapelor evoluției istorice și analiza morfo-tipologică a țesutului urban, au fost determinate restul subzonelor istorice de referință.

Toate aceste aspecte sunt detaliate pentru fiecare Subzonă Istorică de Referință în parte, mai jos numite și SIR.

d. Listarea subzonelor istorice de referință, după caracteristicile acestora

1. SUBZONA MONUMENTELOR ISTORICE CLASATE ÎN LMI 2015 ȘI A PROPUNERILOR DE CLASARE SITUATE ÎN AFARA ANSAMBLULUI URBAN

SIR 1.1. Zona monumentelor istorice din afara ansamblului urban

- subzonă cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde monumentele istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015, localizate în afara ansamblului urban și care include următoarele: Ansamblul Biserica romano-catolică – HR-II-a-B-12735, Biserica Sf. Apostoli – HR-II-m-B-12741, Banca Națională a României, azi Banca Carpatica – HR-II-m-B-12740, Casa Zakarias – HR-II-m-B-12736, Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731, Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726, Tribunalul județean – HR-II-m-B-12734, Primăria – HR-II-m-B-12725, Casa Gal – HR-II-m-B-12732, Casa Csiszer – HR-II-m-B-12733 și Reședința garnizoanei de grăniceri – HR-II-m-B-12727.

SIR 1.2 Zona clădirilor propuse spre clasare situate în afara ansamblului urban

– subzonă cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce reprezintă subzona clădirilor propuse spre clasare situate în afara ansamblului urban care cuprinde clădirea de la adresa str. Pieței nr. 4, acestea având o valoare ambientale mare.

2. SUBZONA ANSAMBLULUI URBAN

SIR 2.1. Zona monumentelor istorice din interiorul ansamblului urban

- subzona cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde monumentele istorice situate în interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721. Această subzonă cuprinde următoarele monumente

istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice 2015: Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730, Casa – HR-II-m-B-12729, Ansamblu urban – locuințe cu magazin la parter – HR-II-m-B-12728, Clădirea Vigado, H.G.-II-m-21141.

SIR 2.2. Zona clădirilor propuse spre clasare din interiorul ansamblului urban

- subzonă cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde cladirile propuse spre clasare din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721: clădirile de pe strada Petofi Sandor de la numerele poștale 1, 2, 3, 36 și 45, acestea având o valoare ambientală mare.

SIR 2.3. Zona construcțiilor amplasate de o parte și de cealaltă a străzii pietonale, amplasate pe aliniament, preponderent cu valoare ambientală și istorică sporite și parter comercial

- subzona construcțiilor din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721, amplasate de o parte și de cealaltă a străzii pietonale Petofi Sandor. Subzona este caracterizată de clădiri amplasate înșiruit, pe aliniament, cu un regim de înălțime de P/P+1E, cu parter comercial și care au fost caracterizate ca având o valoare ambientală și istorică sporite. Această subzonă se suprapune vetei localității.

SIR 2.4. Locuințe individuale amplasate pe aliniament cu parcele cu forme regulate, alungite și dimensiuni medii din interiorul ansamblului urban

– subzona locuințelor individuale din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 amplasate înșiruit, pe aliniament, cu un regim de înălțime de P/P+1E, cu parcele cu forme regulate, alungite și cu dimensiuni medii. Subzona este localizată pe partea estică a străzii Marton Aron, la nord de monumentul istoric clasat în LMI 2015 - Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730.

SIR 2.5. Locuințe individuale vechi amplasate pe aliniament cu parcele cu dimensiuni reduse și forme patrate

– subzona locuințelor individuale din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 amplasate înșiruit, pe aliniament, cu parcele cu forme regulate pătrate și cu dimensiuni reduse. Regimul de înălțime specific este preponderent P/P+1E. Subzona este localizată pe partea estică a străzii Marton Aron, la sud de monumentul istoric clasat în LMI 2015 - Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730

SIR 2.6. Zona tesutului urban, neomogen, cu forme distincte, cu amplasări pe lot distincte și funcțiuni mixte

– subzonă din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 ce cuprinde un țesut urban neomogen, cu forme distincte ale parcelelor și ale clădirilor, cu moduri distincte de amplasare față de limitele loturilor și funcțiuni mixte cuprinzând locuire, funcțiuni culte și instituții publice. Regimul de înălțime diferă, fiind cuprins în intervalul P/P+5E

3. SUBZONA CONSTRUCȚIILOR APĂRUTE ÎN SECOLUL AL XIX-LEA, CE PASTREAZĂ CARACTERUL STRAZII PIETONALE, DAR CARE SE AFLĂ ÎN AFARA ANSAMBLULUI URBAN

SIR 3.1. Zona construcțiilor aparute în secolul al XIX-lea, ce pastrează caracterul străzii pietonale, dar care se afla în afara ansamblului urban

- subzona construcțiilor aparute în secolul al XIX-lea, ce pastrează caracterul străzii pietonale Petofi Sandor, dar care se afla în afara Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721. Această subzonă cuprinde construcții amplasate înșiruit pe aliniament și au preponderant parter comercial, similar **SIR 2.3.**

4. SUBZONA LOCUINȚELOR INDIVIDUALE DIN AFARA ANSAMBLULUI URBAN.

SIR 4.1. Parcelar țesut vechi, aparut în primele etape de evoluție (inceput de secol XIX), cu forme dreptunghiulare, 1/3 raportul laturilor, clădiri izolate pe parcel, tip vagon, amplasate pe aliniament

– subzona țesutului urban vechi, apărut la început de secol XIX, caracterizat de un parcelar destinat locuințelor individuale și având forme dreptunghiulare și un raport al laturilor de $\frac{1}{2}$ sau $\frac{1}{3}$. Clădirile sunt amplasate izolat pe parcelă, tip vagon, amplasate pe alinament, iar regimul de înălțime este preponderent parter.

SIR 4.2. Parcelar cu forme regulate, amplasate cu deschiderea scurta la strada, pe drumul principal spre Sumuleu Ciuc, vis a vis de Liceul monument istoric

– subzonă de locuințe individuale, amplasată pe partea vestică a străzii Marton Aron, la vest de Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731. Parcelarul este caracterizat de forme dreptunghiulare, cu un raport al laturilor de aproximativ $\frac{1}{12}$, cu suprafețe mari. Fondul construit este amplasat izolat pe lot, alipit pe latura nordică și pe aliniament, cu un regim de înălțime preponderant parter.

SIR 4.3 Parcelar cu forme neregulate, amplasate la sud de Liceul monument istoric

– subzonă situată pe strada Marton Aron, de o parte și de cealaltă a sa, la sud de Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731. Caracteristicile subzonei sunt: parcelar cu forme neregulate și suprafețe medii, și un fond construit neomogen, care formează un front discontinuu.

SIR 4.4. Parcelar vechi cu intervenții asupra fondului construit, clădiri amplasate izolat pe parcela, retrase fata de aliniament

– subzonă situată în proximitatea SIR 4.1, pe partea sudică a străzii Mihail Sadoveanu, pe tronsonul cuprins între intersecția acesteia cu străzile Nicolae Bălcescu și Vorosmarty Mihaly. Parcelarul zonei de locuințe individuale are forme relativ dreptunghiulare și suprafețe medii. Fondul construit a suferit intervenții recente, amplasarea pe lot a acestora fiind mai degrabă caracteristică a perioadelor recente de evoluție: clădiri amplasate izolat pe parcelă, retrase față de aliniament și față de limitele laterale și posterioare ale loturilor. Regimul de înălțime este preponderant parter.

5. SUBZONA LOCUINȚELOR COLECTIVE APĂRUTE ÎN PERIOADA SOCIALISTĂ

SIR 5.1. Tip bară situate la bulevard, cu regim mare de înălțime

– subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate de o parte și de cealaltă a străzii Kossuth Lajos. Clădirile au formă de tip „bară”, au un gabarit crescut, prezintă un regim de înălțime mare, cuprins între P+7E+M și P+10E+M și formează un front continuu, masiv. Parterul clădirilor are o înălțime mai mare și este comercial.

SIR 5.2. Tip bară situate la străzi secundare, cu regim mare de înălțime

- subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Brașovului, Timișoarei, Nicolae Bălcescu și Eroilor. Clădirile sunt de tip „bară”, însă au o lungime mai redusă, formând fronturi discontinue. Regimul de înălțime este unul mediu, de P+4E.

SIR 5.3. Tip punct cu regim mare și mediu de înălțime

– subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Eroilor și Mihai Eminescu cuprinde clădiri de tip „punct”, cu amprenta la sol pătrată și un regim de înălțime mediu pe strada Eroilor (P+4E) și mare pe strada Mihai Eminescu (P+10E). Dată fiind forma fondului construit acesta creează fronturi discontinue.

SIR 5.4. Cu forme neregulate cu regim mare și mediu de înălțime

- subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Patinoarului și Korosi Csoma Sandor. Forma fondului construit este neregulată și are un regim de înălțime mediu, de P+4E.

6. SUBZONA SPAȚIILOR VERZI, DE AGREMENT ȘI TERENURILOR DE SPORT

SIR 6.1. Parc

– subzona spațiilor verzi publice, de tip parc, amplasate în centrul orașului: Parcul Central și Parcul Kicsi Erdo

SIR 6.2. Scuaruri și piațete

– subzona spațiilor verzi publice, de tip scuar / piațetă. Această subzone cuprinde spațiul public amenajat la sud de Școala Generală Petofi Sandor, amenajată cu un obiectiv de for public (Monumentul eroului sovietic) și de piațetă din fața Gării Miercurea Ciuc, situată între străzile Kossuth Lajos, Brașovului și Mihail Sadoveanu și amenajată peisagistic.

SIR 6.3. Agreement și terenuri de sport

– subzona spațiilor de agreement și a terenurilor de sport, reprezentată de zona de agreement situată la nord de Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726 și care include Piscina Csiki Csobbano, Patinoarul Vakar Lajos și terenul de atletism și de terenurile de sport din partea estică a Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731

SIR 6.4. Cimitir

– subzona cimitirului catolic de pe strada Kossuth Lajos.

7. SUBZONA TERENURILOR AMPLE DESTINATE INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI SERVICIILOR

SIR 7.1. Centru civic – piațetă și instituții

– subzonă ce se suprapune vetei localității, dar care a suferit intervenții de sistematizare, realizându-se în perioada socialist centrul civic. Această subzonă cuprinde instituții publice în interiorul clădirilor cu arhitectură specifică perioadei comuniste (Inspectoratul Școlar Județean, Casa de Cultură, Universitatea, Prefectura, Teatrul Municipal) și o piațetă amplă, pietonală (Piața Libertății)

SIR 7.2. Biserici

– subzona terenurilor ocupate cu lăcașuri de cult care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare: biserica Adormirea Maicii Domnului de pe strada Inimii, biserica de pe strada Miron Cristea și biserica Sf. Nicolae de la intersecția străzilor Timișoarei, Petofi Sandor și Nicolae Bălcescu

SIR 7.3. Spital

– subzona terenurilor ample ocupate de unități sanitare care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare (Spitalul Județean de Urgență de pe strada Nicolae Bălcescu). Forma terenului din cadrul subzonei SIR 7.3 are formă neregulată și este amplasată cu latura scurtă la stradă. Este delimitată la sud de monumental istoric clasat în LMI Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726

SIR 7.4. Învățământ

– subzona unităților de învățământ care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare (Școala Generală Petofi Sandor și Școala Generală Jozef Attila)

SIR 7.5. Instituții publice

- subzona instituțiilor care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare și care nu sunt incluse în SIR 7.1 (Centrul Civic): Penitenciarul Miercurea Ciuc, și instituțiile de pe strada Gal Sandor.

SIR 7.6. Comerț

– subzona terenurilor ample cu forme neregulate, ocupate cu spații/centre comerciale (Piața agro-alimentară central, de pe strada Pietii și altele).

Definiții terminologie:

Zonă istorică de referință - zonă din teritoriul administrativ care se definește și delimitează prin studiul istoric general și care prezintă caracteristici coerente din punct de vedere urbanistic, arhitectural și istoric care vor

fi preluate în modul de dezvoltare viitor al teritoriului la nivelul PUG+RLU (definiție dată prin Ordinul 562/2003- „Metodologie de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate”);

Subzonă istorică de referință - zonă din teritoriul administrativ care se definește și se delimitează prin studiul istoric zonal în cadrul unei zone istorice de referință și care prezintă caracteristicoerente din punct de vedere urbanistic, arhitectural și istoric, care vor fi preluate în modul de dezvoltare viitor al teritoriului la nivelul PUZ+RLU (definiție dată prin Ordinul 562/2003- „Metodologie de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate”);

În cadrul **PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru** s-au propus următoarele **subzone istorice de referință**, rezultate în urma aplicării criteriilor de definire și delimitare a acestora:

- **SIR 1.1.** Zona monumentelor istorice din afara ansamblului urban
- **SIR 1.2.** Zona cladirilor propuse spre clasare situate in afara ansamblului urban
- **SIR 2.1.** Zona monumentelor istorice din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.2.** Zona clădirilor propuse spre clasare din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.3.** Zona construcțiilor amplasate de o parte si de cealaltă a străzii pietonale, amplasate pe aliniament, preponderent cu valoare ambientală și istorică sporite și parter comercial
- **SIR 2.4.** Locuinte individuale amplasate pe aliniament cu parcele cu forme regulate, alungite si dimensiuni medii din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.5.** Locuinte individuale vechi amplasate pe aliniament cu parcele cu dimensiuni reduse si forme patrate
- **SIR 2.6.** Zona țesutului urban, neomogen, cu forme distincte, cu amplasari pe lot distinte si functiuni mixte
- **SIR 3.1.** Zona construcțiilor aparute in secolul al XIX-lea, ce pastreaza caracterul strazii pietonale, dar care se afla in afara ansamblului urban
- **SIR 4.1.** Parcelar țesut vechi, apărut în primele etape de evoluție (început de secol XIX), cu forme dreptunghiulare, 1/3 raportul laturilor, cladiri izolate pe parcel, tip vagon, amplasate pe alinament
- **SIR 4.2.** Parcelar cu forme regulate, amplasate cu deschiderea scurta la strada, pe drumul principal spre Sumuleu Ciuc, vis a vis de Liceul monument istoric
- **SIR 4.3** Parcelar cu forme neregulate, amplasate la sud de Liceul monument istoric
- **SIR 4.4.** Parcelar vechi cu interventii asupra fondului construit, cladiri amplasate izolat pe parcela, retrase fata de aliniament
- **SIR 5.1.** Tip bară situate la bulevard, cu regim mare de înălțime
- **SIR 5.2.** Tip bară situate la străzi secundare, cu regim mare de înălțime
- **SIR 5.3.** Tip punct cu regim mare și mediu de înălțime
- **SIR 5.4.** Cu forme neregulate cu regim mare și mediu de înălțime
- **SIR 6.1.** Parc
- **SIR 6.2.** Scuaruri și piațete
- **SIR 6.3.** Agrement și terenuri de sport
- **SIR 6.4.** Cimitir
- **SIR 7.1.** Centru civic – piațetă și instituții
- **SIR 7.2.** Biserica
- **SIR 7.3.** Spital
- **SIR 7.4.** Invățământ
- **SIR 7.5.** Instituții publice
- **SIR 7.6.** Comerț

2.4. Studiul istoric zonal cu precizarea valorii evenimentelor componente

Teritoriul studiat este zona desemnată în P.U.G. Miercurea Ciuc ca și ZCP01 - Centru, având o suprafață de aproximativ **86 ha** în forma redefinită, fiind unul dintre cele mai valoroase țesuturi urbane construite ale municipiului.

Evoluția istorică a zonei studiate

În ceea ce privește evoluția zonei studiate, mai exact a zonei centrale a municipiului Miercurea Ciuc, din cadrul localității Miercurea Ciuc se poate observa conform hărților istorice o dezvoltare expansivă acestei așezări mai ales pe direcția nord-sud. La nivelul Hărților Militare din anii 1773 și 1776 se poate observa așezarea Miercurea Ciuc sub forma unui nucleu bine definit și compact, cu peste 15 locuințe. Acest lucru dovedește exigența acestei așezări cu mult înaintea acestei perioade fapt dovedit prin documentele istorice și descoperirile arheologice.

Istoricul regiunii și zonei de studiu.

„Conform recensământului din 1721 în oraș au existat 49 gospodării și în jur de 250 suflete, în 1755, în timpul construirii bisericii romano-catolice acest număr ridicându-se la 450.”³⁰ Această biserică este prezentă la nivelul primei hărți militare, aceasta datând din anul 1758.

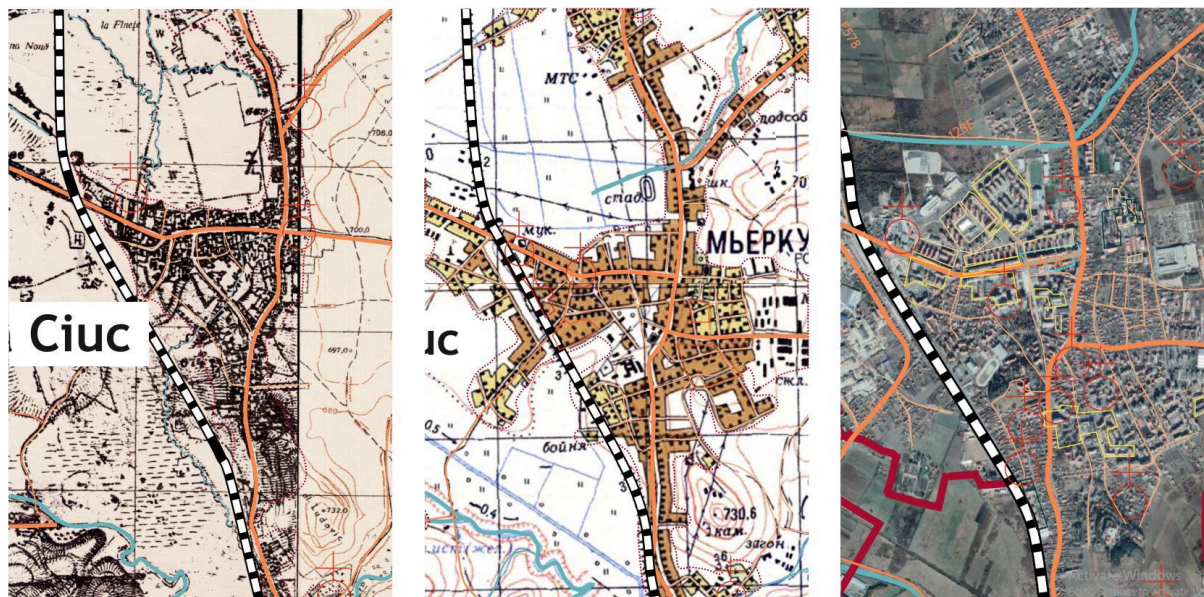
Figură 2 - Evoluția istorică a zonei studiate între anii 1773 și 1910

Sursa: Prelucrare autori studiu istoric zonal; Harta Militară – anii 1773 – 1776 (stânga), Harta Militară – sec. XIX - 1869-1887 (centru), Harta Austriacă – sec. XX – anul 1910 (dreapta)

Ulterior secolului al XVIII-lea, perioada de secol al XIX-lea, este marcată de o puternică extindere teritorială și dezvoltare a fondului construit. În a doua jumătate de secol al XIX-lea, mai precis după anul 1868, după formarea Imperiului Austro-Ungar, când Transilvania este cuprinsă în cadrul părții maghiare, aceste momente sunt urmate de schimbarea rangului așezării Miercurea Ciuc în reședință a comitatului Ciuc. Acest lucru a marcat dezvoltarea teritorială și socio-economică a așezării. De asemenea, după anul 1897, Miercurea Ciuc a cunoscut o creștere semnificativă, datorată inaugurării căii ferate, (element de noutate) și apariției unor noi unități industriale. În special, s-au dezvoltat sectoarele de prelucrare a lemnului, industrie ușoară și construcții de mașini, de asemenea ulterior acestei perioade sunt dezvoltate la începutul secolului al XX-lea mai multe clădiri publice importante. Aceste schimbări au contribuit la transformarea orașului într-un centru economic din regiune.

Cu toate că zona centrală prezenta o dezvoltare amplă între secolul al XVIII-lea și al XIX-lea, la începutul

secolului al XX-lea extinderea așezării este mult mai redusă fiind prezente clădiri doar în lungul drumurilor și străzilor care traversează această zonă. În ceea ce privește trama stradală a zonei de studiu, aceasta este dezvoltată în primele trei hărți istorice mai degrabă organic, cu două străzi principale pe direcția nord-sud și est-vest.

Figură 3- Evoluția istorică a zonei studiate între anii 1952 și 2024 / Sursa: Prelucrare autori studiu; Plan director de tragere – anul 1952 (stânga), Harta sovietică – anul 1975 (centru), Extras Google Maps – anul 2023 (dreapta)

A două jumătate de secol al XX-lea este marcată de instaurarea comunismului la nivel național cu efecte asupra municipiului și inclusiv a zonei de studiu. Cu toate că la nivelul hărții din anul 1952, zona centrală este prezentă sub o formă organică asemănătoare, dar extinsă (atât prin fond construit cât și prin parcelar) a celei din secolul al XIX-lea, la nivelul hărții din anul 1975 situația este destul de diferită.

În perioada comunistă, Miercurea Ciuc a devenit un exemplu de urbanism socialist grandios, renunțând la caracterul său organic și la planurile tradiționale ale târgurilor în favoarea unei abordări supra-dimensionate. Proiectele de sistematizare urbană au dus la distrugerea unor elemente semnificative ale centrului istoric, țesăturii urbane tradiționale și a străzilor comerciale istorice. Piața Libertății reprezintă unul dintre cele mai relevante exemple în acest sens.

Harta din anul 1975 prezintă zona centrală mult mai regularizată, atât în ceea ce privește parcelarul cât și trama stradală. Însă sunt păstrate direcțiile principale de dezvoltare și conexiune (nord-sud și est-vest), de asemenea fondul construit se extinde substanțial către zona liniei ferate. „Din planul orașului amintind de litera T pe vremea lui Orbán Balázs în zilele noastre a rămas doar partea orizontală, adică strada Petőfi cât de cât în forma veche. Începând cu 1980 se desfășoară o restructurare (mai bine zis destructurare istorică și culturală) a zonei centrale. Se realizează bulevardul Florilor flancat de blocuri de locuințe cu parter și mezanin comercial, centrul civic compus din sediul PCR, Casa de Cultură a Sindicatelor, hotel.

Cu ocazia acestor transformări Miercurea Ciuc a pierdut mult din vechiul caracter. Piața Libertății este rezultatul acestei intervenții mai ample de la începutul anilor 1980 care a afectat radical miezul orașului, dându-i de fapt lovitura de grație pe calea tristă a „dezvoltării” socialiste.”³²

Astfel, la nivelul planului din 2023 țesutul nu este unul continuu, intervențiile socialiste, de construire a blocurilor au creat un caracter destructurat, astfel țesutul este format din parcele mici cu un caracter mai degrabă rural îmbinat cu parcele mari destinate dezvoltărilor socialiste. De remarcat este că la nivelul planului din 2023, la fel ca și în cadrul celorlalte hărți istorice, conexiunile majore sunt păstrate, pe direcția nord-sud și est-vest.

2.5. Sinteza etapelor parcurse prin stabilirea atitudinii față de elementele componente ale zonei

Conform **Listei Monumentelor Istorice din 2015 (LMI 2015)**, județul Harghita, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113bis/15.II.2016, în **municipiul Miercurea Ciuc** sunt **62 de monumente** istorice formate din:

1. Ansambluri - 7 **obiective**, din care 3 obiective de interes național: A
2. Monumente:
 - a. imobile construcții cu valoare arhitecturală: II - **38 obiective**, din care 14 obiective de interes național: A
 - b. de for public (obiecte de artă): IV - **1 obiectiv**
 - c. imobile construcții memoriale: IV - **1 obiectiv**

Monumente istorice din cadrul Municipiului Miercurea Ciuc, conform Listei Monumentelor Istorice din 2015, dintre care cu **albastru, monumentele din cadrul ZCP01 – Centru.**

Nr. crt. LMI 2015	Cod LMI	Denumire	Adresă	Datare
1	HR-I-s-B-12641	Cetatea Jigodin I	"Malomföld" (Terenul Morii), în intravilan	sec. I. a. Chr. - I. p. Chr., Latène, Cultura geto - dacică
2	HR-I-s-B-12642	Cetatea Harom (Jigodin II)	"Harom", cartier Jigodin	
3	HR-I-m-A-12642.01	Cetate	"Harom", cartier Jigodin	sec. XII - XIII
4	HR-I-m-A-12642.02	Cetate	"Harom", cartier Jigodin	sec. III a. Chr. - I. p. Chr., Latene, Cultura geto - dacică
5	HR-I-s-A-12643	Cetatea Kisvár (Jigodin III)	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	
6	HR-I-m-A-12643.01	Locuire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	Epoca medievală timpurie
7	HR-I-m-A-12643.02	Locuire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	sec. III p. Chr., Epoca romană
8	HR-I-m-A-12643.03	Fortificație de lemn (palisadă)	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	sec. II a. Chr. - I p. Chr., Latene, Cultura geto-dacică
9	HR-I-m-A-12643.04	Descoperire	"Kisvártető" (Piscul Cetății Mici), cartier Jigodin	Epoca bronzului mijlociu, Cultura Wietenberg
10	HR-I-s-B-12644	Fortificațiile de pe Șumuleu Mare	"Nagysomlyó - Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare - Cetatea de Sare),	

			cartier Șumuleu	
11	HR-I-m-B-12644.01	Turn	"Nagysomlyó - Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare - Cetatea de Sare), cartier Șumuleu	sec. XVII, Epoca medievală
12	HR-I-m-B-12644.02	Cetate (Cetatea de Sare)	"Nagysomlyó - Sóvár" (Mt. Șumuleu Mare - Cetatea de Sare), cartier Șumuleu	Preistorie
258	HR-II-a-B-12721	Ansamblu urban	Str. Márton Áron nr. 2-72 și 37-T, str. Petőfi Sándor de la 1-49 și 2-40	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
259	HR-II-m-B-12723	Poartă secuiască	Str. Băilor, Szecheny	sec. XIX
260	HR-II-a-A-12724	Ansamblul bisericii romano-catolice "Sf. Petru și Pavel"	Str. Căianu Ion 53	sec. XIV - XIX
261	HR-II-m-A-12724.01	Biserica romano-catolică "Sf. Petru și Pavel"	Str. Căianu Ion 53	sec. XIV, XV, XVII - XIX
262	HR-II-m-A-12724.02	Zid de incintă	Str. Căianu Ion 53	sec. XVII
263	HR-II-m-B-12725	Primărie, fostul sediu al Comitatului Ciuc	Piața Cetății 1	1884 - 1888, ext. 1914
264	HR-II-a-A-12726	Cetatea Mikó, azi Muzeul Secuiesc al Ciucului și Biblioteca Județeană	Piața Cetății 2	sec. XVII - XVIII
265	HR-II-m-A-12726.01	Cetatea - complexul de clădiri	Piața Cetății 2	1623, rec. 1714 - 1716
266	HR-II-m-A-12726.02	Turn de poartă	Piața Cetății 2	sec. XVIII
267	HR-II-m-A-12726.03	Șanț de apărare	Piața Cetății 2	sec. XVIII
268	HR-II-m-A-12726.04	Parcul etnografic - Secția în aer liber	Piața Cetății 2	sec. XIX - prima jum. sec. XX
269	HR-II-m-B-12736	Casa Zakarias	Str. Gál Sándor 8	1925
270	HR-II-a-B-12737	Ansamblul conacului Mikó, azi Fabrica de mobilă "Mikó"	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
271	HR-II-m-B-12737.01	Conacul Mikó	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
272	HR-II-m-B-12737.02	Grânar	Str. Jigodin 47-49	sec. XIX
273	HR-II-a-A-12738	Ansamblul bisericii romano-catolice "Sf. Treime"	Str. Jigodin 52	sec. XV - XVIII
274	HR-II-m-A-12738.01	Biserica romano-catolică "Sf. Treime"	Str. Jigodin 52	sec. XV, ext. sec. XVIII
275	HR-II-m-A-12738.02	Zid de incintă	Str. Jigodin 52	sec. XVII
276	HR-II-a-B-12735	Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci"	Str. Kossuth Lajos 40	1758
277	HR-II-m-B-12735.01	Biserica romano-catolică "Înălțarea Sfintei Cruci"	Str. Kossuth Lajos 40	1758
278	HR-II-m-B-12735.02	Zid de incintă (fragment)	Str. Kossuth Lajos 40	1758
279	HR-II-m-B-12740	Banca Națională a	Piața Libertății 14	cca. 1925

		României, azi Banca Carpatica		
280	HR-II-m-B-12728	Ansamblu urban - locuințe cu magazin la parter	Str. Márton Áron 2-4, 6	sf. sec. XIX - înc. sec. XX
281	HR-II-m-B-12729	Casă	Str. Márton Áron 38	sf. sec. XIX
282	HR-II-a-B-12730	Clădirile fostei fabrici de bere, azi birouri S.C. Electrica S.A. și VamRom Expediții SRL	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
283	HR-II-m-B-12730.01	Fostul turn de germinare (corp 6)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
284	HR-II-m-B-12730.02	Fostele "pivnițe" de răcire (corp 1, 2 și 3)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
285	HR-II-m-B-12730.03	Fosta sală a cazanelor, cu coșul de fum (corp 4)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
286	HR-II-m-B-12730.04	Fostul atelier (corp 5)	Str. Márton Áron 46	sec. XIX
287	HR-II-a-B-12731	Liceul teoretic "Márton Áron"	Str. Márton Áron 72	1909 - 1911
288	HR-II-m-B-12741	Biserica "Sf. Apostoli Petru și Pavel"	Str. Sadoveanu Mihail 2	1929 - 1935
289	HR-II-m-B-12732	Casă (casa Gál)	Str. Szász Endre 1	1911
290	HR-II-m-B-12733	Casă (casa Csiszér)	Str. Szász Endre 3	1911
291	HR-II-m-B-12727	Reședința garnizoanei de grăniceri nr. 1, azi spital ORL și Fizioterapie	Str. Szász Endre 5	1786, cca. 1826
292	HR-II-m-B-12734	Tribunalul județean	Str. Szász Endre 6	1904
293	HR-II-m-B-12742	Fostul conac Mikes, azi casa Erdély Péter	Str. Szék 141	1801
294	HR-II-m-B-12743	Fostul Sediul al Scaunului Ciuc, azi Spitalul de Boli Infecțioase	Str. Szék 146	1835 - 1844
295	HR-II-m-B-12744	Casa Kalot - asociația Caritas - trei corpuri legate prin galerii acoperite	Str. Szék 147	1942 - 1944
296	HR-II-a-A-12745	Mănăstirea Franciscană	Str. Szék 148	sec. XVIII - XIX
297	HR-II-m-A-12745.01	Biserica mănăstirii franciscane "Vizita Mariei la Elisabeta" cu piatra funerară încastrată	Str. Szék 148	1804 - 1835
298	HR-II-m-A-12745.02	Clastru	Str. Szék 148	sec. XVIII
299	HR-II-m-A-12745.03	Capela "Sf. Ioan Botezătorul"	Str. Szék 148	1767
300	HR-II-m-B-12746	Fosta școală confesională a mănăstirii	Str. Szék 152	sec. XVIII - XIX

		franciscane		
301	HR-II-a-A-12720	Ansamblul "Drumul Crucii" (Kalvaria)	Str. Șumuleul Mic	sec. XV - XX
302	HR-II-m-A-12720.01	Capela romano-catolică "Sf. Anton"	Str. Șumuleul Mic 17	1661, transf. 1773
303	HR-II-m-A-12720.02	Capela romano-catolică "Passio" (A Patimilor)	Str. Șumuleul Mic 19	sec. XV - XVII
304	HR-II-m-A-12720.03	Capela romano-catolică "Salvator"	Str. Șumuleul Mic 19	sec. XV - XVII
305	HR-II-m-B-12739	Conacul Lázár, azi Grădiniță de copii și Cămin Cultural	Str. Toplița 93	1829
726	HR-IV-m-B-13018	Casa memorială Nagy Imre	Str. Jigodin 2	sec. XIX
727	HR-IV-m-A-12745.04	Cruce de piatră	Str. Szék 148, lângă biserică	1767

Elementele protejate din zonă ce face obiectul PUZ:

a. Listare după tip, grad de protecție și intervenții permise:

a.1. Imobile protejate cu titlul de monumente istorice:

Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc. Este monument istoric înscris în Registrul Arheologic Național (cod **RAN**: 83339.28) și în Lista Monumentelor Istorice (cod **LMI**: HR-II-a-A-12724).

Informații despre sit

Localizare	Afășează pe harta României *
Cod RAN	83339.01
Cod LMI (Lista Monumentelor Istorice)	HR-II-a-B-12735
Nume	Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc
Județ	Harghita
Unitate administrativă	Municipiul Miercurea Ciuc
Localitate	Miercurea Ciuc
Adresa	Str. Kossuth Lajos 40
Reper	Ansamblul se găsește în zona veche a orașului, în apropierea gării CFR.
Reper hidrografic - nume	Olt; Șumuleu
Reper hidrografic - tip	râu; pârâu
Forma de relief	depresiune
Utilizare teren	locuire
Categorie	structură de cult
Tip	edificiu religios
Riscuri antropice	Afectare parțială: 3 / 14.04.2022
Regim de proprietate	privat
Proprietar	Parohia Romano - Catolică Miercurea Ciuc
Data ultimei modificări a fișei	14.04.2022

Componente în cadrul sitului

Categorie/ Tip	Epoca (Datare)	Cultura/ Faza culturală	Atestare documentară	Descriere/ Observații	Cod LMI
Biserică romano-catolică	Epoca modernă (1758)				HR-II-m-B-12735.01
Zid de incintă	Epoca modernă (1758)				HR-II-m-B-12735.02

Bibliografie

1. Lista Monumentelor Istorice, Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis/15.II.2016, 2016, 1506. <https://patrimoniul.gov.ro/images/lmi-2015/LMI-hr.pdf> [Publicație] (sursa fișei de sit)

Localizare și încadrare culturală:

Municipiul Miercurea Ciuc, Str. Kossuth Lajos nr. 40, în zona veche a orașului, în apropierea gării CFR⁸⁸.

⁸⁸ <http://ran.cimec.ro/sel.asp?descrip=miercurea-ciuc-municipiul-miercurea-ciuc-harghita-ansamblul-bisericii-romano-catolice--inaltarea-sfintei-cruci--de-la-miercurea-ciuc-cod-sit-ran-83339.01> (20.11.2023).

- mp
- parcelă – s-a respectat parcelarea existentă.
- descriere geo-morfologică – depresiune.
- hidrografie – râul Olt; Șumuleu.
- zone agricole, de subzistență –
- coordonate: cf. **Anexă**

Analiză și propunere zonă de protecție Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc:

Ansamblul (**Fig.**) constituit din **Biserică romano-catolică**, cod LMI HR-II-m-B-12735.01 și **Zid de incintă**, cod LMI HR-II-m-B-12735.02, datare Epoca modernă (1758) se găsește în zona veche a orașului, în apropierea gării CFR⁸⁹.

Studiul și observațiile noastre în teren au pornit de la premisa de a localiza situl arheologic și de a identifica bunurile de patrimoniu cultural din proximitatea sitului/monumentului în vederea propunerii unei zone de protecție a sitului/monumentului în conformitate cu prevederile legale.

Astfel, **Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc** este declarat zonă de interes național și figurează în **Lista Monumentelor Istorice**, cod LMI HR-II-a-B-12735, conform Ordinului nr. 2828 din 24.12.2015 și în Registrul Arheologic Național, cod **RAN 83339.01**.

Potrivit **LMI**, obiectivul are caracter de „monument de arheologie” (I), de valoare locală (grupa **B** - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local) și este sit (s)⁹⁰.

Conform Legii nr. 422/2001, art. 3, lit. c) - **Sit reprezintă un teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.**

De asemenea, conform Legii nr. 422/2001, art. 3, lit. a) - **monumentul reprezintă o construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic.**

Pe aceste considerente istorice și în conformitate cu Legea nr. 422/2001, art. 9/1)⁹¹ se evidențiază necesitatea protejării sitului prin instituirea unei zone de protecție în jurul obiectivului care să condiționeze eventualele intervenții în sit, dar și să protejeze zonele exterioare susceptibile a conține materiale sau contexte arheologice aflate în relație cu obiectivul.

Trebuie amintit că într-o analiză arheologică teoretică, realizată fără intervenții în sol, este imposibil de a stabili potențialul arheologic exact al unei zone, oricare va fi fost ea. Evidențierea acestui potențial a fost, însă, posibilă prin analizarea conjugată a tuturor tipurilor de informații amintite mai sus. Evaluarea teoretică rămâne, însă, un exercițiu relativ, etapele ulterioare – evaluarea de teren (periegeza) și diagnosticul intruziv – fiind cele care pot crea certitudini.

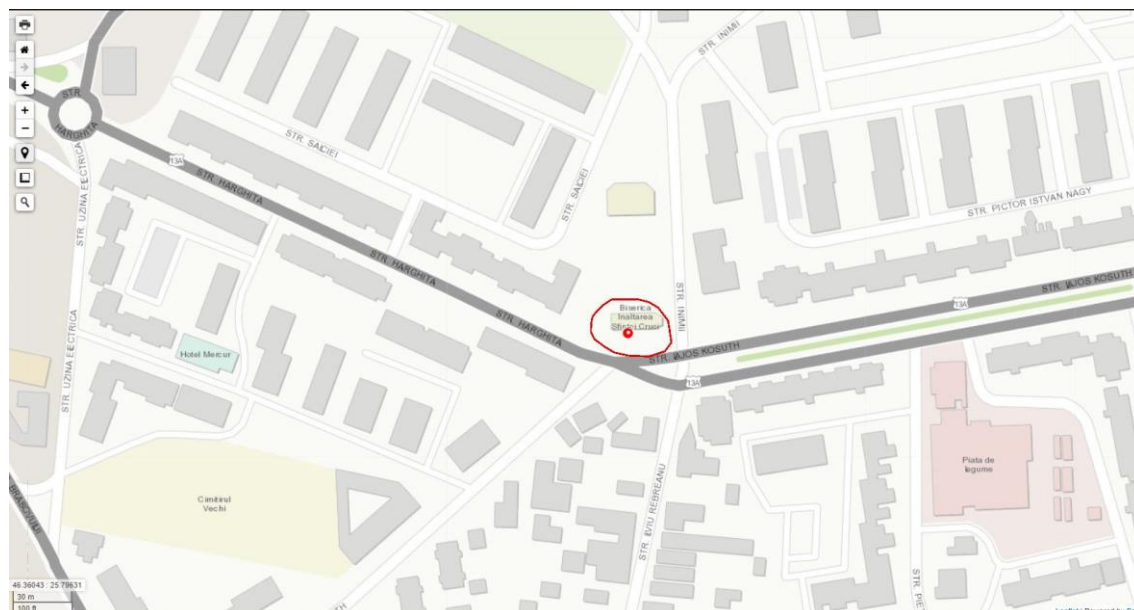
⁸⁹ <http://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=miercurea-ciuc-municipiul-miercurea-ciuc-harghita-ansamblul-bisericii-romano-catolice--inaltarea-sfintei-cruci--de-la-miercurea-ciuc-cod-sit-ran-83339.01> (20.11.2023).

⁹⁰ Legea nr. 422/2001, Art. 8, lit. b.

⁹¹ Legea 422/2001, art. 9/1 - *Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, după caz, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.*

Figură 4. Localizarea Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc pe Serverul Cartografic pentru Patrimoniul Cultural Național

Figură 5. Localizarea Ansamblul bisericii romano-catolice "Înălțarea Sfintei Cruci" de la Miercurea Ciuc pe Serverul Cartografic pentru Patrimoniul Cultural Național .

Mai mult, pe lângă faptul că nu există, de multe ori, posibilitatea localizării exacte a unor situri, nu trebuie uitate caracteristicile intrinseci ale unor tipuri de stațiuni arheologice – de exemplu, necropolele, mobilele funerare aplatizate sau structuri adâncite din zone nearate.

Diagnosticul arheologic intruziv, urmat de săpătura arheologică sistematică sunt singurele proceduri care pot determina complexitatea și amploarea siturilor, precum și localizarea lor exactă în teren.

b. Propuneri de construcții cu valoare istorico-arhitecturală (neclasate)

Prin PUZCP s-au identificat construcții sau fragmente de construcții existente cu valoare istorică, arhitecturală și memorială de importanță locală. Acestea sunt exponenți de plastică arhitecturală pentru țesuturile din care fac parte, unele având și o importanță memorială, fie legată de ctitorul acestora, fie de funcțiunea inițială (de ex. școli).

Prin condițiile impuse de Ministerului Culturii, acestea nu se pot propune pentru clasarea în lista monumentelor istorice, nefiind un deziderat actual al acestuia. Condiția mai cuprinde și prevederi la impunerea de restricții cu privire la modalitățile de intervenții asupra acestora.

Astfel, în cadrul studiului istoric și al planșelor PUZ au fost identificate **construcții existente** cu valoare istorică, arhitecturală și memorială de interes local.

Din punct de vedere a fondului construit cu valoare ambientală a fost identificat un singur astfel de imobil, la intersecția dintre Strada Kossuth Lajos și strada Harghita. Această construcție reprezintă capăt de perspectivă pentru Strada Kossuth Lajos, înă este subordonată ca siluetă față de Biserica Adormirea Maicii Domnului și de construcțiile de locuire colectivă cu regim mare de înălțime din spatele acesteia.

Figură 6 - Imobil cu valoare ambientală ridicată

c. Elemente de gestiune și reglementare care decurg din SIZ

Studiul istoric general elaborat pentru P.U.G. Miercurea Ciuc în curs de reactualizare, precum și Studiul Istoric Zonal al Zonei Centrale Construite Protejate elaborat pentru prezenta documentație, împreună cu anexele și celelalte studii de fundamentare, constituie baza pe care s-a conceput PUZ CP01 – Centru și RLU aferent. Pe viitor, aceste studii de fundamentare pot fi folosite ca sursă documentară pentru alte documentații urbanistice sau documentații tehnice în fundamentarea acestora.

3. STUDIUL URBANISTIC SPECIFIC PENTRU DOCUMENTAȚII URBANISTICE ZONALE CU CARACTERIZAREA SITUAȚIEI ZONEI ȘI A RELAȚIEI ZONĂ-LOCALITATE

3.1. Prezentarea studiilor și avizelor anterioare elaborării PUZCP

Proiectul de față presupune elaborarea documentației de urbanism PUZ ZCP-01 – Centru – Lot 1 – Centru nou. Proiectul preia informații conform studiilor elaborate concomitent și anume:

- A. Studiul Istoric Zonal
- B. Studiul Peisagistic
- C. Studiu De Mediu
- D. Studii de Fundamentare:
 - Accesibilitate și căi de comunicații
 - Demografie și socio-economie
 - Echipare tehnico-edilitară

Studiul Peisagistic

Peisaj urban

- Nu au fost identificate elemente cu valori istorice remarcabile, fond construit cu valori arhitecturale ridicate, iar prin suprapunerea hărților istorice și a analizelor multicriteriale, rezultă necesitatea excluderii unei zone semnificative din Zona Construită Protejată.
- Au fost identificate cinci imobile cu valoare mare ambientală aflate pe str. Liviu Rebreanu (Vorosmarty Mihaly) și str. Nicolae Bălcescu. Pe lângă acestea au fost identificate alte nouă imobile cu valoare medie ambientală pe str. Liviu Rebreanu (Vorosmarty Mihaly), str. Nicolae Bălcescu și str. Mihail Sadoveanu.

Fond construit

- Din analiza stării fondului construit se evidențiază un procent aproximativ egal între starea bună și medie.
- Zona de studiu prezintă o mixitate de clădiri cu înălțimi mici și medii ce dau unitate din punct de vedere vizual.
- Lotul studiat are un puternic caracter rezidențial, predominând din punct de vedere funcțional locuirea individuală și colectivă.
- Vecinătatea cu Patinoarul Vakar Lajos dezvoltă fluxuri considerabile atât la nivel pietonal, dar mai ales auto în momentul organizării evenimentelor sportive sau culturale, ce pot afecta traficul auto în zona studiată și disponibilitatea locurilor de parcare.
- Din punct de vedere juridic, zona studiată se află în intravilanul municipiului Miercurea Ciuc și se constituie din terenuri și clădiri aflate în următoarele categorii de tipuri de proprietate: proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice, domeniul public de interes național, domeniul public de interes local și proprietate privată de interes local.

Rețeaua de spații verzi și dotări de agrement

- Principalele categorii de spații verzi publice care deserveșc zona studiată sunt spațiile verzi aferente circulațiilor, spațiile verzi concentrate în zona Grădiniței Micimacko și Grădiniței Napsugar și zonele verzi aflate în condominiu.
- Au fost identificate următoarele spații verzi cuprinse în cadrul registrului verde al municipiului: Grădinița Micimacko, Grădinița Napsugar, Școala Liviu Rebreanu, Strada Liviu Rebreanu (Vorosmarty Mihaly), Zona Condominium.

Studiu de Mediu

Accesibilitate și căi de comunicații

- Are o accesibilitate auto și pietonală crescută în special datorită str. Liviu Rebreanu și str. Mihail Sadoveanu precum și datorită str. Patinoarului și str. Eroilor care au legătură directă cu str. Brașovului (DN 12) și implicit prin aceasta cu zonele periurbane.
- zona este deservită aproape total de transportul public local (autobuz),
- Se află în proximitatea unor zone special amenajate exclusiv pentru circulația pietonilor precum Parcul Central, promenada de pe bd. Timișoarei și Piața Libertății.
- Dispune de o zonă pietonală pe bd. Timișoarei care este conectată cu pietonalul din Piața Libertății și continuă cu promenada din Piața Majlath Gusztav Karoly,
- Este accesibilă și bicicliștilor, existând piste de biciclete amenajate pe patru străzi menționate mai sus. Se recomandă interconectarea acestora și crearea unei rețele velo, luând în calcul traseul cicloturistic propus prin PUG în vigoare (HCL 200/2012),
- Are ca principale zone cu probleme, intersecția dintre str. Patinoarului și str. Brașovului. Se recomandă transformarea acesteia într-o intersecție cu sens giratoriu și de asemenea modernizarea marcajelor și semnelor de circulație.

Demografie și socio-economie

Densitatea populației în zona centrală a Municipiului Miercurea Ciuc este semnificativ mai mare decât media densității populației din județul Harghita, indicând o concentrație intensă a locuitorilor în această zonă. Această densitate ridicată poate exercita presiuni suplimentare asupra infrastructurii și serviciilor publice, având implicații asupra calității vieții și costurilor pentru locuitori.

Migrația joacă un rol semnificativ în dinamica populației, iar plecarea tinerilor în căutarea oportunităților de muncă și scăderea ratei natalității pot amplifica scăderea populației și îmbătrânirea acesteia. Aceste tendințe pot avea consecințe asupra echilibrului demografic și socio-economic al zonei, necesitând o abordare atentă și integrată pentru contracararea lor.

Pentru a ameliora efectele densității sunt necesare acțiuni și investiții precum dezvoltarea unui mediu rezidențial atractiv și sustenabil, inclusiv investiții în infrastructura verde și spații deschise, pentru a îmbunătăți calitatea vieții și a compensa densitatea ridicată a populației în ceea ce privește locuirea. Promovarea diversificării economice și crearea de locuri de muncă în alte zone ale municipiului sau regiunii, pentru a reduce presiunea asupra infrastructurii existente și pentru a îmbunătăți echilibrul demografic și socio-economic al întregii zone.

Pentru a inversa tendințele demografice ale zonei sunt necesare implementarea de politici de atragere a tinerilor

și a familiilor în zonă, prin crearea de oportunități de angajare atractive și facilități pentru stabilirea și creșterea unei familii în comunitate și dezvoltarea de programe și facilități care să sprijine integrarea socială și profesională a populațiilor minoritare cu un grad de educație scăzut precum și a populației în vârstă, pentru a menține un echilibru demografic și pentru a asigura o participare activă a acestora în viața comunității.

Studiu Economic

DISFUNCȚIONALITĂȚI

Zona prezintă un puternic specific rezidențial, astfel că funcțiunile complementare sunt adaptate astfel încât să deservească exclusiv acest ansamblu, fără a avea unități economice cu fluxuri semnificative.

Zona nu prezintă un potențial economic semnificativ, neavând elemente distinctive cu potențial de valorificare, fiind dominată de funcțiunile rezidențiale.

ELEMENTE DE POTENȚIAL

Municipiul Miercurea Ciuc găzduiește un număr considerabil de agenți economici, totalizând 6,465, ceea ce reprezintă aproximativ 21.36% din totalul agenților economici din Județul Harghita. Cifra de afaceri înregistrată în municipiu este de 3.8 miliarde lei (echivalentul a aproximativ 862.2 milioane euro), reflectând 22.4% din totalul cifrei de afaceri a județului Harghita.

Zona studiată este bine deservită din punct de vedere a funcțiunilor comerciale și de servicii, fiind identificate numeroase magazine, buticuri și magazine specializate, în special sub formă de funcțiuni mixte cu locuirea individuală.

Analizând tendințele de dezvoltare înregistrate în Municipiul Miercurea Ciuc din Județul Harghita, se pot identifica următoarele direcții în plan economic:

- Evoluția economică este în general pozitivă, conform datelor furnizate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, PIB-ul municipiului este în creștere, însă raportat la numărul de locuitori, PIB-ul județului Harghita este cel mai scăzut din Regiunea Centru.
- Poziția geografică favorabilă a municipiului, ca reședință de județ și cel mai mare oraș din regiune, oferă oportunități importante pentru dezvoltare, mai ales în domeniul turismului, având în vedere multiculturalitatea specifică care ar putea atrage un flux turistic unic la nivel național.

La nivel județean și regional, Municipiul Miercurea Ciuc se remarcă prin prezența semnificativă a agenților economici în comparație cu alte localități învecinate.

De asemenea, în ultimii ani, municipiul a înregistrat o creștere a numărului de unități de cazare, cum ar fi pensiuni, apartamente de închiriat și hoteluri. Chiar dacă numărul de vizitatori este în ușoară scădere, parțial din cauza condițiilor pandemice recente, se recomandă promovarea potențialului turistic al acestuia.

Echipare tehnico-edilitară

Alimentarea cu apă și canalizare

În concluzie, alimentarea cu apă și canalizare prezintă deficiențe notabile. Absența capacității de intervenție în caz de poluare accidentală reprezintă un risc major pentru calitatea apei furnizate de stație. Din cauza uzurii echipamentelor, stația de epurare nu corespunde cerințelor de protecție a mediului și necesită reabilitare. Deși rețeaua de canalizare funcționează normal, se confruntă cu provocări în identificarea și eliminarea conexiunilor între canalizarea menajeră și cea pluvială.

Alimentarea cu energie electrică

În general, sistemul de transport și distribuție a energiei electrice în județul Harghita funcționează eficient și oferă acces adecvat la această sursă de energie pentru populație și agenții economici. Utilizarea noilor echipamente și materiale permite furnizarea constantă a energiei electrice la parametri ceruți, iar modernizările recente au contribuit la siguranța sporită în exploatare și prevenirea incidentelor în rețelele de medie și joasă tensiune.

Alimentarea cu gaze naturale

Alimentarea cu gaze naturale în zona de studiu este asigurată, dar traseul conductelor nu coincide cu căile de comunicație, ceea ce poate complica intervenția în cazul avariilor. Această discrepanță poate prelungi timpul necesar pentru remedierea problemelor.

Alimentarea cu energie termică

În concluzie, alimentarea cu energie termică se confruntă cu disfuncționalități, în special în clădirile mai vechi cu izolare termică redusă. Pentru eficientizare, sunt necesare măsuri precum re tehnologizarea centralelor termice, utilizarea surselor regenerabile și creșterea eficienței energetice a clădirilor și instalațiilor interioare.

Telecomunicații

În ansamblu, municipiul are o bună acoperire în domeniul telecomunicațiilor, dar pentru menținerea și extinderea acestei infrastructuri esențiale, este necesară continuarea investițiilor

Prevederi ale P.U.G. in vigoare

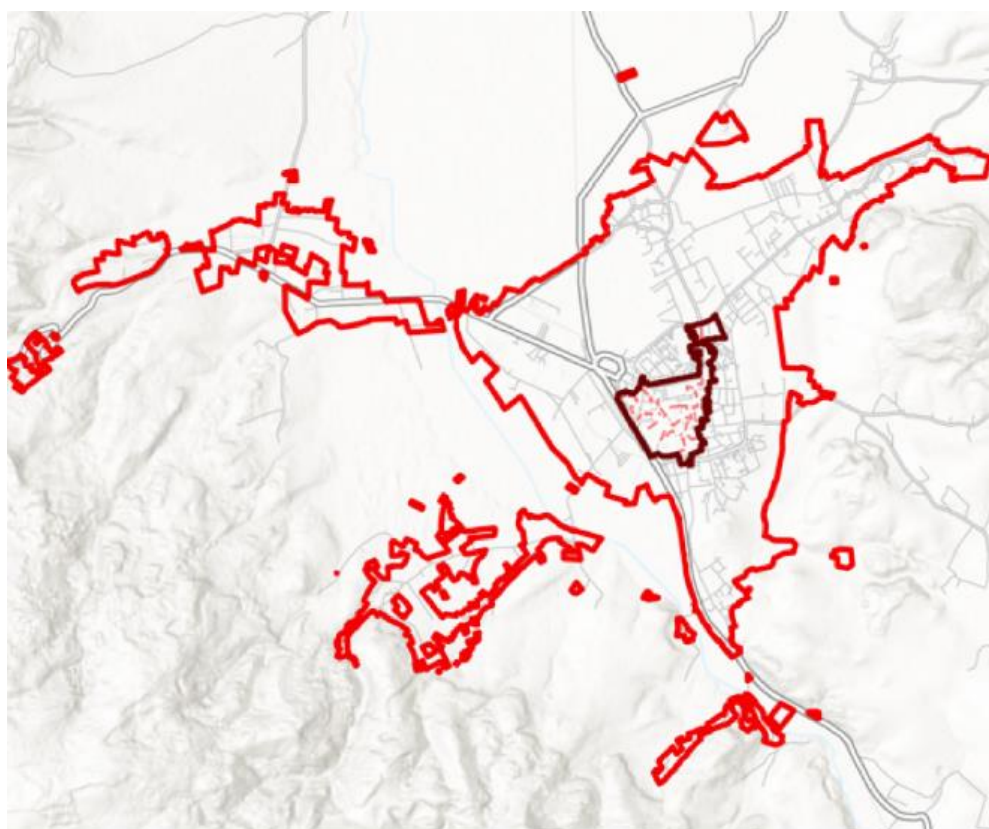
Având în vedere relaționarea cu prevederile P.U.G. în vigoare, lucrarea se concentrează în principal pe examinarea țesutului istoric, unde am identificat caracteristici semnificative, cum ar fi configurarea parcelelor, regimul de înălțime al construcțiilor, modul de ocupare a terenurilor, funcțiunile, cadrul arhitectural.

Conform PUG aprobat prin HCL nr. 376/2018, pentru zonele construite protejate, vor fi întocmite Planuri Urbanistice Zonale pentru Zone Construite Protejate (PUZCP), în acord cu metodologia de elaborare a documentațiilor de urbanism pentru astfel de zone, până la întocmirea unor astfel de documentații urbanistice fiind aplicabile dispozițiile speciale cu privire la aceste zone așa cum sunt acestea instituite prin regulamentul aferent PUG în secțiunea ce cuprinde dispozițiile speciale aplicabile la nivelul unității teritoriale de referință corespunzătoare.

În Regulamentul Local de Urbanism, ZCP01 - Centru prevede următoarele condiții primare:

- ZCP Centru se va reglementa pe bază de Plan Urbanistic Zonal pentru Zone Construite Protejate (PUZCP), conform legii. Acesta va respecta Metodologia de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate, aprobată prin Ordinul MTCT nr. 562/2003.
- Teritoriul minim de studiu al PUZCP este ZCP Centru. Nu se admite elaborarea PUZCP pentru părți ale ZCP.
- Până la aprobarea PUZCP autorizarea lucrărilor de construcții se va face conform prezentului regulament, cu avizul Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice.
- Orice derogare de la prezentul regulament privind regimul de construire, amplasarea clădirilor față de aliniament, utilizarea terenului, înălțimea clădirilor, coeficientul de utilizare a terenului, procentul de ocupare a terenului sau retragerile față de limitele laterale sau posterioare ale parcelei se poate face numai prin PUZCP aprobat conform legii.
- Pentru subzonele SZCP Centru_a – Centrul nou, SZCP Centru_c – liceul Márton Áron, SZCP Centru_d – subzona administrativă, SZCP Centru_e – spații verzi și dotări de interes public, SZCP Centru_f – ansamblul de locuințe colective Patinoarului, construirea de clădiri noi sau extinderi de clădiri se pot

- autoriza numai pe baza PUZCP, aprobat conform legii.
- Sunt permise ajustări ale limitei ZCP Centru stabilite prin PUG, dar numai prin PUZCP aprobat conform legii.
 - Având în vedere faptul că lucrările de reabilitare energetică a fațadelor modifică aspectul exterior al clădirilor, fiind vizibile din exterior, acestea se vor executa numai pe baza și cu respectarea unei autorizații de construire.
 - Se interzic lucrări de reabilitare energetică limitate la o parte a clădirii. Se vor autoriza numai lucrări care tratează cel puțin o clădire, în totalitate.

Figură 7 - Încadrare CP01 în intravilan existent Miercurea Ciuc

3.2. Analiza încadrării zonei în intravilanul orașului conform P.U.G.

3.2.1. Încadrare în planul unității administrativ-teritoriale, respectiv al intravilanului existent

În raport cu limita intravilanului existent: 2383 ha, ZCP01 – Centru nou, are **84 ha**, reprezentând 3,52% din suprafața intravilanului.

Deși PUG Miercurea Ciuc aprobat în anul 2012 și actualizat în 2018, a marcat acest areal unitar, zonificarea UTR, a zonelor și subzonelor funcționale au mers pe reparația existentă a funcțiilor și pe delimitarea țesutului urban de căi de comunicație majoră și cadru natural. Astfel, UTR zonifică țesutul urban pe alte principii decât cele ale evoluției istorice și a caracteristicilor aspectului general al zonelor și subzonelor istorice de referință.

Cu toate acestea, PUG are prevederi și reglementări urbanistice asupra zonei, multe dintre acestea au fost baza lucrărilor și dotărilor ce s-au realizat în anii ulteriori aprobării acestuia.

3.2.2. Elemente caracteristice rezultate din PUG (populație, activități, dotări, amenajări, echipare tehnică)

Populație

La Recensământul din 2021, Municipiul Miercurea Ciuc a raportat o populație de 34.484 de locuitori, în scădere cu 11,5% față de cifra înregistrată la Recensământul din 2011, când erau înregistrați 38.966 de locuitori. Miercurea Ciuc se clasează ca una dintre cele mai mici reședințe de județ din țară, alături de Alexandria, cu 40.390 de persoane, și Slobozia, cu 41.553 de persoane. Numărul populației sale este similar cu cel al altor orașe precum Lugoj, Medgidia, Năvodari sau Onești, conform datelor Recensământului din 2021.

Amplasat în centrul României, în partea de est a județului Harghita, Municipiul Miercurea Ciuc se găsește în Depresiunea Ciucului, la poalele Munților Harghita. Orașul Odorheiu Secuiesc și Municipiul Sfântu Gheorghe, centre urbane majore, sunt situate la aproximativ 51, respectiv 60 de kilometri distanță. La aproximativ 120 de kilometri depărtare se află Municipiul Brașov, cel mai important centru urban din zonă, și Municipiul Târgu Mureș. Municipiul este compus din mai multe localități: Ciba, Harghita-Băi, Jigodin-Băi și reședința Miercurea Ciuc.

În perioada analizată între anii 1992 și 2023, municipiul Miercurea Ciuc a avut o creștere demografică inițială până în anul 1997, după care numărul populației a început să scadă constant, ajungând la 40.149 de persoane la 1 iulie 2023. Conform datelor statistice privind populația cu domiciliul la 1 iulie a fiecărui an, populația a înregistrat o scădere de 3.684 de persoane în anul 2023 față de anul de referință 1992, ceea ce reprezintă o diminuare de 8,4%.

Activități

Populația rezidentă estimată a ZCP01 – Centru (limită existentă), din Municipiul Miercurea Ciuc, este de aproximativ 5.555 locuitori. Având în vedere suprafața de **84 ha**, densitatea populației din zona de studiu este de aproximativ 6.620 locuitori/km². Se poate observa că această zonă are o intensitate semnificativă a populației, raportată la densitatea populației municipiului de 290 locuitori/km². Analizând densitatea populației pentru întregul municipiu, se poate concluziona că zona centrală este un centru major de atracție și concentrare a populației municipiului, fiind una dintre zonele cu cea mai mare activitate socială, economică și culturală. Această analiză subliniază importanța dezvoltării și gestionării corespunzătoare a infrastructurii și resurselor în zona centrală, având în vedere volumul mare de populație și activitate pe unitatea de suprafață.

Distribuția agenților economici în zona centrală a Municipiului Miercurea Ciuc este influențată de mai mulți factori, inclusiv de infrastructura disponibilă, accesibilitatea, zonele comerciale și industriale, precum și preferințele și nevoile comunității locale.

Zona studiată este o zonă importantă din punct de vedere economic, unde se concentrează o varietate de activități economice:

- Comerțul cu amănuntul: numeroase magazine, buticuri și magazine specializate care oferă o varietate de produse și servicii, cum ar fi îmbrăcăminte, încălțăminte, produse cosmetice, bijuterii, articole de cadouri etc. Concentrări de astfel de spații se regăsesc în special la parterurile locuințelor semicolective din cadrul țesutului urban sau sub formă de funcțiuni mixte cu locuirea individuală.

Conform graficului reprezentat ulterior, zonele cu densitățile cele mai mari de spații comerciale și servicii sunt identificate în zona pietonală a Străzii Petofi Sandor.

- Restaurante și cafenele: Zona studiată cuprinde o concentrare a obiectivelor de alimentație publică, inclusiv restaurante, cafenele, patiserii și bistrouri. Aceste locații servesc atât locuitorii locali, cât și turiștii care vizitează zona.
- Servicii profesionale: În centrul orașului au fost identificate și câteva birouri, de dimensiuni reduse, pentru diverse servicii profesionale, cum ar fi avocați, contabili, agenții imobiliare, agenții de turism, firme de consultanță și alte afaceri similare.
- Bănci și instituții financiare: Centrul orașului găzduiește sucursale ale băncilor și instituțiilor financiare, precum și agenții de schimb valutar și alte servicii bancare.
- Hoteluri și pensiuni: Pentru turiști și călători, centrul orașului este o locație convenabilă pentru a găsi cazare, incluzând hoteluri, pensiuni și alte facilități de primire.
Lotul 2 cuprinde Hotelul Fenyo, cea mai mare unitate de cazare din zonă, ce cuprinde 93 camere și câteva pensiuni situate de-a lungul străzilor Petofi Sandor și Marton Aron.
- Instituții publice: Agenția pentru Protecția Mediului Harghita, Detașamentul de Jandarmi Miercurea Ciuc, Serviciul Public Comunitar de Pașapoarte, Direcția Silvică Harghita, Cercul militar Miercurea Ciuc, Consulatul General al Ungariei, Primăria Municipiului Miercurea Ciuc, Spitalul Județean Secția ORL, Palatul Justiției, Penitenciarul, Agenția pentru Protecția Mediului Harghita, DIICOT Harghita, Casa Județeană de Asigurări de Sănătate.

Se poate observa o concentrare a instituțiilor publice pe strada Marton Aron: Agenția pentru Protecția Mediului Harghita, Direcția Silvică Harghita, Detașamentul de Jandarmi Miercurea Ciuc, Serviciul Public Comunitar de Pașapoarte, Cercul militar Miercurea Ciuc și în zona sudică a lotului unde se regăsesc Primăria Municipiului Miercurea Ciuc, Spitalul Județean Secția ORL, Palatul Justiției și Penitenciarul,

Dotări

- Educație și cultură: instituții de învățământ preuniversitar: Colegiul Național „Márton Áron”, Școala Gimnazială József Attila, Școala Generală Petőfi Sándor, Școala Generală Liviu Rebreanu, Grădinița Micimacko, Grădinița Napsugar și alte facilități culturale și educative: Reduta/Vigadó cu destinația centru cultural, Muzeul Secuiesc al Ciucului din cadrul cel mai vechi și mai important monument istoric al orașului Miercurea Ciuc, Cetatea Miko.

În cadrul proiectelor viitoare este cuprinsă reabilitarea clădirii din strada Petőfi Sándor, nr. 38 - monument istoric Reduta/Vigadó cu destinația centru cultural.

Reabilitarea acestui spațiu poate contribui la revitalizarea zonei urbane, la conservarea patrimoniului arhitectural și la stimularea dezvoltării economice și sociale locale.

Muzeul Secuiesc al Ciucului sau Cetatea Miko din Miercurea Ciuc este unul dintre cele mai importante obiective culturale și turistice din regiunea Harghita, România. Importanța economică a acestui muzeu și a Cetății Mikó poate fi analizată din mai multe perspective:

- Turismul: Cetatea Miko este o atracție turistică majoră în zonă. Turiștii vizitează cetatea pentru a afla mai multe despre istoria și cultura locului, pentru a admira arhitectura sa și pentru priveliștile panoramice pe care le oferă. Fluxul constant de turiști aduce beneficii economice semnificative

zonei, generând venituri din taxe de intrare, suveniruri, servicii de ghidaj și alte cheltuieli legate de turism, cum ar fi cazarea și restaurantele locale.

- Promovarea culturii și tradițiilor locale: Muzeul Secuiesc al Ciucului păstrează și promovează patrimoniul cultural și istoric al zonei. Acest lucru atrage atenția asupra bogatei moșteniri culturale a comunității locale și contribuie la conservarea și transmisia tradițiilor locale către generațiile viitoare.
- Evenimente culturale și educaționale: Muzeul organizează expoziții temporare, evenimente culturale, ateliere educaționale și alte activități care atrag vizitatori și susțin interesul pentru patrimoniul cultural al regiunii. Aceste evenimente aduc venituri suplimentare și contribuie la dezvoltarea culturală și educațională a comunității locale.
- Impactul asupra economiei locale: Prin atragerea de turiști și prin promovarea turismului cultural și istoric, muzeul și Cetatea Miko contribuie la creșterea activității economice în zona Miercurea Ciucului. Acest lucru poate include creșterea cererii pentru servicii turistice și de ospitalitate, stimularea comerțului local și crearea de locuri de muncă în sectorul turistic.

Amenajări

→ Spații verzi amenajate, agrement și sport: Parcul Central, Patinoarul "Vákár Lajos", sala sporturilor.

Parcul central are suprafața cea mai mare dintre parcurile prezente în Miercurea Ciuc. Locația lui este foarte buna, parcul creează legătura dintre zona patinoarului cu zona culturală.

Între 2009 și 2013, la inițiativa primăriei locale, s-a desfășurat o amplă dezvoltare urbană în centrul orașului Miercurea Ciuc, bazată pe un proiect european de integrare. Această intervenție a vizat trei zone teritoriale distincte: strada Petőfi, cu o suprafață de 1,5 hectare, piața Majláth GK, cu 0,9 hectare, și Promenada, care includea vechea piață Libertății, cu o suprafață de 2,3 hectare, la care s-a adăugat parcul central cu cei 2,7 hectare ai săi.

În cadrul acestei inițiative, zona istorică a fost restaurată și reconfigurată pentru a reda atractivitatea și coeziunea socială a spațiului urban, prin refacerea infrastructurii, a spațiilor verzi și a elementelor de mobilier urban. Aceste eforturi au contribuit la revitalizarea fizică și socială a orașului, contracarând intervențiile anterioare care au deteriorat caracterul și identitatea urbană locală.

Echipare tehnico – edilitară

Alimentarea cu apă și canalizare

Aprovizionarea cu apă potabilă în Miercurea-Ciuc provine din două surse: subterană (puțurile din Lunca Oltului) și de suprafață (Acumularea Frumoasa). SC HARVIZ SA Miercurea Ciuc, înființată în 2008, este operatorul regional responsabil pentru serviciile de apă și apă uzată, gestionând o rețea de distribuție de 83,29 km, cu diametre ale conductelor între 63-225 mm. Sistemul de canalizare este divizat în rețele separate pentru apele pluviale și apele uzate menajere, cu o lungime totală de 60,76 km și diametre variind între 110-600 mm pentru tronsoanele de beton și 90-250 mm pentru cele de PVC. Stația de epurare a apelor uzate, cu o capacitate de 250 l/s, este amplasată la aproximativ 1000 m distanță față de zona de studiu.

Alimentarea cu energie electrică

Rețeaua electrică din Miercurea Ciuc cuprinde trei tipuri de rețele: înaltă tensiune, medie tensiune și joasă tensiune. Rețeaua de înaltă tensiune este formată din rețele aeriene ce trec pe periferia orașului, alimentând trei stații de înaltă pe medie tensiune, care furnizează energie întregului municipiu. Rețeaua de medie tensiune este

bine dezvoltată, cu peste 180 de posturi de alimentare și transformare, asigurând alimentarea continuă a consumatorilor în centrul orașului și în zonele periferice. De asemenea, în zona de studiu există o rețea subterană de joasă tensiune pentru alimentarea cu energie electrică. Recent, au fost realizate lucrări de reparare, înlocuire și modernizare a echipamentelor și sistemelor de gestionare a energiei electrice, incluzând tehnologii noi și sisteme de telecomunicații.

Alimentarea cu gaze naturale

Municipiul Miercurea Ciuc beneficiază de alimentare cu gaze naturale prin două conducte de transport: una din Cristurul Secuiesc către Miercurea Ciuc și cealaltă din Târgu Secuiesc către M. Ciuc - Toplița, cu o stație de reglare măsurare predare pe strada Harghita. Rețeaua de distribuție gaz acoperă în întregime zona de studiu, având o lungime totală de 85,2 km și înregistrând o creștere constantă în perioada 2010-2021. Aceasta este formată din conducte de oțel și polietilenă, poziționate subteran la o adâncime minimă de 0,90 m, măsurată de la generatoarea superioară a conductei până la suprafața solului. La capătul pantei conductei de bransament, adâncimea minimă poate fi de 0,5 m.

Alimentarea cu energie termică

Sistemul centralizat de alimentare cu energie termică din municipiul Miercurea Ciuc furnizează căldură și apă caldă de consum prin intermediul a 15 centrale termice de cartier, alimentate cu gaz natural și, într-o mică măsură, cu biomasă sub formă de peleți. Distribuția energiei termice către consumatori se realizează printr-o rețea subterană de 26,23 km, care include și conducte de recirculare pentru apa caldă. Producția și distribuția sunt gestionate de S.C. GOSCOM S.A., companie licențiată de A.N.R.S.C. București.

Telecomunicații

Municipiul Miercurea Ciuc dispune de o infrastructură extinsă de comunicații, inclusiv conducte subterane, cabluri de cupru și fibră optică, furnizate de Romtelecom, UPC, CC Blue Telecom, RCS&RDS și CFR. Aceste companii urmăresc să dezvolte rețele de fibră optică subterane pentru a oferi servicii de internet de mare viteză la tarife competitive. În colaborare cu Primăria, Romtelecom va iniția un proiect de îngropare a tuturor instalațiilor care ar putea afecta aspectul sau funcționalitatea clădirilor din oraș. Alți furnizori de telefonie fixă includ Vodafone și Orange.

3.2.3. Propuneri de organizare funcțională a zonei conform PUG (inclusiv ponderea zonei în bilanțul teritorial)

Ariile funcționale vor urmări structura propusă prin P.U.G.-ul Municipiului Miercurea Ciuc. Concret, se vor corela zonele și subzonele funcționale (listate mai jos) cu Subzonele Istorice de Referință – SIR propuse prin prezenta documentație.

Propunerile prin prezenta documentație sunt listate în cadrul *Capitolului 5.4* al prezentului Volum - *Propuneri privind prevederile din regulament, diferențiate pe unități teritoriale de referință/ Zone istorice de referință și/sau subdiviziuni ale acestora.*

Conform „PUG Miercurea Ciuc” zona studiată se identifică cu Unitatea Teritorială de Referință SZCP01, și cuprinde următoarele SIR-uri propuse în cadrul PUZ-CP pentru zona ZCP01, având următoarele subzone funcționale:

Zone functionale – P.U.G.	SIR propus PUZ ZCP
SZCP01a	(SIR 1.1, SIR 4.1, SIR 1.2, SIR 6.1, SIR 5.3, SIR 5.2,

Zone functionale – P.U.G.	SIR propus PUZ ZCP
	SIR 7.2, SIR 6.2, SIR 7.4, SIR 2.2, SIR 2.6)
SZCP01b	SIR 3.1, SIR 6.2, SIR 7.4, SIR 2.3, SIR 2.2, SIR 2.1, SIR 2.6, SIR 7.5, SIR 1.1, SIR 2.5, SIR 2.4, SIR 4.3, SIR 4.2
SZCP01c	SIR 1.1, SIR 6.3
SZCP01d	SIR 7.5, SIR 1.1, SIR 7.6, SIR 3.1, SIR 7.4, SIR 7.2, SIR 7.6
SZCP01e	SIR 6.1, SIR 4.4
SZCP01f	SIR 4.1
SZCP01g	SIR 4.1, SIR 4.4, SIR 1.2
SZCP01h	SIR 1.1, SIR 4.1, SIR 7.2

3.2.4. Evidențierea obiectivelor de interes public prevăzute conform PUG

Toate construcțiile majore din componența zonei protejate se încadrează în categoria obiectivelor de interes public.

ZCP 01 - Centru reprezintă un simbol unic plin de valoare, cu o concentrație mare de patrimoniu cultural, religios și arheologic din municipiu.

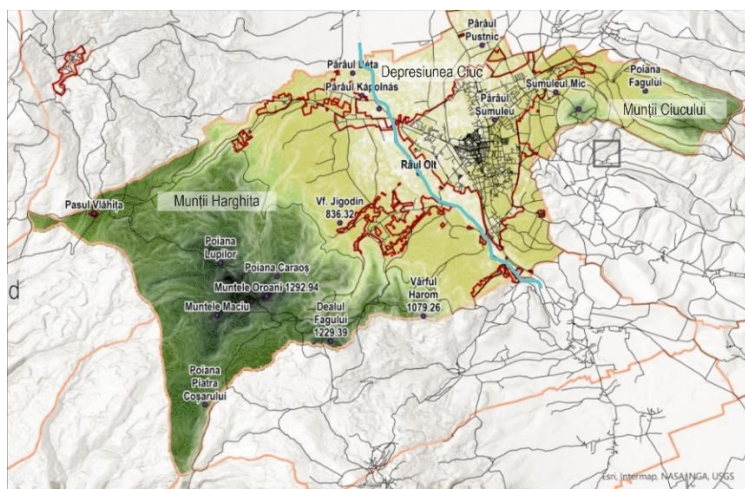
În arealul studiat predomină locuirea colectivă, funcțiunile culturale (muzeu, teatru), de cult (biserică sinagogă, administrative, de învățământ, de sănătate, funcțiuni turistice (de cazare, restaurante), financiar-bancare, sedii de firme, dar și locuirea individuală și spații verzi de tip parcuri.

3.3. Disfuncționalități și constrângeri existente (naturale, construite, proiectate etc.)

Municipiul Miercurea Ciuc este așezat pe terasele Oltului și parțial pe marginea conurilor de dejecție a pârâului Șumuleu, la poalele muntelui Șumuleu Mare cu o înălțime de 1033 m, mărginându-se spre sud cu Băile Jigodin, având vârful Harom la 1079 m, iar spre nord cu zona Toplița Ciuc.

În împrejurimile orasului apar formațiuni sedimentare din perioada mezozoicului, roci vulcanice neogene, cu preponderență andezite, precum și sedimente fluviatile – lacustre, mai noi. Activitatea postvulcanică se manifestă și azi sub forma apelor minerale carbogazoase și a mofetelor (emanații gazoase de bioxid de carbon și hidrogen sulfurat). Principalele zăcăminte de ape minerale se găsesc la Șumuleu, Băile Miercurea Ciuc și Băile Jigodin.

Întreg teritoriul municipiului se situează în extremitatea sudică a depresiunii intramontane a Ciucului de mijloc, între versanții Munților Harghita la Vest și a Munților Ciucului la Est, unități morfologice ale Carpaților Orientali. Exceptând partea estică a orașului care s-a extins într-o zonă colinară, dealul Arsenalului, întreg teritoriul se dezvoltă în lunca largă a văii Oltului și de-a lungul afluenților acestuia: pârâul Șumuleu la nord și pârâul Fitod la sud.

Figură 8 - Unități de relief în zona municipiului Miercurea Ciuc

Zona Construită Protejată 01 – Centru din Municipiului Miercurea Ciuc prezintă în ansamblu o suprafață plană, orizontală, fără denivelări sau alte accidente naturale. Suprafața totală al perimetrelor este de 84 Ha.

Teritoriul administrativ al orașului are o **rețea hidrografică extrem de bogată, cu multe cursuri de apă și zone umede**.

Municipiul Miercurea Ciuc se situează în bazinul hidrografic al râului Olt, al cărui curs superior străbate partea mediană a teritoriului administrativ al orașului pe o direcție generală NNV — SSE.

Râul Olt străbate Depresiunea Ciucului pe o lungime de circa 85 km, părăsind teritoriul acesteia prin defileul de la Tușnad, la altitudinea de 600 m. Pe acest sector, suprafața bazinului de recepție este de 1295 km² și se extinde pe versantul estic al munților Harghita și pe versanții vestici ai munților Hălmășuiului și Ciucului, caracterizându-se printr-o simetrie accentuată. Afluenții sunt aproape perpendiculari pe cursul râului Olt.⁹²

Pe malul stâng (estic) al Oltului există două confluențe naturale (**pârâul Șumuleu și pârâul Jigodin**), și deversările de ape uzate tratate (în aval de podul Băile Miercurea), și netratate (la podul de sub Cetățuia/Kisvár). Cursul vechi al pârâului Șumuleu a fost transformat într-un canal pentru ape pluviale și are confluența în apropierea pârâului Jigodin (amonte de la podul de sub Cetățuia/Kisvár). Pe malul drept (vestic) al Oltului există nouă confluențe: pârâurile Rejtek, Kolos, Kis, Szécseny, Melegárok, Kurta, Holló, Tekerı, Kápolnás, Béta.

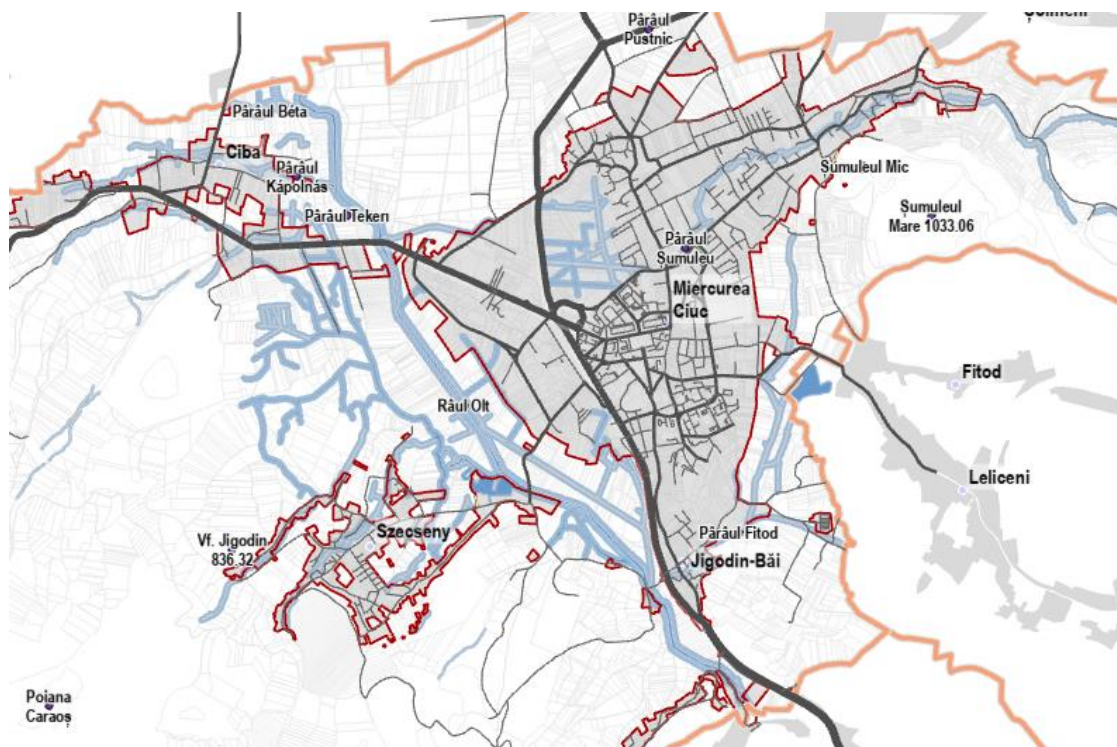
Pustnic este afluent al Oltului pe partea stângă. Izvoarește de la 1050 m altitudine, are o lungime de 15 km și o suprafață de recepție de 46 km². La ieșirea din zona montană traversează localitățile Șoimeni și Păuleni-Ciuc, iar după ce intră pe teritoriul municipiului Miercurea Ciuc este preluat de sistemul de canale pentru desecare și dirijat spre Olt. Înregistrează o pantă medie de 26‰ și un coeficient de sinuozitate de 1.20.

Șumuleu prezintă caracteristici similare cu pârâul Pustnic, însă drenează o suprafață mult mai redusă, de doar 19 km² la cei 13 km lungime ai săi. Primește afluent pe partea dreaptă valea Fagul din Mijloc, ocolește Dealul Șumuleu, traversează intravilanul, iar la deșurarea în lunca Oltului este preluat de infrastructura de canale de desecare.⁹³

Zona Construită Protejată 01 – Centru, respectiv lotul 2 – Subzone centrale istorice, se învecinează la limita nordică a acesteia cu pârâul Șumuleu. Lotul 1 nu se învecinează și nu cuprinde niciun curs de apă.

⁹² Studiu de fundamentare geotehnic pentru PUG în curs de elaborare

⁹³ Studiu privind condițiile geotehnice și hidrogeologice

Figură 9 - Rețeaua hidrografică din cadrul Zonei Construite Protejate 01 – Centru din Municipiului Miercurea Ciuc

3.4. Sinteza ierarhizării valorice a fondului arhitectural-urbanistic în funcție de calitatea estetic-ambientală, funcțională și a potențialului socio-economic;

Lotul 1– Centru nou din cadrul Zonei Construite Protejate 01 – nu conține monumente istorice însă se regăsesc 2 obiective cu valoare arhitecturală:

Nr. Crt.	Tip	Denumire
1	Obiectiv cu valoare arhitecturală	Inspectoratul de Jandarmi Județean Harghita
2	Obiectiv cu valoare arhitecturală	Centrul Cultural Județean Harghita

3.5. Precizarea limitei zonei construite protejate

Zona studiată, ZCP01 – Centru, se află în intravilanul Municipiului Miercurea-Ciuc, în zona centrală. Aceasta este alcătuită din următoarele subdiviziuni:

- SZCP Centru_a - Centrul nou - SZCP01 a
- SZCP Centru_b - Strada Petofi Sandor - SZCP01 b
- SZCP Centru_c - Liceul Marton Aron - SZCP01 c
- SZCP Centru_d - Subzona administrativă - SZCP01 d

- SZCP Centru_e - Spații verzi și dotări de interes public + Cimitirul vechi - SZCP01 e
- SZCP Centru_f - Ansamblul de locuințe colective Patinoarului - SZCP01 f
- SZCP Centru_g - Strada Liviu Rebreanu - SZCP01 g
- SZCP Centru_h - Biserica Sf. Cruce - SZCP01

Listarea Subzonelor de Referință, după caracteristicile acestora:

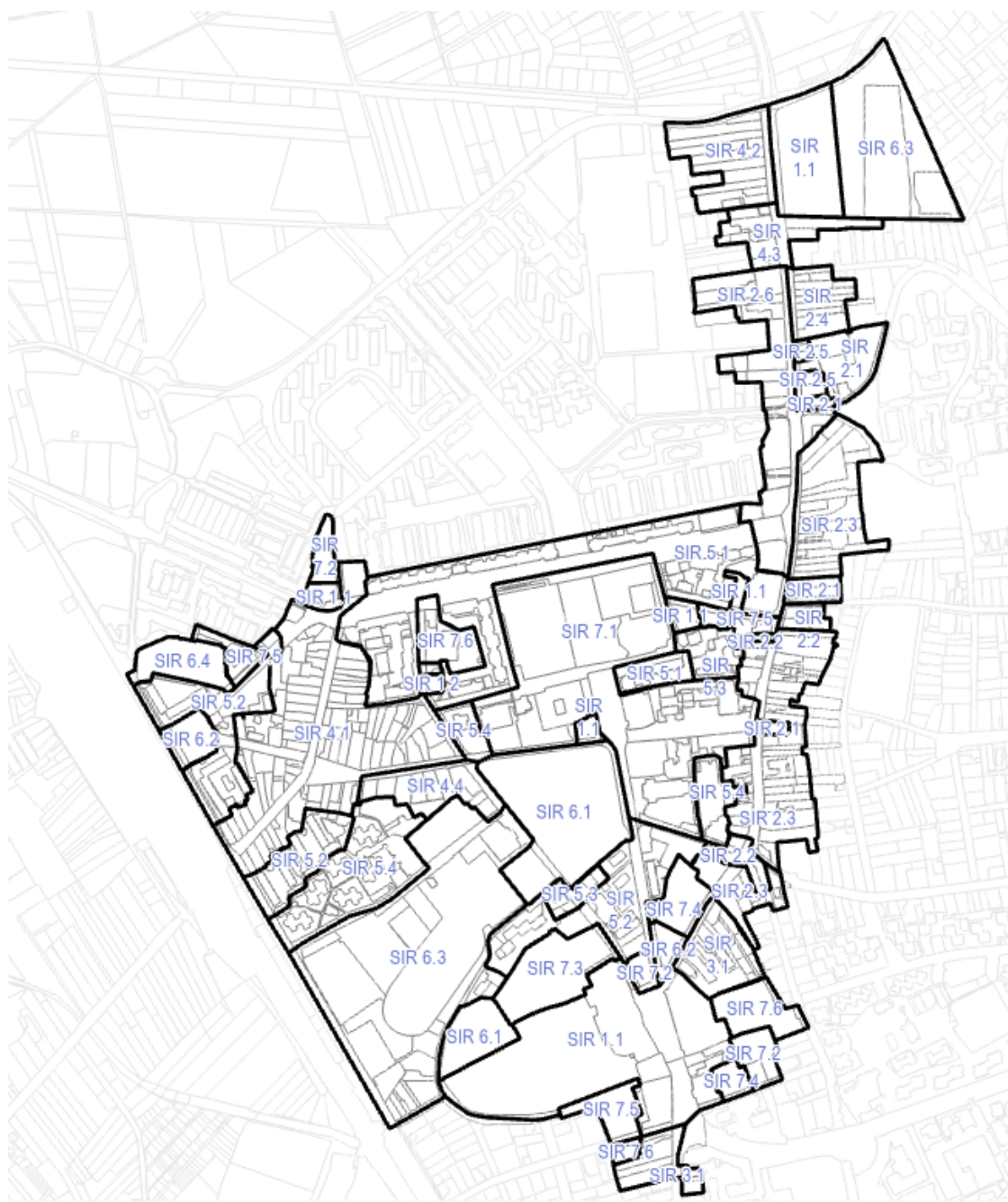
Împărțirea în Subzone Istorice de Referință (S.I.R.), definirea acestora, s-a realizat conform criteriilor de definire și delimitare a subzonelor istorice de referință, Astfel au fost definite următoarele Subzone Istorice de Referință:

- **SIR 1.1.** Zona monumentelor istorice din afara ansamblului urban
- **SIR 1.2.** Zona cladirilor propuse spre clasare situate in afara ansamblului urban
- **SIR 2.1.** Zona monumentelor istorice din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.2.** Zona clădirilor propuse spre clasare din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.3.** Zona construcțiilor amplasate de o parte si de cealaltă a străzii pietonale, amplasate pe aliniament, preponderent cu valoare ambientală și istorică sporite și parter comercial
- **SIR 2.4.** Locuințe individuale amplasate pe aliniament cu parcele cu forme regulate, alungite si dimensiuni medii din interiorul ansamblului urban
- **SIR 2.5.** Locuințe individuale vechi amplasate pe aliniament cu parcele cu dimensiuni reduse si forme patrate
- **SIR 2.6.** Zona țesutului urban, neomogen, cu forme distincte, cu amplasari pe lot distinte si functiuni mixte
- **SIR 3.1.** Zona construcțiilor aparute in secolul al XIX-lea, ce pastreaza caracterul strazii pietonale, dar care se afla in afara ansamblului urban
- **SIR 4.1.** Parcelar țesut vechi, apărut în primele etape de evoluție (început de secol XIX), cu forme dreptunghiulare, 1/3 raportul laturilor, cladiri isolate pe parcel, tip vagon, amplasate pe alinament
- **SIR 4.2.** Parcelar cu forme regulate, amplasate cu deschiderea scurta la strada, pe drumul principal spre Sumuleu Ciuc, vis a vis de Liceul monument istoric
- **SIR 4.3** Parcelar cu forme neregulate, amplasate la sud de Liceul monument istoric
- **SIR 4.4.** Parcelar vechi cu interventii asupra fondului construit, cladiri amplasate izolat pe parcela, retrase fata de aliniament
- **SIR 5.1.** Tip bară situate la bulevard, cu regim mare de înălțime
- **SIR 5.2.** Tip bară situate la străzi secundare, cu regim mare de înălțime
- **SIR 5.3.** Tip punct cu regim mare și mediu de înălțime
- **SIR 5.4.** Cu forme neregulate cu regim mare și mediu de înălțime
- **SIR 6.1.** Parc
- **SIR 6.2.** Scuaruri și piațete
- **SIR 6.3.** Agrement și terenuri de sport
- **SIR 6.4.** Cimitir
- **SIR 7.1.** Centru civic – piațetă și instituții
- **SIR 7.2.** Biserica
- **SIR 7.3.** Spital
- **SIR 7.4.** Invățământ
- **SIR 7.5.** Instituții publice
- **SIR 7.6.** Comerț

Zonă istorică de referință	Subzone istorice de referință conținute	Descrierea limitelor S.I.R.-urilor
SIR 1	SIR 1.1	Subzona cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde monumentele istorice înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015, localizate în afara ansamblului urban și care include următoarele: Ansamblul Biserica romano-catolică – HR-II-a-B-12735, Biserica Sf. Apostoli – HR-II-m-B-12741, Banca Națională a României, azi Banca Carpatica – HR-II-m-B-12740, Casa Zakarias – HR-II-m-B-12736, Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731, Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726, Tribunalul județean – HR-II-m-B-12734, Primăria – HR-II-m-B-12725, Casa Gal – HR-II-m-B-12732, Casa Csiszer – HR-II-m-B-12733 și Reședința garnizoanei de grăniceri – HR-II-m-B-12727.
	SIR 1.2	Subzona cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce reprezintă subzona clădirilor propuse spre clasare situate în afara ansamblului urban care cuprinde clădirea de la adresa str. Pieței nr. 4, acestea având o valoare ambientale mare.
SIR 2	SIR 2.1	Subzona cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde monumentele istorice situate interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721. Această subzonă cuprinde următoarele monumente istorice clasate în Lista Monumentelor Istorice 2015: Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730, Casa – HR-II-m-B-12729, Ansamblu urban – locuințe cu magazin la parter – HR-II-m-B-12728, Clădirea Vigado, H.G.-II-m-21141.
	SIR 2.2	Subzona cu valoare crescută din punct de vedere al patrimoniului construit ce cuprinde cladirile propuse spre clasare din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721: clădirile de pe strada Petofi Sandor de la numerele poștale 1, 2, 3, 36 și 45, acestea având o valoare ambientală mare.
	SIR 2.3	Subzona construcțiilor din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721, amplasate de o parte și de cealaltă a străzii pietonale Petofi Sandor. Subzona este caracterizată de clădiri amplasate înșiruit, pe aliniament, cu un regim de înălțime de P/P+1E, cu parter comercial și care au fost caracterizate ca având o valoare ambientală și istorică sporite. Această subzonă se suprapune vetrei localității.
	SIR 2.4	Subzona locuințelor individuale din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 amplasate înșiruit, pe aliniament, cu un regim de înălțime de P/P+1E, cu parcele cu forme regulate, alungite și cu dimensiuni medii. Subzona este localizată pe partea estică a străzii Marton Aron, la nord de monumentul istoric clasat în LMI 2015 - Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730.
	SIR 2.5	Subzona locuințelor individuale din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 amplasate înșiruit, pe aliniament, cu parcele cu forme regulate pătrate și cu dimensiuni reduse. Regimul de înălțime specific este preponderent P/P+1E. Subzona este localizată pe partea estică a străzii Marton Aron, la sud de monumentul istoric clasat în LMI 2015 - Clădirile fostei fabrici de bere – HR-II-a-B-12730

	SIR 2.6	Subzona din interiorul Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721 ce cuprinde un țesut urban neomogen, cu forme distincte ale parcelelor și ale clădirilor, cu moduri distincte de amplasare față de limitele loturilor și funcțiuni mixte cuprinzând locuire, funcțiuni culte și instituții publice. Regimul de înălțime diferă, fiind cuprins în intervalul P/P+5E
SIR 3	SIR 3.1	Subzona construcțiilor apărute în secolul al XIX-lea, ce pastrează caracterul străzii pietonale Petofi Sandor, dar care se afla în afara Ansamblului Urban – HR-II-a-B-12721. Această subzonă cuprinde construcții amplasate înșiruit pe aliniament și au preponderant parter comercial, similar SIR 2.3.
SIR 4	SIR 4.1	Subzona țesutului urban vechi, apărut la început de secol XIX, caracterizat de un parcelar destinat locuințelor individuale și având forme drepunghiulare și un raport al laturilor de ½ sau 1/3. Clădirile sunt amplasate izolat pe parcelă, tip vagon, amplasate pe aliniament, iar regimul de înălțime este preponderent parter.
	SIR 4.2	Subzonă de locuințe individuale, aplatată pe partea vestică a străzii Marton Aron, la vest de Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731. Parcelarul este caracterizat de forme dreptunghiulare, cu un raport al laturilor de aproximativ 1/12, cu suprafețe mari. Fondul construit este amplasat izolat pe lot, alipit pe latura nordică și pe aliniament, cu un regim de înălțime preponderant parter.
	SIR 4.3	Subzonă situată pe strada Marton Aron, de o parte și de cealaltă a sa, la sud de Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731. Caracteristicile subzonei sunt: parcelar cu forme neregulate și suprafețe medii, și un fond construit neomogen, care formează un front discontinuu.
	SIR 4.4	Subzonă situată în proximitatea SIR 4.1, pe partea sudică a străzii Mihail Sadoveanu, pe tronsonul cuprins între intersecția acesteia cu străzile Nicolae Bălcescu și Vorosmarty Mihaly. Parcelarul zonei de locuințe individuale are forme relativ dreptunghiulare și suprafețe medii. Fondul construit a suferit intervenții recente, amplasarea pe lot a acestora fiind mai degrabă caracteristică a perioadelor recente de evoluție: clădiri amplasate izolat pe parcelă, retrase față de aliniament și față de limitele laterale și posterioare ale loturilor. Regimul de înălțime este preponderant parter.
SIR 5	SIR 5.1	Subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate de o parte și de cealaltă a străzii Kossuth Lajos. Clădirile au formă de tip „bară”, au un gabarit crescut, prezintă un regim de înălțime mare, cuprins între P+7E+M și P+10E+M și formează un front continuu, masiv. Parterul clădirilor are o înălțime mai mare și este comercial.
	SIR 5.2	Subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Brașovului, Timișoarei, Nicolae Bălcescu și Eroilor. Clădirile sunt de tip „bară”, însă au o lungime mai redusă, formând fronturi discontinue. Regimul de înălțime este unul mediu, de P+4E.
	SIR 5.3	Subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Eroilor și Mihai Eminescu cuprinde clădiri de tip „punct”, cu amprenta la sol pătrată și un regim de înălțime mediu pe strada Eroilor (P+4E) și mare pe strada Mihai Eminescu (P+10E). Dată fiind forma fondului construit acesta crează fronturi discontinue.
	SIR 5.4	Subzona locuințelor colective din perioada socialistă, amplasate pe străzile Patinoarului și Korosi Csoma Sandor. Forma fondului construit este neregulată și are un regim de înălțime mediu, de P+4E.

SIR 6	SIR 6.1	Subzona spațiilor verzi publice, de tip parc, amplasate în centrul orașului: Parcul Central și Parcul Kicsi Erdo
	SIR 6.2	Subzona spațiilor verzi publice, de tip scuar / piațetă. Această subzone cuprinde spațiul public amenajat la sud de școala generală petofi sandor, amenajată cu un obiectiv de for public (monumentul eroului sovietic) și de piațeta din fața gării miercurea ciuc, situată între străzile kossuth lajos, brașovului și mihail sadoveanu și amenajată peisagistic.
	SIR 6.3	Subzona spațiilor de agrement și a terenurilor de sport, reprezentată de zona de agrement situată la nord de Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726 și care include Piscina Csiki Csobbano, Patinoarul Vakar Lajos și terenul de atletism și de terenurile de sport din partea estică a Liceul teoretic Marton Aron – HR-II-a-B-12731
	SIR 6.4	Subzona cimitirului catolic de pe strada Kossuth Lajos.
SIR 7	SIR 7.1	Subzonă ce se suprapune vetrei localității, dar care a suferit intervenții de sistematizare, realizându-se în perioada socialist centrul civic. Această subzonă cuprinde instituții publice în interiorul clădirilor cu arhitectură specifică perioadei comuniste (inspectoratul școlar județean, casa de cultură, universitatea, prefectura, teatrul municipal) și o piațetă amplă, pietonală (piața libertății)
	SIR 7.2	Subzona terenurilor ocupate cu lăcașuri de cult care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare: biserica Adormirea Maicii Domnului de pe strada Inimii, biserica de pe strada Miron Cristea și biserica Sf. Nicolae de la intersecția străzilor Timișoarei, Petofi Sandor și Nicolae Bălcescu
	SIR 7.3	Subzona terenurilor ample ocupate de unități sanitare care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare (Spitalul Județean de Urgență de pe strada Nicolae Bălcescu). Forma terenului din cadrul subzonei SIR 7.3 are formă neregulată și este amplasată cu latura scurtă la stradă. Este delimitată la sud de monumental istoric clasat în LMI Cetatea Miko – HR-II-a-A-12726
	SIR 7.4	Subzona unităților de învățământ care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare (Școala Generală Petofi Sandor și Școala Generală Jozef Attila)
	SIR 7.5	Subzona instituțiilor care nu sunt înscrise în Lista Monumentelor Istorice 2015 și care nu sunt propuse spre clasare și care nu sunt incluse în SIR 7.1 (Centrul Civic): Penitenciarul Miercurea Ciuc, și instituțiile de pe strada Gal Sandor.
	SIR 7.6	Subzona terenurilor ample cu forme neregulate, ocupate cu spații/centre comerciale (Piața agro-alimentară central, de pe strada Pietii și altele).

Figură 10- Localizare Subzone Istoric de Referință

4. ALTE STUDII DE FUNDAMENTARE CONȚINÂND PROPUNERI DE CONFIRMARE SAU DE MODIFICARE A PREVEDERILOR PUG ÎN LIMITELE ZONEI PROTEJATE

Studiile de fundamentare conțin propuneri de confirmare sau de modificare a prevederilor PUG în limitele zonei protejate (privind organizarea funcțională și zonificarea pe unități teritoriale de referință). Ele constituie, totodată, baza de stabilire a funcțiilor care pot fi înlăturate, înlocuite sau adăugate, a condițiilor de construire (geotehnice, de mediu natural sau de mediu construit), a modului de construire și a aspectelor derivate (proprietate, fiscalitate, prețuri de vânzare a imobilelor, etc.)

Un rol deosebit de important în redactarea documentului l-a avut „*Studiu Istoric urbanistic Zonal pentru fundamentarea planului urbanistic zonal al Zonei Centrale Construite Protejate, Municipiul Miercurea Ciuc, Județul Harghita*”, care în urma cercetării a avut un impact major asupra modificărilor spațiale ale limitei zonelor construite protejate existente.

5. PROPUNERI DE DEZVOLTARE URBANISTICĂ ZONALĂ

5.1. Propuneri privind atitudinea față de țesutul urban cu toate componentele sale (parcelar, tramă stradală, volume construite, spații libere) concretizată în: protejare, conservare, punere în valoare, demolare, completare, schimbări de utilizare

În concordanță cu strategiile anterior dezvoltate pentru Municipiul Miercurea Ciuc, se urmărește transformarea orașului într-un *centru istoric reinventat, definit printr-o varietate largă de construcții cu o valoare arhitecturală deosebită, revitalizezate și integrate într-o rețea de piațete și zone cu prioritate pentru pietoni.*

Parcelar

Structura parcelarului existent reprezintă o componentă importantă a valorii sitului Zona Construita Protejată, ceea ce determină obligativitatea conservării actualei structuri a parcelarului, indiferent de natura regimului de proprietate asupra terenului (public sau privat) sau a modul de utilizare al acestuia.

Se pot accepta modificări ale structurii parcelarului doar în cazurile în care se demonstrează imposibilitatea rezolvării unei soluții de intervenție adecvată funcțional și/sau structural, prin păstrarea actualei parcelări, concomitent cu îndeplinirea următoarelor condiții:

- conservarea elementelor cu valoare semnificativă identificate prin studii istorice de obiect pentru fondul construit existent pe terenurile implicate în operațiunea de schimbare a parcelării;
- conservarea tipologiei de construire specifică parcelarului care urmează să fie modificat și zonei cu care se învecinează;
- conservarea unei informații minimale referitoare la structura parcelarului care urmează să fie modificat (de exemplu: preluarea în expresia arhitecturală a fațadelor a lungimilor de aliniamente sau marcarea prin tratarea pavimentului a limitelor de parcele);

Autorizarea executării construcțiilor, în baza prezentului regulament, este permisă numai dacă pentru fiecare lot în parte se respectă cumulativ următoarele condiții:

- a) front la stradă de minimum 8 m pentru clădiri înșiruite și de minimum 12 m pentru clădiri izolate sau cuplate;
- b) suprafața minimă a parcelei de 150 mp pentru clădiri înșiruite și, respectiv, de minimum 200 mp pentru clădiri amplasate izolat sau cuplate;

c) adâncime mai mare sau cel puțin egală cu lățimea parcelei.

Tramă stradală

Se păstrează trama stradală precum și alinierea construcțiilor după traseul actual al străzilor.

Se propun remodelarea și reconfigurarea anumitor străzi și intersecții stabilite prin tema de proiectare.

Fondul construit

Protejarea fondului construit valoros înseamnă păstrarea atmosferei Zonei Centrale Protejate.

Prin lucrarea de față s-a analizat starea actuală a fondului construit, a monumentelor și construcțiilor de patrimoniu, s-au identificat o serie de construcții degradate ce necesită intervenții rapide, s-au delimitate zonele de protecție ale monumentelor istorice pentru stabilirea și alocarea corectă a unor fonduri pentru: conservare, restaurare și refuncționalizare - punere în valoare, pentru lucrări de întreținere și reparații.

Pentru fiecare monument sau ansamblu independent, clasat conform **LMI 2015**, s-a instituit zona sa de protecție, delimitată pe baza reperelor topografice, geografice sau urbanistice, în funcție de trama stradală, relief și caracteristicile monumentului istoric, criteriile de vizibilitate, prin care se asigură conservarea integrată și punerea în valoare a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.

PUZ CP are în vedere listarea disfuncționalităților elementelor cadrului construit (calcane vizibile din domeniul public și nevalorificate, împrejurimi nepotrivite, elemente constructive nevalorificate) a avut în vedere inventarierea construcțiilor, a tuturor monumentelor conținând referințe la starea de conservare actuală.

De asemenea se dorește atragerea investitorilor în zonă și implicarea proprietarilor privați în cadrul reparațiilor, refuncționalizărilor, restaurărilor.

Se va pune accent pe conservarea clădirilor, în sensul refacerii tuturor elementelor compoziționale arhitecturale și pe consolidarea structurală în sensul restaurării: consolidări, operațiuni contra umidității (de infiltrație, din precipitații și eroziuni eoliene).

În funcție de starea de degradare generală a obiectivelor, precum și în funcție de poziția acestora în cadrul fondului construit, în sensul celor impuse Regulamentul Local de Urbanism aferent, ca act de autoritate a administrației publice locale, PUZCP propune măsuri de reabilitare, renovare și restaurare a fondului construit existent.

Proiectul "Plan Urbanistic Zonal – PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru" propune noi monumente pentru a fi incluse în Lista monumentelor istorice.

Autorizarea construcțiilor în Zona Construită Protejată se face cu respectarea normelor stabilite prin PUZCP aprobat de către Consiliul Local Municipal pentru ocuparea rațională a terenurilor și cu avizul DJC Harghita pentru realizarea următoarelor obiective:

a) restaurarea și/sau reconversia imobilelor construcții clasate ca monumente istorice și a construcțiilor sau fragmente de construcții existente care prezintă calitate ambientală, care nu se pot modifica din punct de vedere al volumetriei și compoziției fațadelor.

b) completarea zonei cu obiective de construcții specifice Anasamblului Urban Arad și în concordanță cu caracterul urbanistic (asigurarea compatibilității funcțiunilor), arhitectural și socioeconomic al zonei, având prioritate instituțiile publice, serviciile de interes general precum și spațiile verzi amenajate;

c) valorificarea terenurilor din zonele echipate cu rețele tehnico-edilitare;

d) amplasarea construcțiilor, amenajărilor și lucrărilor tehnico-edilitare aferente acestora în ansambluri compacte, prin respectarea principiilor generale ale parcelarului existent.

Orice lucrare / intervenție vizând fondul construit sau amenajat din interiorul zonei protejate va fi supusă autorizării, cu excepția aceleia de **rezugrăvire a fațadelor** în aceeași culoare și cu același material, fără modificarea / afectarea modenaturii acestora, pentru care se va obține în prealabil **avizul Comisiei Regionale a Monumentelor Istorice**. Aceasta poate cere schimbarea culorii, a materialului, sau reabilitarea / refacerea modenaturii fațadei.

Intervențiile se vor realiza pe baza unui studiu care privește o parcelă întregă în înțele urban. Se pot interzice anumite intervenții care nu vizează întreg imobilul / corpul de clădire: extinderi, mansardări, modificări diverse, reabilitări - înlocuiri de ferestre, deschideri de goluri, tencuiri și zugrăviri parțiale etc. Mansardarea clădirilor monument istoric sau cu valoare ambientală nu este acceptabilă în toate cazurile, fiind condiționată de structura și valoarea șarpantei, de vizibilitatea din spațiul public, de accesibilitatea nivelului podului etc.

Autorizarea lucrărilor de extindere/mansardare a corpurilor de clădire este admisibilă doar în situația în care starea structurii de rezistență și a finisajelor, a nivelului de întreținere a acestora sunt conforme legislației în vigoare – *Codul Civil, Ordonanța nr. 21/2002 privind gospodărirea localităților urbane și rurale, Legea 153/2011 privind măsuri de creștere a calității arhitectural-ambientale a clădirilor*. **În caz contrar, autorizarea lucrărilor mai sus menționate este condiționată de reabilitarea, în prealabil sau concomitent cu acestea, a imobilului. Reabilitarea va include cel puțin lucrările necesare privind structura de rezistență, fațadele (atice și cornișe, modenatură, tencuiele, zugrăveli, tâmplărie, sistem de evacuare a apelor pluviale), spațiile comune (ganguri, case de scară, curșuri etc).**

Nu se admit intervenții care permanentizează corpurile parazitare (reparații capitale, extinderi etc). Intervențiile asupra domeniului public vor ține cont de caracterul istoric al acestuia și vor fi supuse spre avizare Comisiei Zonale a Monumentelor Istorice și autorizării. Există clădiri care prin conformația lor nu pot primi firme pe fațadele principale. Se acceptă publicitatea temporară pentru evenimente importante care privesc comunitatea (campanii electorale, festivaluri, evenimente culturale majore).

5.2. Propuneri privind rezolvări ale circulațiilor carosabile, staționărilor, circulațiilor pietonale (cu mențiunea că unul din obiectivele esențiale ale conservării calității zonelor protejate constă în menținerea nealterată a spațiilor străzilor, străduțelor, piațetelor, piețelor și pasajelor, ameliorarea circulației în astfel de zone fiind refăcută numai printr-o mai bună organizare generală a circulației)

Prin tema de proiectare s-a avut în vedere propunerea următoarelor **obiective generale și specifice**, în scopul de a fi integrate în documentația PUZ ZCP01 - Centru:

- Realizarea nodului rutier și reconfigurarea intersecției str. Brașovului și str. Patinoarului;
- Reamenajare și remodelare a Pieței Gării
- Modernizarea infrastructurii stradale și a rețelelor edilitare, inclusiv introducerea rețelelor subterane de cabluri;
- Se va avea în vedere înființarea unui număr suficient de locuri de parcare în apropierea zonelor în care, din cauza modernizării rețelei stradale, se impune desființarea unor parcaje;
- Având în vedere obiectivul stabilit privind "relocare piața agroalimentară", se va avea în vedere crearea unui număr suficient de locuri de parcare în zonă, precum și amenajarea intrării/ ieșirii din incinta pieței astfel încât să se evite ambuteiajele;
- Introducerea de piste pentru bicicliști în profilele străzilor;
- Intersecția străzilor Brașov/ Mihail Sadoveanu/ Florilor (piața urbană aferentă gării)

- Reorganizarea unitară a rețelei de spații publice la nivelul întregii zone centrale;
- Se va acorda atenție ocrotirii copacilor sănătoși existenți în zonă, și introducerii acordului Direcției Floricole, spațiilor verzi, bazelor sportive, întreținerii, transportului și pieței pentru proiectele de amenajare.

5.3. Propuneri de racordări ale rețelelor tehnico-edilitare

Reteaua de alimentare cu apă și canalizare

Având în vedere disfuncționalitățile și situația existentă a rețelelor și instalațiilor de alimentare cu apă potabilă, se prevăd reglementări edilitare generale, având în vedere caracterul de zonă construită protejată, cu privire la lucrări de întreținere și protecție a rețelelor și instalațiilor, precum și realizarea de lucrări noi prin extindere.

Ca prescripții de proiectare putem spune că stabilirea traseelor se face luând în considerare următoarele:

- Documentația de urbanism și/sau amenajarea teritoriului aprobată conform reglementărilor în vigoare care cuprind: diferite zone de consum, utilizatorii mai importanți, etc.

- Planurile topografice cu indicarea curbilor de nivel

- Planul coordonator al celorlalte rețele orășenești existente sau proiectate în perspectivă

- Studiul geotehnic cu indicarea condițiilor de fundare, existența și caracteristicile apei subterane

Traseul rețelei de distribuție apă potabilă se stabilește pe criterii tehnice și economice avându-se în vedere în principal următoarele:

- Folosirea optimă a configurației terenului pentru asigurarea presiunii minime necesare unei funcționări normale pentru consumatorul cel mai îndepărtat și cel mai defavorizabil plasat

- Realizarea unor conducte de lungime minimă

- Evitarea zonelor cu trafic intens sau a accidentelor de parcurs (traversări de căi ferate, drumuri internaționale, autostrăzi, etc.)

- Evitarea terenurilor cu capacitate portantă redusă, cu apă subterană agresivă, a terenurilor cu substanțe toxice, ce pot contamina apa potabilă.

Pentru traseele propuse pentru rețelele de apă potabilă se vor obține acordurile și avizele autorităților locale implicate.

La proiectarea rețelelor de distribuție trebuie avută în vedere încadrarea acestora în ansamblul sistemelor de alimentare cu apă a localității (ex: sursă, tratare, înmagazinare, pompare, etc.)

În funcție de particularitățile fiecărui tip de stradă, respectiv ale zonei de dezvoltare pe care o deservește, rețelele de alimentare cu apă se vor propune a fi amplasate sub spațiul carosabil sau sub trotuar.

Reteaua de alimentare cu energie electrică

Pentru traseele propuse pentru rețelele de alimentare cu energie electrică se vor obține acordurile și avizele autorităților locale implicate.

La proiectarea rețelelor de distribuție trebuie avută în vedere încadrarea acestora în ansamblul sistemelor de alimentare cu energie electrică a localității.

Reteaua de alimentare cu energie termică și gaze naturale

Pentru traseele propuse pentru rețelele de alimentare cu energie termică și gaze naturale se vor obține acordurile și avizele autorităților locale implicate.

La proiectarea rețelelor de distribuție trebuie avută în vedere încadrarea acestora în ansamblul sistemelor de alimentare cu energie termică și gaze naturale a localității.

Rețeaua de alimentare cu energie electrică

Pentru traseele propuse pentru rețelele de alimentare cu energie electrică se vor obține acordurile și avizele autorităților locale implicate.

La proiectarea rețelelor de distribuție trebuie avută în vedere încadrarea acestora în ansamblul sistemelor de alimentare cu energie electrică cu apă a localității.

5.4. Propuneri privind prevederile din regulament, diferențiate pe unități teritoriale de referință/ Subzone istorice de referință

Proiectul "Plan Urbanistic Zonal – PUZ-CP – pentru zona ZCP-01 – Centru" nu propune noi monumente pentru a fi incluse în Lista monumentelor istorice.

În cadrul Zonei Centrale Protejate se propun următoarele subunități funcționale:

5.5. Analize costuri-beneficii (sub aspect economic și social)

Datorită suprafeței mari și a multitudinii de problematici ce se ating prin PUZCP, nu se pot efectua analize cost-beneficiu. În acest scop administrația publică locală trebuie să facă o strategie integrată de dezvoltare pe întreg arealul proiect ale căror prevederi se vor întinde pe termen mediu (3-5 ani), care să cuprindă toate zonele destinate restructurării urbane.

Capitole care trebuie să facă parte din strategie sunt:

- reconversii funcționale
- spațiile verzi existente și noi propuse spre amenajare
- amenajarea piețelor publice
- refacerea/reabilitarea pavimentației generale a trotuarelor și străzilor
- renovarea clădirilor istorice într-un program pe termen lung realizat în parteneriat cu asociațiile de proprietari.

5.6. Propuneri de inițiere a unor planuri urbanistice de detaliu, programe și proiecte derivate și previziuni privind suportul implementării lor

Proiectul își propune să răspundă măsurilor luate la nivelul întregului oraș, descrise în Planul *Urbanistic General* dar și în alte documentații de urbanism și caietul de sarcini.

Renovarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale:

- protejarea și reabilitarea patrimoniului construit în scopul conservării identității naționale și creșterii atractivității spațiilor culturale cu potențial turistic deosebit

Prin tema de proiectare s-a avut în vedere propunerea următoarelor **obiective generale**, în scopul de a fi integrate în documentația PUZ ZCP01 - Centru:

- Realizarea nodului rutier și reconfigurarea intersecției str. Brașovului și str. Patinoarului;

- Amenajarea traseelor verzi din zona, conform PUG;
- Reamenajare și remodelare a Pieței Gării
- Relocare a Sectiei de Boli Nervoase și a Sectiei de ORL a Spitalului Municipal, conform PUG;
- Relocare a pieței agroalimentare conform PUG;
- Modernizarea infrastructurii stradale și a rețelelor edilitare, inclusiv introducerea rețelelor subterane de cabluri;
- Reabilitarea clădirilor cu valoare de patrimoniu existente în zonă;
- Se va avea în vedere înființarea unui număr suficient de locuri de parcare în apropierea zonelor în care, din cauza modernizării rețelei stradale, se impune desființarea unor parcaje;
- Având în vedere obiectivul stabilit privind "relocare piața agroalimentară", se va avea în vedere crearea unui număr suficient de locuri de parcare în zonă, precum și amenajarea intrării/ ieșirii din incinta pieței astfel încât sa se evite ambuteiajele;
- Realizarea sistemului de canalizare tip separativ – divizor.

Prin tema de proiectare s-a avut în vedere propunerea următoarelor **obiective specifice**, în scopul de a fi integrate în documentația PUZ ZCP01 - Centru:

- Propuneri de modernizare a rețelei de străzi și a infrastructurii edilitare, inclusiv introducerea cablurilor aeriene existente în subteran;
- Evaluarea, în cadrul PUZCP, a posibilităților de extindere a rețelei de străzi și a piețelor pietonale;
- Introducerea de piste pentru bicicliști în profilele străzilor;
- Intersecția străzilor Brașov/ Mihail Sadoveanu/ Florilor (piața urbană aferentă gării)
- Revitalizarea Pieței Gării
- Reorganizarea unitară a rețelei de spații publice la nivelul întregii zone centrale;
- Propuneri pentru ocuparea parcelelor vacante, precum și pentru alte intervenții cu impact urbanistic sau arhitectural semnificativ.
- Remedierea lipsei totale a toaletelor publice din oraș;
- Se va reanaliza indiciile urbanistice aferente SZCP01 și spațiilor verzi și dotări de interes public.
- Cimitirul vechi - SZCP01.
- Se va acorda atenție ocrotirii copacilor sănătoși existenți în zonă, și introducerii acordului Direcției Floricole, spațiilor verzi, bazelor sportive, întreținerii, transportului și pieței pentru proiectele de amenajare.
- Respectarea cu strictețe a limitelor amplasamentului și zonelor funcționale prevăzute în documentație;
- Neafectarea, sub nicio formă, a activităților militare, terenurilor, construcțiilor sau instalațiilor, de orice fel, aflate în administrarea Ministerului Apărării Naționale.
- Pentru incintele asociate obiectivelor aflate în administrarea Serviciului Român de Informații se va utiliza simbolul OS - Zona cu destinație specială, conform definiției de la art. 5 lit.b) din Ordinul comun nr. 2.212/2018, fără a fi necesară înscrierea denumirii instituției noastre inclusiv în privința zonelor de protecție ale zonelor cu destinație specială.

întocmit,
Urb. Monica Ruxandra GUGIU
Urb. Andrei-Vlad VĂCARU

verificat,
Arh. Doina Harda